National Library
Bibliothèque Nationale
FEB 3 197
NEWSPAPER

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the

Latvija Amerika Publishing Limited

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mr. A. Lamberts, P. O. Box 1690, Chicago, Illinois. 60690, U.S.A.; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 3 SESTDIENA, 1977. GADA 22. JANVĀRIS 27. GADS SATURDAY, JANUARY 22, 1977

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centu

Baltijas tautu federācijas Kanadā izkārtotā sanāksmē Igauņu namā Toronto, kurā piedalījās arī daži federālā parlamenta locekļi, lai vāktu pierādījumus par Helsinku nolīguma pīrkāpumiem. Sapulcē piedalījās vairāk nekā 100 baltiešu. Attēlā no kreisās: A. Joma un T. Kronbergs (LNAK), L. Leivats (Igauņu centrālā padome), U. Peterso (Igauņu centrālās padomes prezidents), H. Lups (Igauņu cenrālā padome) un A. Jakubaitis (Lietuviešu centrālā organizācija). Pa labi pie runātāju pults LNAK politiskās informācijas nozares vadītājs Dr. L. Lukss. Foto: JAK

Kanada vāc pierādījumus par Helsinku nolīgumu

PAR KĀDĀM ROBEŽĀM LEMTS HELSINKOS?

Deputāts Martins Okonels (O'Connell) pilnvarots vākt pierādījumus un sagatavot valdības nostāju Belgradas konferencei jūnijā. Viņš lūdz dot pierādījumus un garantē, ka vārdus neizpaudīs.

Šo jautājumu skaidrošanai Baltijas tautu feredācija Kanadā 13. janvārī bija izkārtojusi publisku sapulci Igauņu namā Toronto. Valdību bez Okonela vēl pārstāvēja deputāti K. Kačia un A. Nikolsone. Ievadvārdus teica un pārrunas vadīja Baltijas tautu federācijas Kanadā viceprieksšēdis Dr. L. Lukss, bet beigās runāja igauņu pārstāvis L. Leivāts.

Kā liberāļu partijas un arodbiedrību darbinieks un M. Okonela līdzstrādnieks baltiešu lietās Kārlis Zenaitis par iecerēto sanāksmi bija jau ziņojis Latviešu nacionālās apvienības 5. janvāŗa valdes sēdē. Šai sanāksmei bija jānotiek nedēļas laikā, lai vispār varētu izmantot Okonela klātieni. Tā kā izziņošana vairs nevarēja notikt ar laikrakstiem, atlika tikai personiska sazināšanās, uz ko tomēr bija atsaukušies vairāk nekā 100 baltiešu.

Agrākais darba ministrs Martins Okonels ir jau divas reizes runājis federālā parlamentā par augstajām padomju muitām un par ģimeņu apvienošanu. Šinī ziņojumā viņš vēl ietvēra emigrācijas iespējas uz rietumiem, vajāšanas, piem. darba zaudēšanu, ja grib izceļot, un Maskavas slēpšanos aiz „vietējiem funkcionāriem", kas veicina tās nolūkus. Pacēlās arī Helsinku nolīguma t.s. „robežu pakts". Šeit runātājs turējās pie ieskata, ka runa ir par pašreizējām robežām, kuŗas grozīt ar varu Kanada gan nevēlētos. Pārrunās uz to V. Upeslācis aizrādīja, ka pastāv divi teksti — angļu oficiālais, kas nemin vārdus „pašreizējās" un padomju versija, kas šo vārdu lieto un lieto ar lieliem propagandas panākumiem (piem. Dzimtenes Balss).

M. Okonels galvenokārt lūdza pierādījumus, t. i. muitas deklarācijas, kvītis u. c. dokumentus vai faktus, kas pastiprinātu Kanadas viedokli Belgradā. Vajadzības gadījumā personu vārdus un numurus uz šiem dokumentiem padarīs nesalasāmus. Klausītāju rindas gan redzami sakustējās par runātāja izbrīnu, ka Pad. savienībā arī bībeles neielaiž. Viņš domāja, ka vismaz tās iespējams iesūtīt vai ievest.

T. Kronbergs jautāja, vai Kanada nevarētu uzņemties iniciātīvu rietumvalstu vidū Belgradā pārrunāto jautājumu saskaņotai aizstāvēšanai. Atbilde: par to varot padomāt.

A. Budrēvics apliecināja gadījumu, kad Pad. savienība neielaiž māti pie bērniem. Kāds cits tautietis, kas pazīst apstākļus, kā vienu no neielaišanas iemesliem minēja „brauciena nenozīmīgumu". A. Joma atzinīgi novērtēja deputātu pūles šinī lietā.

Deputāte A. Nikolsone galvenokārt atstāstīja informāciju, ko viņa guvusi Izraēlā no Padomijas izlaistiem žīdiem, kā arī uzsvēra vajadzību pēc plašākas emigrācijas no Pad. savienības. Uz to V. Upeslācis, pievienojoties kādam igauņu kollēgam, iebilda, ka ir starpība starp žīdiem un baltiešiem zem padomju varas. Žīdiem ir kurp iet — viņu valsts, baltiešiem otrādi — sava zeme jāatstāj, kas tieši sakrīt ar padomju plāniem Baltijas valstu territorijas pilnīgi iekļaut slavu masā un iznīcināt šīs trīs tautas kā nācijas. Vai tas būtu Kanadas nolūks šādu masveidīgu izceļošanu izsaukt? Un ja nu Maskava tam pievienojas?

Deputāts K. Kačia atbildēja uz jautājumiem, kas nāca no igauņu un lietuviešu darbiniekiem.

Deputāts Okonels izdalīja nelielu statistiku par to, cik cilvēki oficiāli izlaisti no padomju bloka valstīm uz Kanadu no 1968. — 1975. gadam, t.i. astoņos gados: no Igaunijas — 44, Lietuvas — 38, Latvijas — 30, kopā 112 vai caurmērā 14 vienā gadā par visām trim valstīm kopā. Pēdējo piecu gadu laikā, no 1971. — 1975. gadam, šis caurmērs ir „stipri" pieaudzis, uz — 16 . . . No padomju satelītu zemēm skaitļi ir lielāki. V. K-ča

Džimija Kārtera ērai sākoties

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Padomju vēsturnieks Andrejs Amalriks brīdina Rietumus

Nepakavēsimies pie spožajām Džimija Kārtera amatā ievešanas svinībām Vašingtonā 20. janvārī. Ar televīzijas starpniecību ikvienam bija dota iespēja kļūt par šī vēsturiskā notikuma aculiecinieku. Iegaumēsim, ka ar 1977. g. 20. janvāri ASV ir atkal tautas vēlēts prezidents. Tajā pašā laikā prezidenta Džimija Kārtera personā visai brīvajai demokratiskajai pasaulei ir jauns vadonis. Mēs jau konstatējām, ka Kārtera valdības resp. prezidenta, viceprezidenta un vienpadsmit ministru caurmēra vecuma robeža ir 51 g. Tanī pašā laikā Pad. savienības politbiroja vadošā sešinieka caurmēra gadu koeficients ir neticami augstāks — 71. Brežņevam pašam nupat piepildījās 71 g., Kosīgins ir 72 g. vecs, Podgornijs — 73, partijas ideologs Suslovs — 74, eventuālais Brežņeva pēctecis Kiriļenko — 70 g. un sarkano militāro spēku virspavēlnieks kaŗa ministrs Ustinovs ar saviem 68 gadiem veco veču vidū uzskatāms gandrīz par jaunekli. Mēs daudz nedarīsim pāri patiesībai, ja apgalvosim, ka tagadējā brīvās pasaules vadība resp. Kārtera administrācija ir turpat par vienu paaudzi jaunāka nekā sarkano veču kliķe, kas no Kremļa ar terroru vēl valda par miljoniem.

Prezidenta maiņa Vašingtonā nav radījusi nekādas iekšpolitiskas krizes ASV. Jaunā valdība ir tautas izvēlēta, tai jākalpo tautai, un pēc četriem gadiem tauta jaunās vēlēšanās

(Turpinājums 20. lp.)

Toronto Latviešu kreditsabiedrība

maksā 9½ % par noteikta laika viena gada noguldījumiem, ne mazāk kā $5000 (bez dzīvības apdrošinājuma)

Pieņem iemaksas reģistrētā pensiju plānā, tāpat arl reģistrētā dzīvojamās mājas iegādes plānā par 10% gadā.

Likums atļauj pārskaitīt reģistrēto pensiju plānu no vienas naudas iestādes uz otru.

Toronto Latviešu Kreditsabiedrība ir
Co-operative Trust Company of Canada aģents.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1977. G. 22. JANVĀRIS, 3. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevēja — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave. Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. Čikagas redakcijas vad. A. Lamberts, P. O. Box 1890, Chicago, Illinois 60690, U.S.A.. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet ar vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskās uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.60 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Ziemas tvēriens ... Dadža zīmējums

Jānis Ozols
TLB sestdienas skolas pārzinis

Mūsu nacionālo skolu uzdevumi

Draudzīgā aicinājuma dienai tuvojoties, mēs katrs domās pieminam savu pirmo skolu un atceramies, kā sabiedrība Latvijas brīvības laikā apbēra savas skolas ar balvām un dāvanām. Mūsu lielākās latviešu skolas trimdā uzturēšanai iepriekšējos gados un arī šogad budžetā pietrūkst naudas, un trūkstošā daļa jāsavāc no latviešu sabiedrības ziedojumu veidā. Šogad ir tāpat. Šo mācības gadu sākot, paši vecāki, atzīstot, ka viss kļūst dārgāks, paaugstināja skolas naudu, bet apmēram ceturtā daļa no budžetā paredzētiem ienākumiem jeb 5000 dol. (un ja grībētu uzkrāt nelielu rezervi nebaltām dienām, tad drusku vairāk) ceram saņemt no latviešu sabiedrības un skolas draugiem — organizācijām, biedrībām un draudzēm — no ikviena tautieša. Pateicos Latvijai Amerikā par izdevību griezties pie ikviena lasītāja, un ceru, ka arī bērnu vecāki katrs savā organizācijā to atgādinās savas organizācijas vadībai.

Sabiedriski aktīvajiem latviešiem tas saprotams gluži labi, ir daudz izdevumu — biedru maksas, dažādi fondi u.c. Skolas atbalsts tomēr būtu apsveŗams kā pats pirmais: biedrībām, fondiem un daudz kam citam nākotnē nebūs nozīmes, ja skolas nespēs sagatavot jaunos latviešus mūsu nākotnes darbam. Skolas priecāsies un pateiksies ne tikai par naudas devumiem, bet arī par vērtīgām grāmatām un novēlējumiem.

Kā gan lai iztiekam bez nacionālpolītiskas audzināšanas pēc bēdīgās pieredzes Florefas kongresā? — Mūsu jaunajai paaudzei ir trūcīgas zināšanas taisni par jaunāko vēstures posmu — kāpēc daļa latviešu bēga no pašu zemes? Kas īsti notika Baigajā gadā? Kāpēc un kā dibinājās Latviešu leģions? Kāda bija dzīve Vācijas bēgļu nometnēs? Kā notika izceļošana? Kā krievu komūnistu funkcionāri latviešu bēgļus apmeloja? Kā Zviedrija izdeva latviešu leģionārus Pad. savienībai? Jautājumu rindu varētu vēl ilgi turpināt. Kamēr šos jautājumus mūsu jaunatne pilnīgi nepārzinās patiesības gaismā, mēs no tās nevaram gaidīt devumu politiskajam darbam. Ja to nedarīsim skolā, tad tukšumu — tieši vai netieši —aizpildīs tie spēki, kas atņēma Latvijai brīvību. Jau pamatskolā varētu daudz vairāk stāstīt par visu triju Baltijas tautu sadarbību. Par visu Austrumeiropas verdzināto tautu darbību brīvības virzienā.

Pēdējās avīžu ziņas vēstī, ka atkal sākas latviešu kaŗavīru apmelošana un denuncēšana līdzīgiem paņēmieniem, kā tas bija gūsta un nometņu laikā. Skolu jaunatnei būtu jāatdara acis, kas stāv aiz šīs Daugavas Vanagu organizācijas rādīšanas greizā spogulī. Ja klusēsim un baidīsimies runāt patiesību, paliks iespaids, ka kaut kas tomēr jāslēpj. Klusēšana būtu vislielākā kļūda. Dēliem ir jāzina pilna patiesība par to, kāpēc tēviem bija jāuzvelk sveša uniforma, lai cīnītos par Latvijas brīvību. Dēliem jāzina arī tie tumšie spēki, kas denuncē viņu tēvus. Citādi viņiem neradīsies garīgā jauda veikt mūsu pienākums, paaudzēm nomainoties. Te pieminam tikai dažus nozīmīgākos jautājumus, ko varētu iekļaut nacionālpolītiskā audzināšanā. Kā izaudzināt jaunatni nacionālu, varam mācīties no žīdu tautas.

Par nacionālpolītiskās audzināšanas nepieciešamību trimdas skolās tika runāts un lemts arī 1976. g. vasarā Latviešu dienās Toronto, kur pulcējās mūsu centrālo organizāciju vadītāji no visas brīvās pasaules. Jāvēlas tikai, lai šos atzinumus un lēmumus iespējami drīz iedzīvinātu skolu praktiskajā darbā.

(Turpinājums 4. lp.)

Lasītāju vēstules

LATVIJAS CĒLĀJI!

Laikraksta Latvija Amerikā redakcijai:

Lūdzu iespiest sekojošo lasītāja vēstuli:

Pēdējā laikā notiek gluži neticamas lietas. Viktors Upeslāvis savā rakstā „Mēs un laika zobs" šī laikraksta 30. okt. nrā brīdināja no paaudžu maiņas latviešu sabiedrisko organizāciju vadībā. Vidējās un jaunākās paaudzes — it sevišķi akadēmiski izglītoto — sabiedrisko darbinieku nacionālie mērķi esot apšaubāmi, saka LNAK šefideologs.

Voldemārs Korsts savā nesen publicētajā lasītāja vēstuiē savukārt rāda, ka viņš — ar visu savu ilggadējo ASV republikāņu partijas pieredzi vēlēšanu kampaņu „netīro triku" lietās — iekrīt uz acīm redzami fabricēto anonimo „Hamiltonas progresīvo latviešu" vēstuli. Šīs vēstules satura aprakstu viņš tad nepaskaidrotā domu lēcienā sasaista ar „jaungaitniekiem" un nonāk pie ne ar kādiem faktiem nepamatota konstatējuma: „Kur gan šiem 'tautas darbiniekiem' bijis iespējams iespiesties (sic!), tie darījuši visu iespējamo, lai iznīcinātu latvisko lepnumu, pašapziņu un nacionālo pienākuma izjūtu." Korsts beigās latviešus uzaicina „atbrīvoties no jaucējiem savās nacionālajās organizācijās."

Vai abi augšminētie autori varētu nosaukt vārdā tos sabiedriskos darbiniekus, kas kaitē mūsu nacionālajiem mērķiem? Latviešu tautas brīvības un pastāvēšanas mērķiem? Vai viņi varētu šos savus ieskatus pamatot ar faktiem? Kur gan šie darbinieki ar varu iespiedušiès, kad, kur un kā kaitējuši mūsu latviskajam lepnumam, pašapziņai un nacionālai pienākuma izjūtai?

Jeb vai mums te darīšana ar cilvēkiem, kas vairs nespēj saskatīt to postu, ko latviešu tautai — it sevišķi tās trimdas saimei — nodara viņu paštaisnība, kā arī viņu aktīvie centieni nomelnot, saskelt un no aktīvo darbinieku vidus izstumt mūsu tagadnes un nākotnes latviskā darba darītājus un Latvijas cēlājus?

Brunis Rubess Willowdale, Ont.

Redakcijas piezīme: Respektējot brīvās preses tradicijas, dodot ikvienam iespēju izteikt savas domas, ievietojam šo vēstuli, kā rakstītājs lūdzis, izlailaižot vienīgi pāris personiski aizkaŗošas vietas, kur varētu vainot arī redakciju, kā, piem., izteicieni: „progresīvi senīli cilvēki", „sklerozā pašgudrība", jautājumu par „drosmi un goda prātu" un tml. Vēstulē nepareizi lietots arī termins „LNAK šefideologs". jo šāda amata LNAK nav, bet gan LNAK padomes priekšsēdis. Nepareizs ir arī apgalvojums, ka V. Upeslācis būtu savā rakstā brīdinājis „no paaudžu maiņas latviešu sabiedrisko organizāciju vadībā" un ka viņš būtu apšaubījis it sevišķi akadēmiski izglītoto sabiedrisko darbinieku nacionālos mērķus. Viņa rakstā, kā to lasītāji būs ievērojuši, gan minēts, ka Kanadas marksistisko profesoru ietekmē „mums ir runātāji, kas nevar atšķirt čekistus no latviešu tautas". Par paaudžu maiņu tai pašā rakstā lasāms: „Un jaunie latvieši pieņēmuši latviešu skolu un organizāciju latvisko garu, uzrāda sološu dedzību spraigai darbībai." Tātad ne „izstumšana", bet pozitīvs konstatējums.

INTAI PURVAI LNAK KULTŪRAS NOZARES VADĪTĀJAI

BIRUTAS RUBESAS VĒSTULE

Latvijā Amerikā redakcijai:

Lūdzu publicēs manu klātpielikto vēstuli LNAK valdei, lai latviešu sabiedrībai būtu zināmi mani patiesie ateikšanās iemesli. Tā kā latviešu laikraksts ir vienīgais praktiskais veids, kā es latvešu sabiedrībā varu mēģināt sevi aizstāvēt pret anonimiem apvainojumiem un pret jūsu laikraksta lasītāju vēstuļu slejās publicētiem neinformētu vai apmātu cilvēku personīgiem ieskatiem, kas skar manu un manas ģimenes godu, ceru, ka jums pietiks goda prāta šo tekstu iespiest pilnā un negrozītā veidā.

Godātā Purva kundze!

Ilgus gadus esmu godīgi strādājusi latviešu sabiedrisko darbu. Neesmu komūniste, neuzturu nekādus sakarus ne ar Kultūras sakaru komiteju, ne ar tās darbiniekiem, ne arī jebkādu citu okupētās Latvijas iestādi. Tomēr pēdējā laikā par mani latviešu sabiedrībā publiskos sarīkojumos un avīzēs izplatīti šādi un līdzīgi apvainojumi.

It sevišķi smagi manu un manas ģimenes — manu bērnu un mana vīra — godu skar mana vārda lietošana kādā komūnistu saukļiem piebārstītā anonimā vēstulē, kuŗa mani apraksta kā komūnistu nozīmē „progresīvu" un vēlamu personu.

Šīs vēstules tekstu, vai nu naīvi vai ar ļaunprātīgu nolūku, un bez jebkādas sazināšanās ar mani, sabiedrībā izplatījušas arī LNAK vadības personas, kā, piemēram, LNAK prezidija priekšsēdis V. Upeslācis 1976. g. 11. novembrī pensionāru sanāksmē. Šāda LNAK vadības cilvēku nostāja novedusi mani pie atziņas, ka LNAK vadībā ir personas, kam trūkst goda prāta un atbildības sajūtas.

Šī iemesla dēļ nevēlos, ka mans vārds būtu jebkādā veidā saistīts ar LNAK pasākumiem, un ar šo rakstu atsakos no šī gada Rīgas paviljona vadības Mētro Toronto Internacionālajā Karavānā.

Noraksti latviešu laikrakstiem.

Ar sveicienu,
Biruta Rubesa

KAS IR NEPĀRBAUDĪTS, SAGROZĪTS?

Latvija Amerikā 11. decembŗa numurā V. Muižnieka publicētā rakstā „Trimdas latviešu sabiedrībai" starp citu ir teikts: „Tas veicams dažādi, bet vislabāk ar mūsu pašu pārreaģēšanos, ar tendenciozu, implicējošu, nepārbaudītu vai sagrozītu faktu sniegšanu trimdas laikrakstu lasītājiem. Kā piemērs

(Turpinājums 16. lp.)

Stāsts par romānu

(Nobeigums)

Branden Press ar apm. 60 izdotām grāmatām gadā ierindojas vidēja lieluma apgādu grupā. Izdoto grāmatu sarakstā ir Čechova, Tagores, Po, Strindbergs, Servantesa un daudzu citu visā pasaulē pazīstamu autoru darbu. Diemžēl, šie darbi neienes apgādam lielu peļņu, un tā komerciālās iespējas ir ierobežotas. Kāds bagāts amerikāņu apgāds seksuālā romāna „The Inheritors" sludināšanai izdevis 250 tūkstoš dolaru, par manu romānu neviens apgāds tik daudz neizdotu. Manas grāmatas pirmā izdevuma iespiešana nelielā metienā, sludināšana un pārdošana maksā izdevējam apmēram 11.000 dolaru — tieši tik daudz, cik maksāja pirmais DV nams Ņujorkā. Šis esot taupīgs aplēsums. Amerikāņu apgādiem grāmatu izdošana maksā daudz, tādēļ viņu pirmais jautājums ir: vai grāmatu varēs pārdot? Mana romāna pirmais izdevums nenesīs lielu peļņu izdevējam, nemaz nerunājot par autoru. No pirmā izdevuma labi, ja saņemšu trešo daļu no tās naudas, kas izdota tulkotājam, korrektoram un mašīnrakstītājai.

Tulkotāja darbs nebija dārgs, bet labs korrektors prasīja vismaz 20 dolaru stundā un lasīja tikai tīru manuskriptu, tāpēc pēc katras korrektūras manuskripts bija jāpārraksta ar mašīnu. Korrektors darbu nelaboja, tikai pasvītroja teikumus un rakstīja piezīmes uz manuskripta malas. Latviešu autoriem, kas raksta angliski, par gramatiskām kļūdām jārūpējas vismazāk, jo tās var izlabot katrs vidusskolas skolotājs vai profesionāla mašīnrakstītāja. Taču pirmais drukas novilkums ir jālasa autoram, vislabāk pašam. Burtu salikuma labošana ir ļoti dārga. Ja autors, labojot novilkumu, dara grozījumus, kas nav burtliča kļūda, viņam par to jāmaksā pašam.

Te autoram ir jāzina ne vien vārdu pareizrakstība un gramatika, bet arī labošanas simboli.

... VAI IR VĒRTS LATVIEŠU ... LITERĀROS DARBUS IZDOT ANGLISKI?

No materiālā viedokļa — nav vērts! Es būtu priecīgs, ja romāns piedzīvotu otru izdevumu un es varētu atgūt to naudu, ko esmu izdevis manuskripta sagatavošanai.

No kultūrālā viedokļa — mēs varētu sevi aizbildināt, sakot, ja ogas ir nesasniedzami augstu, tad tās ir skābas, bet tā būtu sevis apmānīšana, jo katrai kultūrālai izpausmei, kas iet pāri savas zemes robežai, ir liela nozīme, īpaši, ja tā atgādina tālo un aizmirsto Ziemeļzemi un aizrāda uz etniskās kultūras vērtībām.

Ja latviešu autors grib tikai iekļūt amerikāņu literātūrā, viņš to var vieglāk panākt, rakstot internacionālu kriminālromānu vai cita veida romānu, ko amerikāņu apgādi pieprasa. Latvisku romānu ir grūti iedabūt lielākajos amerikāņu apgādos. Šāds darbs nav autora lieta vien, bet skar ikviena latvieša intereses. Lielie naudas izdevumi un gadiem ilga piepūle nokausēs rakstnieku. Paies gadi, kamēr sagaidīsim kādu citu latvisku romānu uzraušamies lielajā arēnā.

Cik būs tādu latviešu autoru, kas materiāli un fiziski, nerunājot par talantu, spēs to veikt bez sabiedrības atbalsta? Vai latviešu sabiedrība atbalstīs pasākumu bez jebkādas drošības? Man liekas, ka arī turpmāk autoriem ar saviem spēkiem un saviem līdzekļiem vien būs jālauž ceļš, ja gribēs iedabūt latviešu romānu kādā no lielākajiem amerikāņu apgādiem. Vienīgais atbalsts, ko viņš varēs sagaidīt no latviešiem, ir: katram nopirkt vienu grāmatu, lai salauztu amerikāņu izdevēju ieganstu, ka latviešu romānu nevar pārdot. Ja šo vienīgo atbalstu latviešu sabiedrība liegs, tad no šādas cīņas būs jāatsakas, jo latv. rakstniekam nestāv aizmugurē lielas zemes popularitāte; cīņa ir pārāk smaga, lai to veiktu rakstnieks vien. Viņam būs jāpārorientējas uz cita veida romānu.

Vīru koŗa
Viesturs
gadskārtējais
KONCERTS
diriģents JĀNIS BARUŠS,
1977. g. 12. febr., pl. 7 vakarā
LIETUVIEŠU ZĀLĒ, 1573 Bloor St. West,
pie Dundas St.
PĒC KONCERTA
Saviesīga dzīves ar deju līdz pl. 1 naktī.
Galdiņi rezervējami pie A. Budžes — tel. 653-7605.
Ērta auto novietošana un pazemja transports. Biļetes iepriekšpārdošanā pie koristiem un sarīkojuma dienā pie kases.
Apmeklēt lūdz
VIESTURIEŠI

Kultūras dienās Kanberā, Austrālijā. Attēlā tautas deju uzvedums Laimes zīmē.
Foto: V. Motmillers

Latviešu kultūras dienas Kanberā

Austrālija ir tālu pasaules nostūrī un tur dzīvo ķenguri — to parasti katrs zina par šo zemi. Bet te dzīvo arī latvieši, kas darbojas tāpat kā visur, varbūt mazliet vairāk, jo šī vide ir stipri atšķirīga, un tas pašus vieno.

Latviešu kultūras dienas regulāri rīko katru gadu ap Ziemsvētku laiku rotācijas kārtībā jau 26 reizes. Šoreiz tās bija Austrālijas galvaspilsētā Kanberā — pie tam pirmo reizi. Kādēļ tikai tagad galvaspilsētā? Kad te atbraucām, 1949. gadā Kanberu nevarēja atrast, jo tās gandrīz vēl nebija: centrā pāris lielākas ēkas un apkārt ganījās aitas. Vairums latviešu no šejienes aizbrauca uz lielākām pilsētām, te palika tikai daži simti. 1949. gadā, kad sākās mūsu ieceļošana, par ministru prezidentu nāca R. Menzijs — sevišķi spējīgs un izcils valstsvīrs. Viņa darbība 16 gadus ir šīs zemes ziedu laiks. Sava nozīme te arī iebraucējiem. Strādājot paši, pa daļai iemācījuši arī vietējiem, kas labprāt dzer tēju vai alu, pārrunā zirgu skriešanas sacīkstes un mīl paslinkot. Tā raksturīgais austrāliešu izteiciens ir — „take it easy".

Tagad Kanbera uzcelta un izveidota par jaunu, modernu un skaistu dārzu pilsētu. Tā piem., sākumā te mana meita mācījās universitātē, kas atradās koka barakās. Tagad te uzcelta vesela lieliska universitātes pilsēta, kuŗas vidū bibliotēka, nosaukta R. Menzija vārdā. Universitātei ir augsts standarts. Te ir arī ēka izciliem graduētiem, kas strādā zinātnisku darbu.

Šoreiz, 27. decembrī, Kanberā Kultūras dienas ievadīja ar apvienotu ev. lut. un katoļu dievkalpojumu Sv. Andreja baznīcā, kas bija pārpildīta tautiešiem svētku drānās. Sākumā te kādreiz sēdēja mazs latviešu bariņš, pelēki savos tērpos un domās. Tas ir izcili aizkustinošs brīdis, kad 3 stalti jaunieši krāšņos tautas tērpos ienes baznīcā Latvijas karogu, kas jau 26 gadus greznojis Kultūras dienas. Uzrunu teica 26. Kultūras dienu rīcības komitejas priekšsēdis Z. Mediķis. Atklājot svētkus, LAAJ prezidija priekšsēdis E. Voitkuns savā uzrunā uzsvēra, ka tie ir svētki ne tikai mums pašiem vien, bet arī pierāda pasaulei, ka esam kultūras tauta, kuŗai tiesības pastāvēt tautu saimē.

Dievkalpojumu vadīja garīdznieki — Baznīcas virsvaldes prāvests A. Grosbachs, mācītājs P. Laiviņš un katoļu prāvests P. Bečs. Dzirdēja Kanberas latv. jauktais koris I. Pumpuras vadībā.

Sidnejas latviešu teātris izrādīja R. Blaumaņa No saldenās pudeles K. Gulberga režijā. Tā bija jauka, sajūsmināja un smīdināja publiku. Visi dzīvoja līdz cilvēkiem latviešu lauku sētā. Zāle bija pilna, tāpat visos turpmākajos sarīkojumos.

Latviešu mūzikas vakarā (kamermūzika, vīru koris un deklamācijas) programma likās salasīta un nedeva Kultūras dienām vajadzīgā pacēluma, kaut izpildījumi paši par sevi bija atzīstami. Palikušas prātā arch. A. Družiņa dekorācijas jauki notonēts Rīgas siluets, apkārt tumsa, aizmugurē austoša gaisma. Pār dekorācijām publika izteica atzinību ar aplausiem.

Tautas deju uzvedums bija ļoti plašs ar 12 deju grupām no vairākām pilsētām. Kanberas Sprigulīša vadītāja Skaidrīte Dariusa, kas ir mūsu Kanberas lepnums un ko pazīst arī Kanadā un ASV, visus dejotājus, kopā ap 300, bija sakārtojusi kopējā uzvedumā ar nosaukumu Laimes zīme — Bērna gadi, ar attiecīgām senlatviskām izdarībām. Sekoja gara virkne izdarību, kā Ieskaņa, Pirmais mielasts (mielasta galdu ieskaitot), Raudzības u.t.t. Visas deju grupas bija labi sagatavotas. Sirdi aizkustināja daudzi pavisam jaunie dejotāji. Visjaunākā bija 5 gadi veca. Vecāko neesot bijis iespējams atrast. No vairākiem viesiem dzirdēju, ka tas esot bijis labākais Kultūras dienu uzvedums, ar piezīmi: „Tas bija kā skaista pasaka, ne dzīve".

NOSLĒGUMS

Es nedomāju, ka ar šo vai citu mākslas darbu mēs spētu uzliesmot. Citiem vārdiem: nav tādas maģiskas formulas, ar kuŗu kādu mūsu rakstnieka izcilu darbu varētu izspēlēt kā spēļu kārti, lai to visi pēkšņi pamana. Bet es esmu pārliecināts, ka katrs nieciņš, ko spējam izdabūt caur adatas aci, ir labs. Mums jāvirzās uz priekšu solīti pa solītim, pakāpeniski. Pirmie soļi arvien ir visgrūtākie.

Rakstnieka iespējas nesniedzas tālāk par apgādu, bet grāmatas gaitas ar to tikai sākas. Katru gadu Amerikā iespiež vairāk simtu romānu. Tie ieplūst grāmatu veikalos, kur, telpu trūkuma dēļ, tos izliek plauktos tikai dažas dienas. Lielie grāmatu veikali ar līdz griestiem piekrautiem plauktiem atgādina bibliotēkas. Tur ir tūkstošiem vislabāko klasiķu darbu. Tur ir skaļi komerciāli darbi, kas iztop lasītājam ikvienā virzienā. Latviešu romāns, kam darbība notiek senāk Latvijā, nespēs sacensties ne ar klasiskiem, ne komerciāliem darbiem. Milzīgā grāmatu labirintā tas paliks neievērots, ja vispār tas tur iekļūs, jo pēdējā laikā grāmatu veikali atsakās pieņemt pirmos romānus arī no lielajiem apgādiem — tos nevarot pārdot, izņemot komerciālas kvalitātes romānus.

Šajā skarbajā sacensību kompleksā, kur cilvēki cīnās par eksistenci un materiālām vērtībām, ir ļoti grūti pārsniegt mūzeja sienas, izvirzot mazās zemes kultūras identitāti, tādēļ pirmam izdevumam vajadzīgs latviešu pircēju atbalsts. Grāmatu var pieprasīt katrā jums tuvākā grāmatu veikalā vai tieši pasūtināt no apgāda: BRANDEN PRESS, 221 Columbus Ave., Boston, Mass. 02116. Grāmatas cena $8.95.

Egils Kalme

(Turpinājums 4. lp.)

25 gadus latvietības sardzē

DV APVIENĪBAS DARBĪBAS ATCERE

No 18 dibinātājiem DV Milvoku apvienība 25 darbības gados izaugusi par stipru latvietības cietoksni ar 235 biedriem, uzsvēra apvienības ilggadējais priekšnieks V. Aparjods, apvienības jubilejas sarīkojumā Milvoku Latviešu namā. Viņš arī norādīja, ka DV organizāciju dibinājuši vīri, kas ticēja Latvijas nākotnei.

Ja sākumā Milvoku apvienības darbība risinājusies vienīgi aprūpes laukā, tad drīz vien tā kupli sazarojusi arī dažādās kultūras un mākslas dzīves u. c. pašdarbības nozarēs un kopās. Norādījis uz pēdējo mēnešu notikumiem, kad bijušie karavīri atkal tiek apdraudēti, Aparjods aicināja visus saslēgties ciešākai savstarpējai palīdzībai. „Mūsu darbībai jākalpo tautas uzturēšanai, ticot, ka pienāks laiks, kad Latvijas atkal būs brīva."

DV Centrālās valdes loceklis J. Utināns pateicās apvienībai par labi veikto darbu. „Turēsim augstu galvas un stāvēsim par mūsu tēvzemi un tās brīvību! Esam pārcietuši nievas agrāk, pārcietīsim arī tagad!"

„Spēku, izturību un drosmi!" vēlēja arī ASV vanadžu priekšniece Anita Utināne. Vēl apvienību sveica ASV zemes valdes loceklis A. Spārniņš, kaimiņu Čikagas apvienības priekšnieks A. Bārda un Milvoku organizāciju un draudžu vadītāji un priekšnieki U. Kākulis, P. Pelcis, J. Grundsbergs, Z. Lazdiņa, J. Zvērs, O. Lauzums, J. un M. Aleksejevi, J. Baltauss, N. Kļaviņš, A. Kreišmanis, J. Bitītis un J. Kozulis, bet Gaujas (11.) skautu un Tālavas (15.) gaidu vienību priekšnieki U. Muižnieks ar M. Radziņu— un skautu un gaidu pārstāvji pasniedza jubilejas kliņģeri. DV priekšnieka J. Frišvalda, bij. priekšnieka V. Hāznera, ALA valdes priekšsēža A. Lejiņa, DV ASV priekšnieka J. Lāča u. d. c. rakstveida apsveikumus nolasīja Ā. Peniķis.

J. Utināns ar A. Spārniņu pasniedza apbalvojumus. DV zelta nozīmes saņēma Marianna Vilcāne ar V. Vizuli, Centrālās valdes atzinības rakstus E. Liekna, V. Jaunkalnietis un U. Muižnieks, bet DV ASV valdes goda rakstus P. Tocups, M. Žuka, R. Brusubārde un E. Kalniņa Ž. Butkus saņēma ceļojošo kausu, ko viņa vadībā apvienības šaušanas sporta kopa aizvadītajos gados DV globālajās sacensībās izcīnījusi pavisam piecas reizes un kas tagad paliek kopas īpašumā.

Sarīkojumu ievadīja apvienības dibinātāja un vakara norises vadītāja E. Peniķa uzruna un māc. A. Kalnāja lūgšana. Dziedāja apvienības vīru koris un vanadžu dubultkvartets V. Aparjoda vadībā. Vērtīgs bija svētku koncerts — Lindas Alļes čello solo ar V. Treimani pie klavierēm. Pēdējais atskaņoja arī savas miniatūras par Pūt, vējiņi temu un E. Šēnfelda Latviešu rapsodiju. Programmas nobeigumā kuplu virkni tautas deju nodejoja apvienības tautas deju kopa Metieniņš I. Rudzītes un I. Inveisas vadībā, P. Tocupam rūpējoties par deju mūziku.

Darbības atceres gadījumā pavienība izdevusi arī E. Peniķa rediģētu darbības pārskata brošūru ar O. Peniķa vāka zīmējumu, kuŗa konspektīvi dokumentēts apvienības 25 gadu veikums. **R. Č.**

Toronto latviešu koncertapvienība 6. janvārī rīkoja īpašu koncertu par labu autosatiksmes nelaimē smagi cietušai vijolniecei Ievai Graubiņai. Augšējā attēlā pa kreisi pianists Arturs Ozoliņš, pa labi — prof. Tālivaldis Ķeniņš, kas koncerta ievadījumā sniedza īsu apceri par Ievu Graubiņu.

Foto: J. Liģers

Latviešu kultūras dienas . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

Gleznu un daiļamatniecības izstāde arī bija plaša, par ko kāds mākslinieks izteicās, ka no 8 redzētām Kultūras dienu izstādēm šī esot bijusi labākā.

Rakstnieku rītā lasīja tikai Austrālijā dzīvojošo latviešu rakstnieku darbus. To atklāja LPB Austrālijas kopas priekšnieks O. Rozītis, bet ievadā par literatūras kritiku referēja A. Rozītis, sīki analizējot kritikas nozīmi, uzsverot, ka kritikai jāpievērš publikas interese literāram darbam. Lasījumos vairāk bija prozas darbu nekā dzejas. Gribas pieminēt vienu no mūsu ražīgākiem rakstniekiem Osvaldu Lāci (Sidneja), kuŗa stāsts „Atzīšanās", šķiet, bija pilnīgākais tēlojumā, kompozicijā un valodā.

Zinātnes nozares referātos atzīmējami prof. E. Dunsdorfa sniegtie fakti par studējošiem latviešiem trimdā. Visos šinīs gados brīvajā pasaulē ir studējušas 7404 personas, sākot ar 1950. gadu, studējošo skaits strauji aug līdz 1964. gadam, ap 500 gadā. Tad līkne sāk iet uz leju, ap 200 gadā, un pašreiz to skaits ir zemākais. Tam visam vairāki iemesli. Galvenais — tendence visā pasaulē, ka izglītība nav vairs vajadzīga, nav arī vairs kāre mācīties, jo pēc tam darbu grūti dabūt, zudis pašlepnums. Tagad arī grūtāk savākt datus par studējošiem.

Kopkoŗu koncertā bija ap 200 dziedātāju un 4 diriģenti: I. Pumpure, J. Ozoliņš, V. Bendrups un K. Svenne. Sākumā bija iespaids, ka koris stipri paguris un bez dzīvības, bet otrā daļā ar K. Svennes diriģēto J. Vītola Saules svētki radās pacēlums un dzīvība, kas arī turpinājās nākošās dziesmās, tā ka vairākas dziesmas nācās atkārtot. Nobeigumā sumināja diriģentus un kori. Apbalvoja 4 koristus, kas piedalījušies vairāk nekā 20 Kultūras dienās.

Svinīga izvērtās karoga nodošana nākošo Kultūras dienu rīcības kom. priekšsēdim — jaunajam Drullim no Melburnas. Kad karogu iznes, paveŗos apkārt — visu sejas sasprindušas un reta acs palikusi sausa. Šoreiz atvadoties koris vēdināja ar maziem Latvijas karodziņiem.

Konsulārais pārstāvis O. Rozītis izteica domu, ka Kultūras dienās tomēr nav jāmeklē jaunas, modernas dziesmas, bet atkārtojamas vecās, jo tas jau ir zināms rituāls, kas pieskaŗas jūtām un kur izcilu vietu ieņem mūsu karogs. Šoreiz arī programmā vairums bija pazīstamu dziesmu.

Humoristiskais Raibais saiets, U. Siliņa sastādīts, visus izsmīdināja. Tā aktuālos notikumos par Kanberas ceļu riņķiem, kuŗu ir krietni daudz, dzirdējām, ka viens viesis braucot apkārt jau 6 reizes, un neesot cerību, ka kādreiz tikšot no tā ārā.

Bija arī vairākas sanāksmes — skolotāju, LAAJ delegātu, mākslinieku apvienības u. c.

Nobeiguma ballē ar 1100 dalībniekiem bija īsta satikšanās un arī atvadas. Satikās un atvadījās iebraucēji ne tikai no citiem Austrālijas centriem, bet arī no Vācijas, Jaunzēlandes, Zviedrijas, ASV (par Kanadu ziņu nav). No lūgtiem austrāliešu valstsvīriem un citām prominencēm uz kopkoŗa koncertu un tautas dejām šoreiz bija ieradušies nedaudzi, jo pa svētku laiku valstsvīri un politiķi Kanberā parasti neuzturas.

Prese, radio un televīzija diezgan plaši atzīmēja mūsu Kultūras dienas, ievietojot laikrakstos pat puslapu lielus uzņēmumus.

Pārņemot karogu Kultūras dienu beigās, jaunais KD rīcības komitejas priekšsēdis melburnietis Drullis teica jaukus vārdus: „Mazs bij' tēva novadiņš, Bet diženi turējās.'

L. Kokle, Kanberā

Mūsu nacionālo . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

Skola nebūs savu uzdevumu veikusi, ja bērnam vai jaunietim mācīs tikai latviski lasīt, rakstīt, dejot tautas dejas, bet nacionālpolitisko audzināšanu atstās novārtā. Trūkstot motivācijai, bērns negribēs latviski ne runāt, ne lasīt.

Nav jāaizmirst fakts, ka latviešu skolā sāk nākt bērni, kuŗu vecāki dzimuši ārpus Latvijas, tātad trimdas trešā paaudze. Tāpat neaizmirsīsim, ka Latvijas lielās nelaimes aculiecinieki — vecie tēvi, mātes, vecie skolotāji mūžīgi liecināt nevarēs. Viņu liecības ir jāizmanto, kamēr nav par vēlu. Ja būsim atstājuši tukšumu, tad — vecajiem aizejot — mūsu zemes okupanti varēs sākt vēstures viltošanu un trimdas iznīcināšanu.

Atcerēsimies arī to, ka latviešu bērni nedēļas lielāko daļu pavada kanadiešu skolā, kanadiešu sabiedrībā, kur par okupantu izdarībām, pirmkārt, nekā nezina un ja ko stāsta, tad „faktus" ņem no Maskavas pašas atsūtītajām grāmatām un filmām. Ja mājā un latviešu skolā šo klibošanu uz kreisās kājas necentīsies izlabot, tad arī latviešu jaunietis klibos visu mūžu. Neaudzināsim jaunatni, kas klibo uz kreisās kājas!

Neviens vienvirziena „kultūrsakarnieks" skolai savus pakalpojumus nav piedāvājis un jācer, ka to nedarīs arī nākotnē. Latviešu sabiedrības lielumlielā daļa šos nelūgtos viesus nevēlas, bet grib sekot tām principiālām vadlīnijām, ko nepārprotami jau norādījusi LNAK, vēlēšanās par to saņemot sabiedrības atbildi. Skola ies kopā ar latviešu sabiedrību un LNAK un neļaus skolas darbu traucēt nekādām t.s. „spiediena grupām".

Šogad TLB sestdienas skolā mācās 225 skolēni 13 klasēs 19 skolotāju vadībā. Ar pateicību pieminams viņu nesavtīgais darbs latviešu sabiedrības un Latvijas nākotnes labā. Trīs skolotājas, tagad universitātes studentes, pašas savā laikā šinī skolā mācījušās un to beigušas. Vēl skolā ir darbvede — kasiere un bibliotēkāre.

Esmu pateicīgs bērnu vecākiem par palīdzību un izpratni kopējā darbā. Audzināšanas un mācīšanas darbs var sekmēties tikai skolas un bērnu vecāku savstarpējā uzticībā un ciešā sadarbībā. Sadarbības griba redzama, un par to var tikai priecātie. Cerams, ka nākotnē nebūs citādi.

BENNY HINN

will be at

Evangelistic Centre

22 York Mills Rd. (at Yonge Subway)

MONDAY JANUARY 24TH, 7:30 P.M.

Everyone welcame

Benny Hinn Evangelistic Association

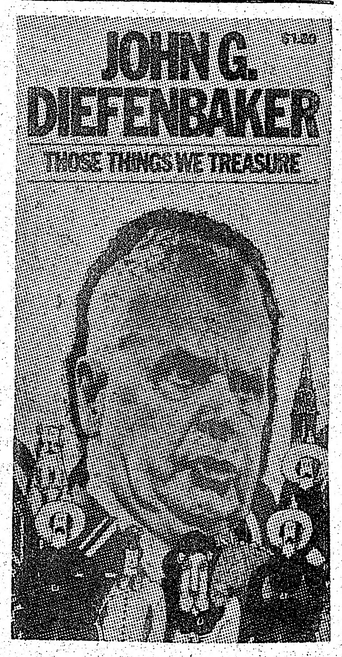

MacMillan of Canada apgādā Toronto iznākusi agrākā Kanadas ministru prezidenta Džona Difenbēkera runu izlase: Those Things We Treasure, ar B. T. Ričardsona ievadvārdiem. Grāmata maksā $1.50 un iegādājama attiecīgos veikalos.

Vecgada kauja

Agra 30. dec. rīta stunda. Liekas, trešā Kurzemes lielkauja beigusies, jo iepriekšējā dienā ienaidnieks šķita paguris — to vēstī nakts izlūki. Labajā frontes spārnā, kur cīnās 21. vācu gaisa spēku divīzija ar 19. divīzijas 1. kājnieku pulku kaimiņos, plkv. letn. Galdiņa vadībā, bija jūtama spēcīga kaujas rūkoņa vēl vakar. Mūsu bataljona vīrus iepriecina vēsts gatavoties poziciju atstāšanai — nomainīšot vāciešiem. Sūtīšot uz aizmuguri atpūtā, pārformēšanai.

Kūsā rosme, varēsim pēc nedēļas ieturēt pienācīgu maltīti un nomazgāties, jo drēbes un miesa aplipusi ar Džūkstes lauku ierakumu smiltīm, un leģionāra mētelis nokrāsojies ar asinīm. Krēslā acis raugās uz Viļņiem, kur notika 18. novembŗa svētbrīdis, Irbēm, Rimeikām, nesaredzamajiem Durbjiem, Sudmaļiem un Pēteŗu mājām, par kuŗām septiņas diennaktis risinājās cīņas. Palikušas vairs drupas un māju sketeli. Kaut dodamies atpūtā, tomēr tuvs kļuvis Ziemsvētku cīņu lauks, kas daudz slacīts jaunu zēnu un vīru asinīm.

Mūsu grāvjos ievelkas vāciēši. Bezgala apguruši dodamies uz Džūksti, kur tālāk ceļš aizved 19. divīzijas aizmugures virzienā, Lestenes apkārtnē. Vēl tagad atceros, ka draugs Miķelis uzvilka uz zoba — esot nomūrējies ar dubļiem un baigu bārdu, bet ķekavnieku Janka jūsmoja par Doles nēģiem un piparotu šņabi, ko tēvam „dūšas uzpravīšanai' vecāmāte pēc pārbraukšanas no Daugavas laivenieku gaitām glabāja. Nogurušos kaujiniekus izvieto mājīgās lauku saimniecībās, kas vēl paglābušās no kaŗa bumbām.

Sākam apzināt savus Paplakas laika rotas zēnus, bet, diemžēl, sastopam vairs tikai dažus. Viņi arī apstiprina dzirdēto par pēcsvētku kaujās kritušiem brāļiem kaprāļiem Putriņiem, bij. rotas virsseržantu Antonu Kalēju no Daugavpils. Ievainots drošais rotas pavārs Miķelsons, lauku lielgabala komandieris ltn. Kr., seržants Seķis, sakaru vada kapr. Vasis u. c. Rotas un vada komandieŗus nevaram atcerēties, tie mainījušies pārāk bieži. Dzirdama vēsts, ka sāpīgi savainots 19. divīzijas māc. Verners Voitkus un mūsu pulka pirmā bataljona komandieris kapt. Salmiņš.

Viesmīlīgie mājas ļaudis pateicīgi par viņu aizsargāšanu aizvadītajās kaujās. Kāda vecāka māmuļa mums pateikdamās grib atdot visu savu mantību un sauc par saviem dēliem. Pa vecam paradumam netālajā krūmājā salaužu aveņu kaulus frontenieku tējai, un tā ieturam labu maltīti. Nopriecājamies, ka rīt saņemsim Jaungada kantīni. Baušķenietis kapr. Vējiņš pat sazinājis, ka saimnieki mums „pataupījuši" svētku alu. Tā tuvākā zēnu pulciņā varēsim kaut cik godam sagaidīt Jauno gadu, jo attālākajās kaimiņu mājās manītas arī vairākas jaunas meičas. Nīcas mežsarga dēls Miķelis iepriecināts un dungo Paplakas laika zēnu ziņģi: „Tu esi bāla, nogurusi, ko raugies tu vēl spogulī. Vienalga man, vai nakts vai diena". Gatavodamies apmazgāties, apzinām, ka tuvumā ir tikai viena pirts. Gaidu savu kārtu. Daži grenadieŗi jau „šķīstās" šķūnī un pa virtuvi.

Pietuvojusies pievakares stunda, kad mūsu iedomāto atpūtu un „aptīrīšanās prieku" satrauc negaidīta vēsts — gatavoties atkal uz fronti . . . Grenadieŗi „čortojas" visās malās. Dažš nav paspējis pat lāga „noraut mirkli", ne nomazgāties. Sasodītie friči, zēni pukojas, ienāca mūsu grāvjos, kur kādu laiku būtu miers. Būs jākaujas atkal ar vaŋkām, jo Jāņu kroga virzienā jaušama stipra kaujas duniņa. Majors Ozols ar adjutantu vltn. Pētersonu gan mēģina zēnus mierināt, jo mūs tagad izvietošot 19. divīzijas sektorā, kur kaujas nomierinājušās. Zēnos jūtams īgnums, it kā mēs būtu nolemti nokaušanai.

Vakara stundā, apkrāvušies ar kaŗavīram nepieciešamo mantību, virzāmies Lestenes purvājā pa iemītu taku Jāņu kroga virzienā, kur novietojies pulka stābs. Purvs nav lāgā piesalis, un mūsu kājas vietumis iegrimst dūksnājā. Kluss vakars, ejam kā dzērves ierindā runādamies, it kā savam tuvākam teiktu katrs savu dzīves stāstu. Frontes virzienā gaisos uzšaujas raķetes, un purvājā vietumis nodun krievu traucējošā granāta.

Pārejot purvam, saņemam papildinājumus un pēc mazas atpūtas dodamies uz frontes līnijām. Esam jau pievirzījušies Muceniekiem. — Nojauta nav vilusi, kaŗavīra „nāss" sajūta pulveŗa smaku. Svaigas granātu bedres, saplosīti zirgi un no sagrauto ēku drupām kūp svaiga gruzduma smaka. Daži apmiegojušies vāciēši stāsta par smago kaujās dienu. Ienaidnieks lielas nervozs, pāri mūsu galvām lido mīnu zalves, „rej Maksis" un „kārtu" novelk mūsu „kaulu zāģis" (ložmetējs), nodun rokas granātas, laikam izlūki — „Rīt būs jāmet villa" — nosaka vienmēr līksmais Mičulis iemīļotajā latgaliešu izloksnē.

Mūsu vienības labais spārns robežojas ar pirmā un sestā pulka vīriem plkv. Oša vadībā, bet kreisajā flankā cīnās plkv. ltn. Koriņa vadītais pulks. Šai sektorā bijušas smagas cīņas pie Pūcēm, Vanagiem un par Zvejnieku augstieni.

Esam pārguruši, bet miegam novēlam tikai dažas stundas, lai dotu atpūtu arī citiem. „Norauju mirkli", miegs nemierīgs, sapnī labās rokas elkonī iekož suns. Gaidāma smaga diena, jo kodiens rada aizdomas. Ir vecāgada rīts. Ilgi nav jāgaida, kad vaŋkas sāk vālēt pa aizmuguri ar smagajiem, uz ko arī atbild mūsu mundrie artileristi. Izvēršas īsts artilerijas duelis. Krievu uguns pamazām pārsviežas uz mūsu „jaunajām mājvietām", un grenadieŗu grāvji elš no grāvieniem. Daža ložmetēju lizda pazūd bumbu krāterī ar visu apkalpi.

Atkal Ziemsvētku kauju taktika, ienaidnieks lien tikpat kā zem smago ieroču uguns un triecas mūsu līnijās, kas palikušas tik retas. Grenadieŗi spiesti atkāpties. Pēcpusdienas stundā ar papildspēkiem grāvjus atkal atgūstam, kaut daži bunkuri jāatkaŗo sīvā cīņā ar rokas granātām. Mūsu guvums ir pieci gūstekņi. Vedot uz bataljona stābu, no tiem sazīmējam divus latviešus. Viens tāds jokains, Latvijas armijai būtu nederīgs. Bijām gan dzirdējuši, ka mūsējie cīnās otrā pusē. Šai brīdī grūti izprast mūsu tautas brāļu pārdzīvojumu, krūtīs iezogas sāpīga smeldze par šo traģēdiju. Varbūt arī kāds no maniem brāļiem cīnās pret brāli kā abi jaunie Latgales puiši, kas oktobrī mobilizēti.

Vecie latviešu strēlnieki šogad atskatījās uz 60 gadiem kopš lielajām Ziemsvētku kaujām Tīreļpurvā pie Rīgas. Augšējā attēlā strēlnieku emblēma, kas rotāja atceres sarīkojuma telpas 8. janvārī Latviešu namā Toronto. Apakšā programmas kuplinātājas: Ruta Āze (klavieres), Biruta Senkēviča (dzeja) un Apolonija Sapale-Raikovska (solo dziesmas).

Foto: J. Ligers

Mierinām satrauktos zēnus. Bataljona adjutants pie bunkura sāk tirdīt par kaŗošanu krievu pusē un grasās pēc pistoles. Jūtos morāliski aizkarts, Norādu, ka šie ir mūsu gūstekņi, esam solījuši ar viņiem labi apieties, un pēc šādas izrēķināšanās sprāgs mašīnpistole. Seko drauds par kaŗa tiesu, līdz iejaucas majors Ozols un tēviškīgi ņem gūstekņus savā ziņā.

Kluss 1944. gada 31. decembŗa vakars. Zeme piesalusi, vietumis vizuļo sniegs. Šovakar derētu pabūt kopā ar zēniem, jo nāves pļauja dzīvi palikušos saliedējusi kā brāļus. Šodien atkal smagi noasiņojām, un pulka ierindā no 600 vairs esot tikai kādi 80 grenadieŗi. Vaŋkas kļuvuši arvien nemierīgāki. Uz aizmuguri aizšalc granātu zalves, uzliesmo raķetes, un gaisā ņurrājas aizmuguri traucējoša lidmašīna „kukuružņiks". Tās rūkoņa līdzīga traktoram, un vācieši to dēvēja par „Kaffee Mühle".

Pienākusi ziņa par Jaunā gada kantīni, bet aizmugures apšaudes dēļ nav iespējams to piegādāt. Esam izsalkuši, izslāpuši, kā arī noguruši. Sadūšojos, atsaucas arī kapr. Vējiņš un rīdzinieku Rūdis. Trīs vīru pietiks. Pietuvojoties Muceniekiem, sajūtam lielas slāpes. No mājām palikušas tikai drupas un pažobeles. Meklējot dzeŗamo, saduŗajies ar štosenieku kapt. Līdumu, par kuŗa izdarībām daudz dzirdēts. Pēdējā laikā klīda valodas, ka viņš esot kļuvis savāds. Tas arī pierādījās, kad jautājām pēc dzeŗamā. Noaudzis ar baigu bārdu, šis vidēja auguma vīrs kaut ko nomurmināja, bet sarunās neielaidās. Kādā pažobelē pazib guntiņa, tur friči laikam vāra „čaju". Lūdzam ūdeni, bet to šeit neatrast, lai dzeŗot karstvīnu. Iebaudījuši pa malkam, vēlam Jaunā gada laimes un steidzamies. Slāpes rimušās, rodas mundrāka sajūta. Kļūst silti, tā ka taisos „sviest nost" frontes mēteli, bet kāda iekšēja balss mudina to nedarīt.

Mūsu ceļa mērķis ir tikai kādu puskilometru atstatu, kad steigu pēkšņi pārtrauc granātu zalves. Neesam sazīmējuši vaŋku granātu metēju apšaudes punktus. Mīnas plīst pa labi un pa kreisi. Kā automats krītu tuvējā grāvelī, bet šķembas ir ātrākas. Ap miesu liekas viss mitrs, kļūst tā silti, un nejūtu vairs labās rokas.

Osvalds Kļavenieks

VIRU ANSAMBĻA

KALVIS

KONCERTS un BALLE

sestdien, 1977. g. 29. janv., pl. 7.30 vak.

Toronto Lietuviešu centrā (1021 College St.).

Ar šo koncertu Kalvis atzīmē

25 DARBA GADUS

Programmā: bieži, reti dzirdētas un šai zemē vēl nedzirdētas dziesmas un Jāņa NORVIĻA jaundarba pirmatskaņojums.

Klavieŗu pavadījums — Edite Timermane

Balles deju mūzika — RUNČI

Ieeja visam vakaram — $9.00; koncertam — 6.00; ballei — $5.00; pensionāriem $1.00 atlaide. Biļetes iepriekšpārdošanā DV grāmatnīcā Latviešu namā.

AUTO bezmaksas novietošana — Nelson šokolādes rūpnīcas laukumā, 277 Gladstone Ave. (vienu bloku austrumos no Dufferin St. un un dienvidos no College St.). Nokļūšana Lietuviešu centrā — pa auto laukuma aizmuguri.

Nenoskaidrota slimība Pad. savienībā

ASV sūtniecības diplomātu un viņu ģimenes locekļu asins sastāvā atrasts nenormāls skaits balto asinsķermenīšu. Dr. Herberts Polaks izteicies, ka neesot iemesla sacelt trauksmi, jo ar laiku asins sastāvs atkal uzlabojoties un kļūstot normāls. „Mums ir darīšana ar kādu nezināmu faktoru Maskavas apkārtnē, tikai nezinu, kas tas varētu būt? Liekas ticami, ka tā ir kāda vīrusu elpojamo organu infekcija," izteicies ārsts. Viņš vēl piebildis, ka dzeŗamajā ūdenī varētu atrasties parazīti, kas jau izsaukuši zarnu iekaisumus Ļeņingradas apmeklētājiem. Pērngad atklājies, ka Pad. savienība apstaro amerikāņu sūtniecību ar mikroviļņiem, bet ārstu studijās noskaidrots, ka tiem nav sakara ar pārmaiņām asins sastāvā

—ls

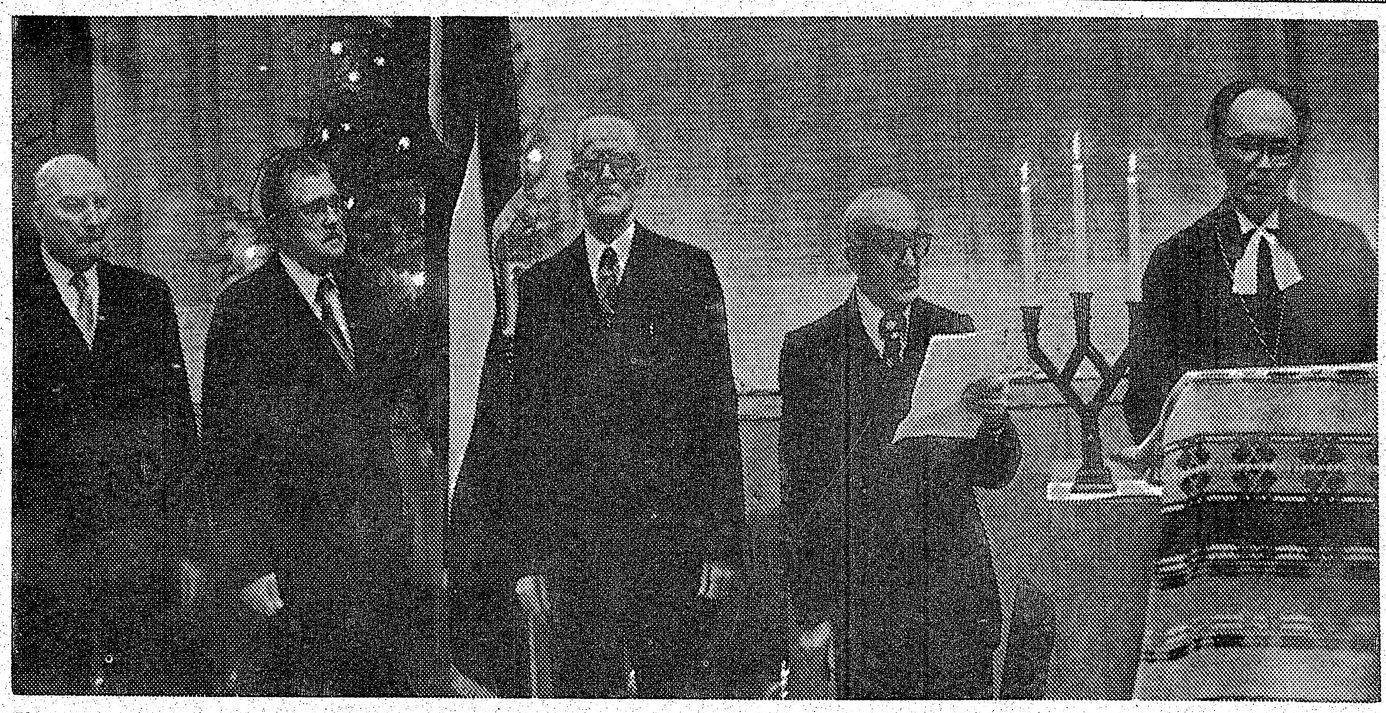

Ziemsvētku kauju 60 gadu atceres aktā Toronto pie Latvijas karoga stāvēja vecie latviešu strēlnieki, no kreisās: Jānis Cielava, Eduards Apenis un Rūdolfs Riekstiņš. Apsveikumus nolasa strēlnieku biedrības valdes priekšsēdis Arvīds Lūsis. Labajā pusē mācītājs Eduards Ķerģis, kas vadīja svētbrīdi. Foto: J. Liģers

Ciemos pie Larisas Minchenē

VIŅA ŠOVASAR DZIEDĀS ARĪ ASV RIETUMKRASTA 7. DZIESMU SVĒTKOS DIENVIDKALIFORNIJĀ

Vilja Skultāna vēstule Latvijai Amerikā no Rietumvācijas

Koku ielenkts savrupnams Minchenes nomalē sevī slēpj drudžainu darba rosmi. Tā apmēram varētu raksturot Ralfa Cīgeļa skaņu produkcijas uzņēmumu. Bija izdevība to apmeklēt, lai redzētu, kā strādā Larisa Mondrusa, ieskaņojot savu jaunāko plati. Lai nokļūtu pašā notikumu centrā, jāiet cauri vairākām pieņemamām un uzgaidāmām istabām, kur netrūkst pat bāra. Un vispār vairākās šajās priekštelpās valda īsta kafejnīcu atmosfaira. Vistuvāk galvenai „notikšanai" ir par ziemas dārzu izveidota apmešanās vieta ar strūklaku vidū. Vienā stūrī četru angļu jauniešu grupa ar mūzikas rīkiem, gaidīdama kārtu, vēlreiz pārbauda sāvu prasmi.

Larisa patlaban dzied, bet ieejot centrālajā „mašīnu' telpā, viņa nav redzama, tikai dzirdama. Pašā vidū sēž Ralfs Cīgels, vēl pajauns, bet miesās visai tukls vīrs. Ap viņu aplī dažnedažādu aparātu neskaitāmi slēdži, kloķi un pogas, skaņu stipruma, līmeņa un kvalitātes rādītāji, mērītāji, regulētāji, un vēl daudz kas cits, par ko mēs, laji, zinām ļoti maz. Izsakoties pavisam īsi: šis skaņu produkcijas komandpunkts man ļoti atgādina amerikāņu kosmiskā astronautu kuģa vadības telpu, kāda tā rādīta televīzijā un avīzēs.

Larisa Mondrusa-Švarca

Un blakus istabā pie Larisas! Viņai jāatkārto pie mikrofona vēlreiz dažādas taktis no jaunieskaņojamās dziesmas — Musik, Musik, Musik. Producents ir ļoti prasīgs. Viņai, protams, jādzied jau iepriekš ieskaņota orķestra „play back" pavadījumā. Kā man stāstīja vēlāk pats producents, viņš nupat iegādājies darba rīku ar 24 ieskaņošanas kanāliem, kas nozīmē, ka katru mūzikas instrumentu iespējams uztvert atsevišķā kanālī. Un tas savukārt atļauj visdažādākās kombinācijas, uzsvarus, skaņu „maisījumus".

Kad Larisa dziedātām taktīm cauri, jāpārieet pie nākamā posma. Tur atkal tas pats! Nepieciešama pacietība, izturība un vēlreiz pacietība. Tās nu jaunajai, ņiprajai mākslinieciei ir pietiekamā daudzumā! To rāda arī visa līdzšinējā gaita viņas ne vēl gluži gaŗajā mūžā. Viņa kopā ar vīru — komponistu Egilu Švarcu brīvajā pasaulē ir tikai trīs gadus. Lai gan aiz muguras bija karjēra Padomijā, taču iebraucot šai pasaules pusē Larisa nebija nekas. Viss bija jāsāk no jauna, no paša sākuma. Un turklāt — 1973. gadā iebraucot Rietumvācijā viņa nerunāja pat ne vārda vāciski! Bet šajos trijos gados viņa kļuvusi par visai redzamu vieglās mūzikas žanŗa dziedātāju — astotā pēc ranga visas Vācijas mērogā!

Jaunākā plate, kuŗas ieskaņošanu īsu brīdi varēju vērot, ietver divas dziesmas — jau pieminēto „Music" un paša Ralfa Cīgeļa komponēto „Halt mich fest'. Autors un producents paskaidro, ka ar abām šīm dziesmām mēģināts meklēt jaunus ceļus attiecīgajā nozarē. Abas dziesmas raksturo saturīgāks teksts un tajās daudz cietāk pasvītrāta ritmiskā puse nekā tas noticis pēdējos gados. Pieminams, ka Cīgels ir viens no galvenajiem skaņu producentiem Rietumvācijā, labi pazīstams arī Amerikā: viņš bija tas, kas izvirzījis Minchenes popgrupu — Silver Convention — ar tās dziesmu „Fly, Robin, Fly" pašās augstākajās galotnēs.

Var gadīties, ka ar savu īpatnējo pieeju, sentimentu, mākslinieciško temperamentu Larisai tieši šī plate sagādās vēl lielāku popularitāti. Šai nozarē un tirgū, simpatijās un atsauksmēs ir tikdaudz malduguņu un grūti izprotamu ceļu!

Taču katra līdzšinējā uzstāšanās radiofonos un televīzijā, katrs koncerts un katra līdzšinējā skaņu plate gan latviešu, gan vācu valodā, ir nozīmējusi vienu kāpni augšup. Pēc sava Amerikas brauciena Larisai jau tūliņ bija paredzēta piedalīšanās divos lielos rietumvācu televīzijas pārraidījumos, 21. un 24. novembrī, tāpat arī Vecgada vakarā. Viņa kopā ar vīru — savu menedžeru un skolotāju gatavo vēl vienu lielu skaņu plati latviešu valodā ar jaunām un vecākām dziesmām.

Larisa Mondrusa-Švarca nav „noslīkusi kādā vācu upē, ne arī dzied apšaubāmā Romas lokālā, ar bažām gaidīdama savu izmešanu uz ielas", kā to saviem lasītājiem vēstīja padomju preses organi, kuŗiem, protams, netrūkst boļševistiskās rutīnas. Šīs ziņas nav bijušas precīzas, par to pārliecinājušies jau Eiropas, Austrālijas, Amerikas un Kanadas latvieši, kas visur sagaidījuši Larisu ar prieku un sumināju-miem.

Larisa Mondrusa-Švarca šovasar dziedās arī īpašā koncertā ASV Rietumkrastā 7. latviešu dziesmu svētkos no 6. — 10. jūlijam Dienvidkalifornijā.

Vilis Skultāns

Latvijas Brīvības fonda pārvaldes sēde

Rokvilē 8. janvārī fonda sekretāriāta telpās uz pirmo sēdi sanāca Latvijas Brīvības fonda jaunā pārvalde. Sēdē piedalījās LBF padomes priekšsēdis Dr. Ilgvars Spilners, pārvaldes priekšsēdis Dainis Rudzītis, finanču vadītāja Ingrida Stravinska, pārvaldes viceprieksšsēdis ASV Roberts Līdums, administrātors Bruno Albats un padomnieki finanču un ieguldījumu jautājumos Kaspars Krēsliņš un Māris Baltiņš. Pārvaldes locekļi citās zemēs lielo attālumu dēļ bija kavēti būt sēdē klāt.

Savā pirmajā darba sēdē, kas ilga 7 stundas, pārvaldes locekļi pārrunāja un izlēma amatu pienākumus, jaunu dalībnieku piesaistīšanas veidus un citus darbības jautājumus. Patlaban fondam jau 455 dalībnieki, kas kopsummā iemaksājuši turpat vienu ceturtdaļu miljona dolaru. Krietna summa ir arī solījumos, kas pakāpeniski ienāk.

Pārvaldes locekļi pārrunāja un izlēma ienākušo summu noguldīt par iespējami augstākiem procentiem. 1976. gada ienākumu un izdevumu pārskatus pēc sagatavošanas publicēs. Apsprieda 1977. gada budžeta projektu. Visas finances pakļautas centrālo organizāciju, kas ir fonda biedres, revīzijas komisiju pārbaudēm. Pārvalde apsprieda arī fonda darbības noteikumus un paredzētos papildinājumus vai grozījumus, pieskaņojot tos angļu valodā sastādītiem nodokļu iestādēm atbilstošiem noteikumiem.

Vismaz reizi gadā fonda dalībnieki saņem no sekretāriāta informāciju par fonda darbību un līdzekļu apgrozību. Visos latviešu centros katrā zemē izveidojams vietējo pārstāvju tīkls. Vietējie pārstāvji rūpēsies par jaunu dalībnieku piesaistīšanu un līdzekļu sistēmatisku vairošanu. ASV jau 25 pārstāvji izteikuši vēlēšanos aktīvi darboties. Vēl trūkst informācija par vietējo pārstāvju tīkla izveidošanu citās zemēs.

Informācija par fonda darbību pieprasāma un ziedojumi un dalībnieku maksa sūtāmi uz šādu adresi: Latvijas Brīvības Fonds, Ltd. P.O. Box 16, Rockville, Md. 20850, U.S.A.

Latvijā augsta mirstība nelaimes gadījumos

Zemā dzimstība un samērā augstā mirstība okupētajā Latvijā liek meklēt cēloņus šā „nedabiskā" stāvokļa novēršanai. Pagaidām gan par tautas pieaugumu iestājas rakstnieki, publicisti un arī demagogi, publicējot rakstus un aicinājumus Rīgas un provinces laikrakstos lielākas ģimenes plānošanai, kā arī mudinot pārus pievērsties vairāku bērnu audzināšanai. Tie, saprotams, ir tikai skaisti aicinājumi, kas uz brīdi apmierina pašu rakstītāju sirdsapziņu, jo visi rakstītāji ir komūnistu partijas biedri, tātad tieši režīma pārstāvji.

Kā zināms, okupētajā Latvijā ir vislielākais nodarbināto skaits visā padomju imperijā. Nekur citur nestrādā tik daudz sieviešu kā Latvijā. Ar visu to Latvijas Ieļļu ministru padomes priekšsēdis Jurijs Rubenis visas imperijas augstākās sēdē Maskavā pag. gada oktobrī apliecināja, ka „republikā" darbā varētu iesaistīt vēl ap 60.000 sieviešu, ja būtu pietiekami daudz zīdaiņu novietņu un bērnu dārzu. Šim krievam ar latvisku izcelsmi nerūp tautas pieaugums, bet tikai darba spēka sagāde, kaut arī īslaicīga.

Jau saprātīgāk zemās dzimstības problēmu apsprieda pašas Latvijas augstākās padomes sēdē pag. gada novembrī, 1977. gada budžetā paredzot summas daļēji samaksātiem atvaļinājumiem mātēm ar zīdaiņiem līdz pusotra gada vecumam. Kā šie atvieglinājumi ietekmēs ģimenes, tas atspoguļosies tikai pēc gadiem.

Demografijas problēmām tagad Latvijā pievērsies ekonomikas zinātņu doktors B. Mežgailis. Cīņas 1976. g. 24. decembŗa numurā viņš apskata cilvēku dabisko maiņu 15 gadu laikā. Sešdesmitajos un septiņdesmitajos gados dzimstības līmenis pazeminājies visā impērijā, tomēr tik zems kā Latvijā nekur neesot vērojams. Pēdējos gados tas nostabilizējies — 14 dzimušie uz katriem 1000 cilvēkiem gadā. Viņš atzina, ka viens no pirmajiem un galvenajiem uzdevumiem ir radīt apstākļus, lai ģimene varētu audzināt divus vai trīsbērnus, nevis vienu vai divus kā līdz šim. Lai to panāktu, jāpārveido cilvēku uzskati par vēlamo bērnu skaitu ģimenē un jāizveido tādi sociālekonomiskie apstākļi, kas ļautu bez sevišķa „pārspieguma" audzināt lielāku bērnu skaitu nekā tagad. Lielāks bērnu skaits ir praktiski vienīgais ceļš, kā nodrošināt normālo dabisko pieaugumu.

Par otru faktoru B. Mežgailis min mirstību, kas lielā mērā atkarīga no iedzīvotāju veselības stāvokļa vecumā. Mirstība Latvijā, laikā no 1960. līdz 1975. g., pieaugusi par 21 proc., bet dzimstības līmenis tanī pa-

(Turpinājums 12. lp.)

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKA
atsevišķus numurs
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.
kā arī spiestuvē
125 Broadview Ave.

Toronto latviešu kreditsabiedrība
491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T. L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.
L8R 2T8

MAKSĀ
9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2000.00 procentuāli atkarībā no biedra vecuma iemaksāšanas brīdī.

9,5% par 1 gada termiņa noguldījumiem ne mazāk par $5.000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma). Noguldījumu var izņemt tikai pēc gada.

IZSNIEDZ
apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10.000.00,
māju oblibācijas līdz $75.000

Toronto BIROJS atvērts:
no pirmdienas — ceturtd.
no 10 rītā — 7.30 vakarā,
piektdienās no 10 rītā — 8.00 vakarā. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp.. Vasaras brīvlaikā no 15. jūnija līdz 15. septembrim. Birojs sestdienās slēgts.

Tālrunis 922-2551
Hamiltonas birojs
atvērts otrd. un ceturtdien no 6.30 vak. — 9 vakarā.

Tālrunis 529-7939

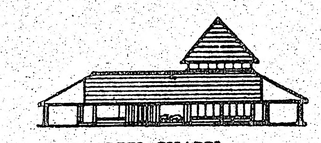

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7951

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJI

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

(87. turpinājums)

Neviens teksts neatkārtojas, neviens nav līdzīgs otram. Visu to redzot un dzirdot, elsas iedurās krūtīs. Kūmas, māršas, Laima dainojot ieved dainu senatnīgumā, kas klausoties aizžņaudz kaklu. Vai tas ir zudušais vai aizstājējs? Grūti teikt, varbūt abi kopā.

Varētu jautāt — kāda ir bijusi mūsu sentēvu ticība pirms eliģiskās? Varbūt tas ir solis atpakaļ uz to seno, kas sakņojas paaudžu zemapziņā kopš audžu audzēm. Kas to lai atceras. Ko tu zini par savu vectēvu? Viņš dzīvoja, bet kā? Pat tēva jaunību un iekšējās cīņas tu neapjaud. Ko nākotne zinās par tevi? Kā tu dzīvoji, cieti un priecājies, to nezina neviens, tāpat kā tu nezini to domas, kas gul kapu kalnos. Bija kāda paaudze, kuŗas vietā stājās nākošā, bija dzīvojis kāds, kuŗa aiztālā nākotne tu esi. Un tu? Ko dosi, ko atstāsi aiz sevis?—

Krustmāt, mēs esam kā spārnos! Sveši cilvēki ielās sastopoties apstājas, sasmaidās, sarokojas. Visu tautu lielākais despots ir miris! Cerība, cerība atzeļ, liek iztaisnot plecus, atliekt salīkušās muguras un paceļot galvu ieskatīties dienas gaismā. Mēs ticam, ka pēc gaŗās murgu nakts visām apspiestajām tautām atgriezīsies brīvība un patstāvība. Mēs būsim. Vai jūs tur, tais tālajās zemēs, zināt, kā ir tad, ja gadiem jādzīvo kā aizdusā, ar aizturētu elpu ik brīdi baidoties nosmakt. Mēs visi jūtamies cilpā pakārti. Nupat, nupat tā savilksies, un mēs zili pārvērstām sejām karāsimies briesmonim par izpriecu. Lai kaut cik atvieglotu sev uzlikto smago jūgu, blakus ikdienas sūrmei, cilvēki vairāk kā jebkad iesaistās pašdarbības pulciņos, kur savām rosmēm rod izpausmi. Tā garīgās slāpēs mēs roku rokā ar saviem mākslinieciem izstaigājam pa mākslas svētnīcām, dziesmā, humorā, tēlojumā vai dejā, savai melndienai meklējot līdzsvaru. Mums arvien vēl ir mūsu neaizstājamā Anta Klints un Smiļģis. Nacionālais un Dailes teātris tēlojuma un izjūtu ziņā arvien vēl ir „uz goda". Daudz sulas nosūc daudzās inspekcijas, bet mēs nebūtu latvieši, ja nespētu saklausīt saplosītās stīgas. Tā mīlēdami savus māksliniekus, arvien no jauna gaidām jaunu inscenējumu, minot, ko katrs no tēlotājiem mums dos. Viņi zina, ko mēs gaidām, un nepievil mūs. Mākslinieki — tā ir mūsu sirds, mūsu labākā daļa. Tur smeļam prieku, ierosmi un atpūtu. Arī Jelgavai ir savs labs teātris, bet Rīga ir mūsu lepnums.

Un tad nāca diena, kad notika brīnums. Īss klusuma brīdis radiofonā, kas rūpnīcās un iestādēs augu dienu mala partijas propagandu, pēkšņi ir apklusis. Un tad tur atskan pazīstama balss. Ziņojums: mēs pieslēdzamies universitātes laulai. Neticot savai dzirdei, mirkli esam nemaņas sakalti. Bet brīvi un dzidri skan dziedones balss Lūgšana Tēvijai. Vai esam piesapņojuši neticamo? Mēs dzirdam, mēs dzirdam. Un tad mēs skanam, mēs skanam: Kungs Dievs, Tevi lūdzam, Kungs Dievs, klausi mūs. Spontāni pametuši darbu, visi ir pietrūkušies kājās. Mēs jūtam, mūsu mākslinieki asaras rīdami dzied. Un klausāmies lūgšanas trīskārtējā skanējumā, asaru miglojumā nesaredzot cits citu. Un tad — Karogs ... Skrej pa laukiem, skrej pa pļavām ... mēs dzirdam vēju šalkojam, karoga lokano plīvošanos zalgojot sarkanbaltsarkanās krāsās.

Ak, kā latviešu dziesma nu skan! Opera — tur gavilē mūzika. Universitātes aula — mūsu labākie mākslinieki atraisījušies un brīvi dzied dzimtenes slavai. Tā kājās stāvēdami mēs noklausāmies visu gaŗo koncerta daļu ar divi un trīskārtējiem dziesmu atkārtojumiem. Liels un svēts bija šis mirklis.

Vai man teikt, kā mēs visi jutāmies? Un ja jūs to brīvajās zemēs nespējat saprast, tad nav vērts vārdus šķiest. Pat partijnieki un funkcionāri bija mazliet tramīgi, apmulsuši un klusi. Pametuši darbu, visi gājām mājās.

Nākošā diena mūs nes uz Rīgu — uz aulu. Bija ne tikai jādzird, bet arī jāredz. Ovācijām nerimstot, dziedoņiem tika pasniegtas sarkanbaltsarkanas rozes. Publika gavilējot tos iznesa uz rokām no skatuves uz ģērbtuvēm. Jūsmotāji vēl ilgi naktī stāvēja ap universitātes ēku. Pēc šīm stundām neviens nespēja gulēt. Visa Rīga viļņot viļņoja. Tā, jūsmai nenoplokot, atkārtojās sešpadsmit koncertu cits pēc cita, ar tām pašām gavilēm pavadīti, publikai kājās stāvot un dziedot līdz.

Šai laikā to pašu pārdzīvoja arī igauņi, dziedot aizliegto tautas lūgšanu, baros pulcējoties uz ielām un kopīgi dziedot savas patriotiskās dziesmas.

Un pēkšņi — klusēja opera, klusēja aula. Stingstošās bailēs klausījāmies notikumu sekās; kas notiks ar māksliniekiem? Visi savā jūsmā bijām vainīgi. Mēs atgriezāmies ikdienā. Bija grūti iejusties, neticot, vai notikušais bija tikai iedomu sapnis vai īstenība. Slepus ziņas pa ceļiem un neceļiem atklīda no kaimiņu igauņu zemes, kur, nespējot apklusināt tautas jūsmu, izsaukts kaŗaspēks, lai, aplaistot ar auksta ūdens strāvām, tos izklaidētu. No augstiem posteņiem tika padzīti visi Rīgas dižie. Un baltiešu dzīve atkal iegrima okupācijas murgā.

Es nenociešos. Mana roka velk burtus un svītras. Šim ir jātop patiesību vēstījošam dokumentam, kas glabājams tālām nākotnes audzēm. Kur man to noglabāt?

Vai brīvās tautas no tā neko nejuta, nedzirdēja, nesaprata? Mēs esam priekšpostenis viņu drošībai un brīvībai. Mēs saucam, apsūdzam, mēs brīdinām. Kāds kurlums ir aizspiedis brīvās pasaules ausis? Vai brīvais un laimīgais ir tik bezsirdīgi vienaldzīgs un truls, tik pašpaļāvīgs un drošs, ka tam nekad nevarētu uzklupt kļūme un tas viens varētu sev palīdzēt?

Ar universitātes aulā izskanējušiem koncertiem bija iekustējušās kādas ilgi zem ledus aizturētas straumes. Pēc ilgas gaidīšanas bija iedunējies zvans ar augšāmcelšanās skaņu. Gaidu un nepacietības pilni skati vērsās uz brīvās rietumu pasaules pusi. Vai viņi nedzird, vai nejūt, ka te tāpat cilvēki slāpst pēc taisnības? Krītot briesmonim, jākrīt arī viņa kaltajām važām. Jāatbrīvo vērdziņātie, apspiestie varmācīgi izmantotie. Brīvā pasaule! Kāds plašums šai vārdā! Un latvietis latvietim gaŗām ejot cerīgi uzsmaida. Apdzisušā saule sāk atgriezties. Trimdiniece — Laima, aun kājas ceļam mājup.

Nomainīja spicgala vadoņus? Tāda jau ir komūnisma kārtība — nepārtraukta savstarpēja tīrīšana, neuzticēšanās, cieši turoties vadības karietē, aiz bailēm pakrist zem riteņiem. Bet tauta viņus nebija vēlējusi, ne saukusi, tāpēc to krišana bija vienaldzīga. Latvieši negribēja tikt samalti krievu politikas dēļ.

Īsu brīdi bija izdevies piemānīt pat krievus. Apmulsusi Maskava klusēja. Varbūt gaidīja ārzemju iejaukšanos. Liels brīnums un satraukums radās vietējos krievos, redzot publiku pēkšņi pametam darbu, kad visi kā viens traucās kājās, asaras slaukot, ekstāzē klausoties. Vai viņi pirmajā mirklī domāja, ka mēs raudam par viņu kritušo „tētiņu"?

(Turpinājums seko)

TORONTO ZIŅAS

● Latviešu kultūras dienu Toronto pēdējā posmā no 3. līdz 6. martam Latv. nacionālās jaunatnes apvienība Kanadā dos kultūras dienu noslēgumu ar sarīkojumu virkni šī māksla ir jauna, ar kādu LNJ AK piedalījās arī iepriekšējos gados. Visi sarīkojumi notiks Harborfront telpās, 235 Queen's Quay West, pusjūdzi rietumos no saliņu doka, Ontario ezera krastmalā Pirmais sarīkojums ceturtdien, 3. martā, pl. 7 vak., kad notiks jauno mākslinieku darbu izstādes atklāšana, bet pl. 9 vak. iepazīšanās balle. Mākslas izstāde turpināsies piektdien, 4. martā, pl. 3 pēcp. ar dailamatniecības izstādi. Izstāde būs atvērta katru dienu līdz 6. martam. Turpat tajā pašā dienā pl. 8 vak. Dzejas kafejnīca. Sestdien, 5 martā, paredzēta īsfilmas izrāde un skečs, bet pl. 7 vak. Popurijas vakars ar vieglo estrādes mūziku, kam sekos pl. 9 vak. lielā balle ar deju mūzikas kapellu. Svētdien, 6. martā, pl. 11 no rīta jaunatnes dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. LNJAK kultūras dienu sarīkojumi beigsies 6. martā pl. 2 dienā ar jauno mākslinieku koncertu. Lielākā daļa sarīkojumu bez maksas, tāpat brīva auto novietošana, jo Harborfronts palīdz dažādām etniskām grupām sarīkojumu rīkošanā ar brīvām telpām, Harborfront parks ar attiecīgajām ēkām, kas dibināts 1972. gadā, ir valdības iestādījums un tā uzturēšanas izdevumus sedz ar federālās valdības piešķirumiem.

● Gleznotāja Jāņa Zuntaka 70 mūža gadu jubilejas izstāde notiks no 4. februāŗa līdz 6. februārim Sv. Jāņa baznīcas telpās. Izstādi atklās 4. februārī pl. 8 vak. LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva. Izstādes klāstā būs 30 mākslinieka pēdējā laika darbi, kas Toronto būs izstādīti pirmo reizi. Izstāde atvērta 5. un 6. februārī no pl. 2 dienā līdz 8 vakarā.

● Latviešu biedrības sestdienas skola Draudzīgā aicinājuma atceri atzīmēs ar aktu skolas telpās 29. janvārī pl. 9 no rīta. Aktā viesosies LNAK jaunatnes nozares vadītājs Imants Purvs un LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, kas pasniegs atzinības rakstus ilggadējiem skolotājiem. Šī būs arī vecāku viesošanās diena klasēs. Skolas eglītes sarīkojumā izrādītās pasaku lugas Pelēkās pils mantinieki atkārtojums 27. februārī pl. 1 dienā Sv. Andreja baznīcas zālē.

● Gadskārtējās kultūras dienas Toronto oficiāli atklās 29. janvārī pl. 6 vak. Latviešu namā Toronto, kur Tautas augstskolas sestdienas ģimnazija, atzīmējot Draudzīgā aicinājuma gadadienu, sniegs sava drāmas pulciņa iestudējumā un H. Miķelsona režijā V. Richtera komēdijas Pīlēns izrādi. Pirms izrādes kultūras dienu atklāšanā uzrunu teiks LNAK valdes vicepriekšsēdis J. Mežaks, kā arī pasniegs ilggadējiem ģimnazijas skolotājiem LNAK goda diplomus. Izrādes Pīlēns atkārtojums 30. janvārī pl. 5 pēcp. Latviešu namā.

● Latviešu pensionāru apvienības valdes sēdē 13. janvārī, piedaloties revīzijas komisijai, izsūtīja apkārtrakstus 703 dalībniekiem. Šī gada biedru maksas nomaksājamas līdz 1. maijam. Pensionāru apvienības gada sapulce 27. janvārī pl. 2 pēcp. Latviešu namā ar vēlēšanām un 1977. gada budžeta pieņemšanu. Apvienības biedriem pie reģistrēšanās jāuzrāda biedru kartes.

● Māc. I. Gaide 14. janvārī izvadīja uz Jorkas latviešu kapiem 10. janvārī mirušo Haraldu Unterbergu. Viņu mājās pārsteidza sirdstrieka, un pēc novešanas slimnīcā konstatēja nāvi. H. Unterbergam bija tikai 47 gadi. Viņš strādājis 21 gadu par priekšstrādnieku International Harvester rūpnīcā. Aizgājējam Toronto paliek māte Marta, dzīvesbiedre Raita un meitas Ingrīda, Sandra un Anita, kā arī citi radi.

● East General slimnīcā 15. janvārī no sirdstriekas miris 84 g. vecumā Leo Fridrichs Kalve. Viņš dzimis 1892. g. 24. februārī Vaiņodes pagastā Latvijā. Studējis tieslietas Irkutskas, Maskavas un Latvijas universitātē valsts sākuma gados. Darbojies par Apgabaltiesas prokuroru Liepājā, Jelgavā un Rīgā. 1964. g. iecelojis no Kalifornijas Toronto. Nelaiķi pārpelnoja 19. janvārī, izvadot māc. A. Briedim. L. Kalve piederēja pie akadēmiskās vienības Austrums. Nelaiķis atstāj dēlu Hariju Kalifornijā, bet atvijā brāli un brāļa dēlu.

● Māc. J. Cālītis kristījis Ingu Lisu Untiku, Rolfa un Dainas, dzim. Lūse, meitu.

● Hamiltonas mazskautu, gaidu un vecāku padomes 16. janvāŗa sarīkojumā Kristus baznīcas telpās māc. J. Cālītis stāstīja par 2x2 nometni Venecuelā, illustrējot ar paša un līdzbraucēja Uģa Ziemeļa uzņemtiem krāsu diapozitīviem. Stāstījumā vēl piedalījās Jānis Valdmanis.

● Brazilijas Sanpaulo universitātes prof. O. Fedelli referēs par tematu Kādas zelta civilizācijas mijkrēslis, trešdien, 26. janvārī, pl. 7.30 vakarā, 125 Bathurst ielā, pie Adelaides ielas, pretī St. Mary's portugaļu baznīcai. Ieeja brīva. Visi aicināti. Referātu tulkos angliski.

● Pianists Arturs Ozoliņš koncertēs 28. janvārī pl. 8.30 vak. piano koncertu 8. serijā, Sv. Lorensa mākslas centrā. Programmā Haidna, Šūmana, Stravinska un Villa-Lobos skaņdarbi.

● Toronto latviešu kreditsabiedrība sadarbībā ar G. Kārkliņu organizē koplidojumu uz 4. Eiropas latviešu dziesmu svētkiem Anglijā no 26. — 31. jūlijam. Lidojums ar lielo un moderno Wardair 747 lidmašīnu. Var ņemt līdz 66 märc. bagāžu. Iespēja pavadīt atvaļinājumu Eiropā. No Toronto uz Londonu lidojuma cena 399 dol., pieskaitot Kanadas lidlauku nodokli 8 dol. un apdrošināšanas (cancellation insurance) 8 dol., kopā 415 dol. Izlidošana sestdien, 23. jūlijā, ar atgriešanās iespējām pēc 2 nedēļām — sestdien, 6. augustā, pēc 3 nedēļām — 13. augustā un pēc 4 nedēļām — 20. augustā. Vietas rezervējamas ar 65 dol. iemaksu līdz 10. aprīlim. Līdz šim datumam iemaksa saņemama atpakaļ, ja no brauciena atsakās. Pilna maksa, t.i. atlikušie 350 dol. jāiemaksā līdz 10. maijam. Visiem braucējiem nepieciešamas Kanadas ārzemju pases. Pieteikumi lidojumam, kopā ar čeku iesūtāmi Latvian (Toronto) Credit Union Ltd., 491 College St. Toronto, Ont. M6G 1A6. Informācija pieprasāma G. Kārkliņam, 3307 Nobleton Dr., Mississauga, Ont. L4X 2N7, tālr. 625-0500.

● Daugavas Vanagu vīru koŗa Kanadā sarīkojums — Tur vēlos būt — 12. martā pl. 7 vak. Lietuviešu zālē, 1021 College St. Programmā solistu un koŗa kaŗavīru dziesmas, skati un dziesmas no kaŗavīru dzīves. Deju mūziku spēlēs Runči. Ieejas kartes pie koristiem un piektdienas vakaros DV namā.

● Biškopis S. Vasarājs piedalīsies pasaules bitinieku kongresā no 23. līdz 25. janvārim St. Antonio, Teksasā, kur piedalīsies arī diskusijās par jaunākajiem pētījumiem bišu māšu audzēšanā. S. Vasarājam, kā zināms, pieder bišu drava Ērgļu lizdā un vairākās vietās citas dravas. Latviešu biškopji būtu ieinteresēti nodibināt pie Toronto Latviešu biedrības biškopības sekciju, ja tāda iespēja būtu.

● 6. Latviešu dziesmu svētkos Kanadā kopkoŗu koncerts devis 10.023 dol. atlikumu, bet šī sarīkojuma peļņas un zaudējumu pārskatā uzrāda 4710 dol. piemaksu, jo visi dziedātāji, kas piedalījušies svētkos (tāpat arī dejotāji) saņēmuši vienas dārgākās biļetes vērtību naudā, kas 922 kopkoŗa dziedātājiem kopā ir 7376 dol. Bez tam vēl koŗiem daļēji atlīdzināti ceļa izdevumi — 2 dol. katram dalībniekam, kopā 1844 dol. Tām koŗa vienībām, kas braukušas uz Toronto vairāk par 40 jūdzēm, izmaksāts pus cents par katra dalībnieka noceļoto jūdzi.

● Kanadas vanadžu valdes „Romas pagrabiņa" sarīkojums 15. janvārī DV namā pulcināja 75 apmeklētājus. Deju mūziku spēlēja Jaunie runči V. Cera vadībā, DV Hamiltonas nodaļas jauniešu tautas deju grupa Vainadziņš (4 pāŗi) piedalījās ar deju. Dejotājas apkalpoja arī vakara viesus ar atspirdzinājumiem un uzkodām. Atspirdzinājumu bufeti vadīja Maiga Purēna, bet ēdienu bufetā darbojās Hamiltonas vanadzes Nora Pulciņa, Tamāra Gailīte, Baiba Šmita-Kalēja, Olga Jansone un Monika Jonāne. Vakara norisi vadīja Baiba Šmita-Kalēja. Tālākais viesis bija grafiķis Otto Markēvics no Ņujorkas.

● DV Toronto nodaļas saušanas sekcijas rīkotie šaušanas kursi 27 februārī pl. 10 no rīta DV namā. Kursus vadīs O. Zvirgzdgrauds ar palīgu A. Rūdolfu. Kursos aicināti visi šaušanas sporta cienītāji. Tuvākai informācijai zvanīt sekcijas vadītājam (tālr. 221-4554). Sekcijas izcilākais šāvējs Pēteris Zvirgzdgrauds aicināts piedalīties Toronto universitātes šaušanas komandā.

● Sakarā ar DV nodaļas pilnsapulci, izraudzīta nominācijas komisija kandidātu apzināšanai valdes loc. amatiem. Tajā darbojas A. Čivželis (priekšsēdis), K. Bencons un O. Kļavenieks.

LATVIEŠU DRAUGAM NEPIECIEŠAMA PALĪDZĪBA

PBLA sekretariāts saņēmis informāciju, ka franču luterāņu macītājs (Pasteur François Cormouls-Houles) Francijā, kas pagājušā gadā atbalstījis no okupētās Latvijas slepeni izvestās filmas par Rīgas Šķirotavas spaidu darbu nometni publicēšanu un izrādīšanu rietumu zemēs, tagad cietis smagus komūnistu uzbrukumus un atlaists no darba. Šim latviešu draugam jāmeklē cits darbs, lai varētu apgādāt savu ģimeni. Slepeni izvesto filmu rietumu zemēs tagad jau daudzi redzējuši. Filmā izteikti parādīta padomju spaidu darbu nometne, no jauna pierādot padomju režīma nežēlīgo rīcību pret cilvēku tiesībām.

PBLA lūdz naudas palīdzību un atbalstu no darba atlaistajam mācītājam un latviešu draugam sūtīt uz sekojošu adresi, norādot, kādam nolūkam sūtījums domāts:

World Federation of Free Latvians — P.O. Box 16, Rockville, Md. 20850 U.S.A.

Ienākušos līdzekļus PBLA sekretariāts nosūtīs pēc piederības.

Toronto latviešu koncertapvienības šīs sezonas trešajā koncertā sestdien, 5. februārī, pl. 8 vak. Sv. Lorensa mākslas centrā koncertēs vokālais ansamblis Melodija no Filadelfijas. Ansambļa mūzikālā vadītāja ir pianiste dziedone Gunta Plostniece, kas Pensilvēnijas universitātē ieguvusi mūzikas maģistres gradu. Ansamblis sastāv no gados jaunām dziedātājām, ar izmeklētām balsīm un īsā laikā guvis ievērību kā latviešu, tā amerikāņu sabiedrībā. Toronto koncerta programmā Benjamina Britena dziesmu cikls sieviešu balsīm ar arpinieci Beverli Fitu un latviešu autoru oriģinālāzdziesmas un tautasdziesmu apdares. Attēlā no kreisās: Dace Lāce, Anita Rubene, Gunta Plostniece, Silvija Erdmane, Ruta Ķere, Ilga Erdmani, Dagnija Bērziņa, Aina Stūrmane un Edīte Bērziņa.

Austrālijas gaidas un skauti viesosies arī Toronto

Kanadas gaidu un skautu jendu vadības biroju kopējā sēdē 11. janvārī Toronto piedalījās 12 vadītājas un vadītāji abu jendu priekšnieku G. Dāvidsones un G. Kārkliņa vadībā. Par jauno skautu jendas sekretāri apstiprināta vadītāja Rita Goba, kuŗa arī protokolēja šo sēdi.

Tā kā šogad Katskilu kalnos notiks 3. Lielā latviešu skautu un gaidu nometne, nolēma Sv. Juŗa dienu Kanadas jendās neatzīmēt ar kopējām svinībām, bet aicinās vienības to darīt atsevišķi savās pilsētās, piedaloties dievkalpojumos vai citādi. Šie sarīkojumi rīkojami pēc iespējas 24. aprīlī.

Šogad no 2. — 10. jūlijam Kanadā notiks pirmā kopējā etnisko skautu un gaidu nometne igauņu skautu īpašumā Kotkajārve pie Huntsvilles. Šajā nometnē piedalīsies pa vienam gaidu un skautu kopam no 6 tautībām, kuŗas sastāv Etnisko skautu apvienībā, piedaloties arī vienam kanadiešu skautu kopam. Gaidu jenda jau veikusi priekšdarbus šai nometnei, skautu jenda to darīs visai drīz.

3. Lielai gaidu un skautu nometnei pieteikusies arī 48 parsonu grupa no Austrālijas, no tiem 32 gaidas un skauti. Šī grupa viesosies Toronto no 22. — 25. augustam, par to uzņemšanu un pārnakšņošanu rūpēsies Kanadas jendas.

Ierosināja arī, lai 3. Lielās nometnes vadība noorganizētu kopēju vadītāju apspriedi nometnes laikā.

Nolēma sasaukt visas Kanadas jendas kopēju vdītāju apspriedi 13. martā Toronto. Lai rastu līdzekļus 3. Lielajai nometnei, nolēma rīkot kādu gaidu un skautu sarīkojumu aprīļa beigās vai maija sākumā Toronto.

E. O.

Latviešu YMCAs sporta programma ziemas sezonai

Toronto latviešu YMCA volejbola treniņos var piedalīties meitenes un zēni, jaunatne un arī seniori. Dalības maksa 15 dol. gadā Pirmdienās volejbols korporāciju kopu biedriem no pl. 6 līdz 11 vakarā Vincents Massey skolas vingrotavā Renforth un Rathburn St. stūrī. Treniņus vada Kurcigs (741-6796). Trešdienās volejbols vīriešiem no pl. 6 līdz 9 vak. Mimico High School vingrotavā. Treniņus vada Drengers un Kraujiņš (767-3782). Trešdienās volejbols un basketbols zēniem no pl. 7 līdz 9 vak. Kingsmill Voc skolas telpās Royal York Road. Treniņus vada Kurcigs. No pl. 9 līdz 11 vak. senioru basketbols J. Daugavieša vadībā. Ceturtdienās volejbols meitenēm un sievietēm no pl. 6 līdz 10 Mimico High School vingrotavā. Treniņus vada P. Mukts (767-8779) un M. Lorbergs (jūn.). Ceturtdienās notiek vīriešu basketbola sacīkstes Etobiko augstākā basketbola līgā. Vispārēja informācija saņemama pie J. Daugavieša (769-1855) un Ž. Zentiņa (233-0960).

LONDONA

● DV Londonas nodaļas biedru Ziemsvētku eglītes vakaru R. M. Dambenieka mājā ievadīja vanadžu kopas priekšniece I. Bērziņa. Vanadze Gaida Bite kuplināja vakaru ar deklamācijām un Anita Dambeniece ar vijoles solo. Vanadžu kopas priekšniece pasniedza Anitai Dambeniecei 200 dol. vanadžu vārdā izglītības turpināšanai mūzikā.

Dz.S.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

TĀLR. 534-1403, Toronto

Nākošie dziesmu svētki Toronto 1980. gadā

Latviešu dziesmu svētku biedrības Kanadā padomes sanāksmē, kas 15. janvārī Latviešu namā Toronto ilga visu dienu, pēc vispusīgām pārrunām un nobalsošanas noskaidrojās, ka nākošie 7. Latviešu dziesmu svētki Kanadā atkal rīkojami Toronto. Montrealas variants neieguva vajadzīgo balsu skaitu. Dziesmu svētki risināsies 1980. g. jūlija pirmajā nedēļā, kad Kanadā ir garā nedēļas nogale. Sanāksmē sadalīja dziesmu svētku atlikumu, izdarīja amatpersonu vēlēšanas un pārrunāja Dziesmu svētku biedrības līdzšinējo darbību un nākotnes ieceres.

Sapulcē bija pārstāvēti 45 mandāti un tajā bija ieradušies locekļi ne tikai no Toronto, bet arī no tālākām vietām, kā Montrealas un Otavas, tāpat no Sv. Katrīnām un Hamiltonas. Tajā piedalījās 10 koŗu priekšnieki, 6 tautas deju kopu vadītāji, 13 organizāciju pārstāvji un svētku rīcības komitejas izraudzītie 6 padomes locekļi, tāpat pagājušo dziesmu svētku gājiena vadītājs V. Vāgners un dāmu komiteju pārstāve Imanta Spēlīte.

Prezidija vārdā padomi apsveica prezidija priekšsēdis J. Mežaks un pateicās dziesmu svētku rīkotājiem un programmas dalībniekiem, tāpat visiem pārējiem aizvadīto lielo svētku veicinātājiem. Viņš arī minēja, ka blakus koŗu dziedāšanai svētku programmā bijusi iesaistīta arī skolu jaunatne un citi mūzikāli sarīkojumi. Pirmās pasaules latviešu dienas veicinājušas svētku globālo raksturu.

Mandātu komisijā izraudzīja L. Gulbi, V. Kleperi un V. Vāgneru. Uzņēma arī divus jaunus padomes locekļus — Toronto latviešu pensionāru apvienību (pārstāvis A. Lazdiņš) un Latviešu jaunatnes dziesmu svētku padomi ar priekšsēdi M. Štauveru. Iepriekš jau bija pievienojusies Toronto latviešu koncertapvienība. Iepriekšējo 1973. g. protokolu nolasīja Dziesmu svētku biedrības padomes sekretāre Biruta Senkēviča. Kasē bijis 14.650 dol. J. Grodnis nolasīja divus valdes ierosinātos statūtu grozījumu punktus. Viens no tiem paredz obligātas rakstveida pilnvaras, ja kāds padomes loceklis atrodas vairākās kapacitātēs, piem., esot vairāku koŗu diriģentam, organizācijas pārstāvim un reizē koŗa priekšniekam un taml. Tad viņš savus pārējos mandātus nodod citām personām. Otrs papildinājums paredz padomes locekļa vecuma cenzu, sākot ar 18 gadiem. Pirmo grozījumu balsošanā pieņēma ar ierakstu, ka mandāta saņēmējam jābūt Kanadā dzīvojošam latvietim, nobalsojot 39 pret 2. Otru papildinājumu par vecuma cenzu noraidīja ar 37 balsīm, atturoties 5.

Dziesmu svētku rīcības komitejas un Dziesmu svētku biedrības valdes priekšsēdis Ž. Šmits ar gandarījumu atzīmēja, ka aizvadītie dziesmu svētki Kanadā bijuši līdz šim plašākie un kvalitātīvi labākie kā apmeklētāju skaita ziņā, tā financiālās aplēsēs. Svētku 26 sarīkojumos vislabāk apmeklētie bija: koŗu kopkoncerts, kas pulcinājis 8000 personas, tautas deju lieluzvedums (7500 pers.), lielā svētku balle (4700) un trīs teātŗa izrādes (3900). Jaunums šoreiz bijis arī Austrālijas dejotāju ansamblis Saules josta. Svētku rīkošanu ievērojami atbalstījuši Ontario provinces loterijas Wintario fonda un Kanadas kultūras padomes piešķīrumi, kas atvieglinājuši financiāli neizdevīgos sarīkojumus. Ž. Šmits pateicās Toronto organizāciju dāmu komitejām, kas divas dienas izkārtojušas 3000 koristu un dejotāju ēdināšanu, tāpat visiem pārējiem par sadarbību šinī lielajā latviskā talkā. Valdes sastāvā pēc Arnolda Bāliņa nāves nācis Imants Alksnis.

Latviešu dziesmu svētku biedrība 1974. gadā inkorporēta pie Ontario provinces. Biedrība izdevusi prof. A. Bāliņa rediģēto kapitāldarbu — 88 latviešu tautas dejas. No iespiestajiem 1970 eksemplāriem jau puse pārdoti, kas sedz visus izdevumus, tādēļ turpmāk pārdoto eksemplāru ieņēmumi paliks biedrības līdzekļos. Biedrības valde arī nolēmusi izdot nupat aizvadīto dziesmu svētku skaņu plašu albumu — kopkoŗa un garīgā koncerta ieskaņojumus. Albumu paredz izgatavot 1000 eksemplāros. Tautas deju grupām un koŗiem paredzēta 25 proc. atlaide, sedzot pašiem pasta izdevumus. Vāka zīmējumu gatavojis mākslinieks Eduards Dzenis.

Sekretāre I. Bulmane ziņoja, ka notikušas 60 sēdes — 12 prezidija un 48 rīcības komitejas, kopā pavadot 1681 stundu. Pirmā sēde notikusi 1973. g. 5. nov., pēdējā 1977. g. 2. janvārī. Kasiere M. Gruzīte savukārt atzīmēja, ka šie svētki financiālā ziņā uzrādījuši rekordu, apgrozot pus milj. dolaru. Svētku pārskats rāda, ka no 26 sarīkojumiem 11 devuši atlikumu, pie tam vislielāko atlikumu devusi svētku balle — 30.405 dol., bet vislielāko piemaksu prasījis simfoniskās mūzikas koncerts — 13.288 dol. Viens no lielākiem izdevumu posteņiem ir ieejas biļešu naudas izmaksa (8 dol. katram dalībniekam) un ceļa izdevumi koristiem un dejotājiem, kopā 26.081 dol.

Svētku budžetā atlikumu devušas lielā balle 30.405 dol., iepazīšanās balle 7421 dol. un jauniešu balle 3645 dol.; kopā no ballēm ieņemts 41.471 dol. Populārās mūzikas koncerts (Trīs no Pārdaugavas) — 4480 dol., Dzintars — 2057 dol., tautas deju sacensības 1086 dol., Jaundeju skate 1105 dol., rakstnieku cēlieni — Dievs, daba, darbs — 412 dol. un Pastāvēs, kas pārvērtīsies — 107 dol., daiļamatniecības izstāde — 157 dol. Sarīkojumu zaudējumu pārskatā pirmā vietā ir simfoniskais koncerts ar 13.288 dol. piemaksu, tautas deju lieluzvedums — 1668 dol., teātŗa izrādes — 2159 dol., kamermūzikas koncerts zaudējis 519 dolaru, garīgais koncerts 1334 dol., svētku atklāšanas koncerts 1576 dol., jauno mākslinieku konkurss un koncerts 3025 dol., skolēnu koncerts 163 dol., Emigrācijas apskaidrošana prasījusi piemaksu 325 dol., Latviešu dienām, saistītām ar dziesmu svētkiem, piemaksāts 438 dol., filatēlijas un numizmatikas izstādei 1072 dol. un tēlotājas mākslas izstādei 3096 dol. Rakstnieku cēlienam Uz sliekšņa jauns līdumnieks parādās piemaksāts 15 dol. Saules jostas uzveduma atlikums 711 dol. izmaksāts tās dalībniekiem. Kopējais atlikums uz 1977. g. 1. janv. bijis 17.342 dol.

Revīzijas komisijas priekšsēdis V. Veitmanis ziņoja, ka kases grāmatas ieraksti saskan ar dokumentiem un ierosināja izteikt pateicību kasierei M. Gruzītei un palīgam J. Vandelim par sekmīgu un ļoti labi veikto darbu.

Dziesmu svētku padomes prezidija vēlēšanās, līdzšinējam priekšniekam J. Mežakam savu kandidātūru noņemot, aizbildinoties, ka darbojies jau 15 gadus, par jauno prezidija priekšsēdi ievēlēja Arvīdu Purvu (41 par, 2 pret, 1 atturoties), par vicepriekšsēdi Antonu Gertmani (41:1:2), sekretārei Birutai Senkēvičai pēc 15 gadu darbošanās vairs nekandidējot, ievēlēja Meliču Lapiņu (42 par, 2 atturoties). Dziesmu svētku valdē, atsevišķi balsojot, par priekšsēdi ievēlēja līdzšinējo Žani Šmitu (42:1:1) par valdes locekļiem M. Gruzīti (33 balsis), Z. Miezīti (28), I. Bulmani (26) un Imantu Purvu (24). Kandidāti: Juris Dzeguze (23), Alma Skudra-Kārkliņa (11) un Edvīns Kalviņš (10).

Rīcības komitejas priekšsēdis Ž. Šmits iepazīstināja ar dziesmu svētku atlikuma sadales projektu. No kopējā dziesmu svētku 17.000 dol. lielā atlikuma bija paredzēts sadalīšanai 5100 dol. šādi: LNAK kultūras darbam 700 dol., Latvju Mūzikai 500, jauno mūziķu stipendijām 900, jaunu nošu krājuma izdošanai 2000, Arn. Bāliņa fondam (Tautas deju apvienībai) 500 dol. un PBLA Latvijas brīvības fondam 500 dol. Pārpalikumu 11.900 dol. noguldīt kopā ar nākošo dziesmu svētku rīcības kapitālu uz izdevīgiem augļiem un katru gadu, sākot ar 1978. g. līdz 1981. g. no kopējiem augļiem un daļēja noguldījuma atbalstīt LNAK kultūras darbu 700 dol. apmērā, Latvju Mūzikai 500 dol. un jauno mūziķu izglītības stipendijām 900 dol., kopā 2100 dol.

J. Grodnis un J. Mežaks ierosināja atbalstu Latvijas brīvības fondam pacelt uz 1000 dol. ko sapulce akceptēja, pieņemot pārējo sadali negrozītu.

Neievēroja LPB Kanadas kopas un Daugavas Vanagu lūgumu pēc atbalsta. DV bija pieprasījuši 1000 dol. karavīru dziesmu izdošanai ar notīm un tekstiem. Biruta Senkēviča iestājās, ka atbalstāma latviešu prese. Ja nebūs rakstītāju, kas propagandē dziesmu svētkus, tad nebūs tūkstošiem svētku apmeklētāju un lielie ieņēmumi. A. Sudmalis izteicās, ka aizmirstas latviešu skolas. No lielās piemaksas simfoniskajam koncertam kādu daļu labāk varēja nodot latviešu skolai, jo simfonisko koncertu tikpat labi var noklausīties kādā kanadiešu koncertā, domāja runātājs.

Montrealas latviešu biedrības priekšnieks M. Štauvers iesniedza priekšlikumu rīkot nākošos dziesmu svētkus Montrealā, bet Montrealas tautas deju kopas vadītājs K. Deksnis vēstulē bija norādījis, ka svētku apmeklētāju skaita ziņā Montreala ar Toronto nevar līdzināties. Par Montrealu nobalsoja 12 pret 25, atturoties 4 balsīm, ierosinājumam negūstot vairākumu un svētku vietai paliekot Toronto.

M. Štauvers pēc tam aicināja Toronto un Hamiltonas jauniešu vienības piedalīties 2. Latviešu jaunatnes dziesmu svētkos Ročestrā. Viņš arī ieteica dziesmu svētku programmās uzņemt jauno mūziķu kompozicijas un dot iespēju diriģēt jaunajiem diriģentiem lielajos dziesmu svētkos, kā arī atskaņot jauno komponistu godalgotos skaņdarbus.

V. S.

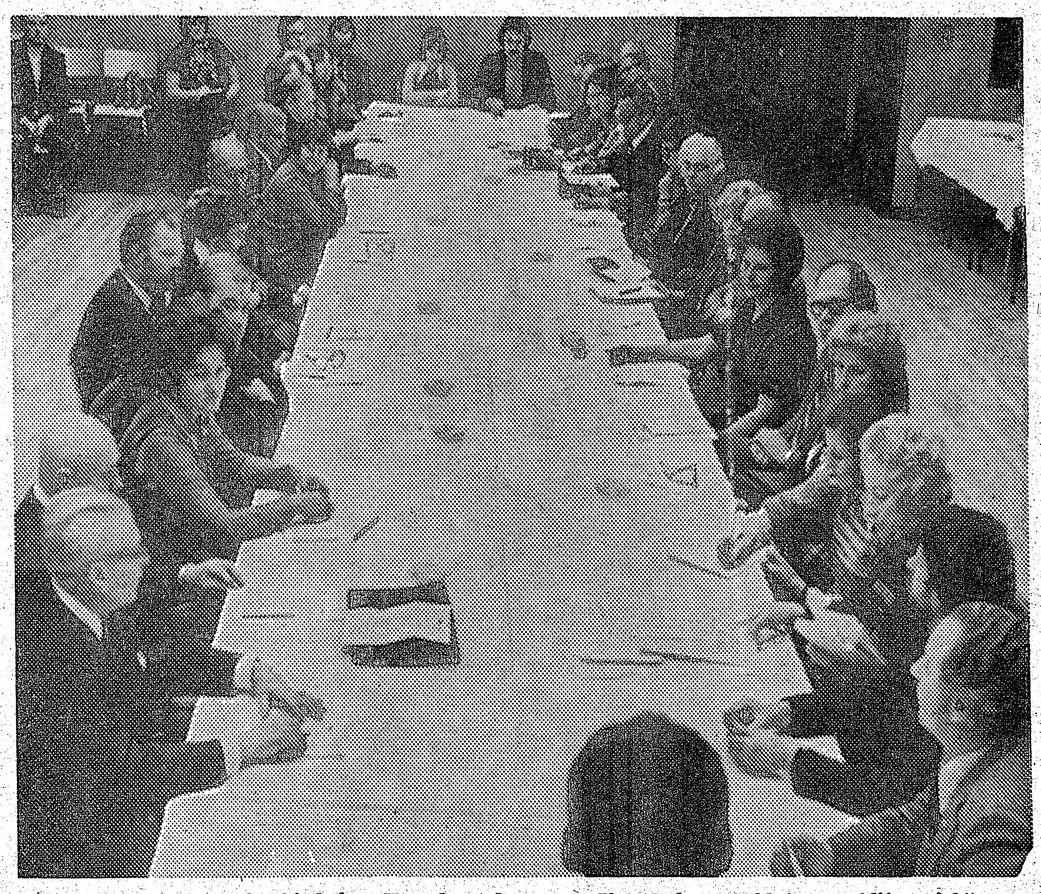

Latviešu dziesmu svētku biedrības Kanadā padomes sanāksmē, kuŗu atklāja prezidija priekšsēdis J. Mežaks. Augšējā attēlā pie lielā galda sēdēja 10 koŗu priekšnieki, 6 tautas deju kopu vadītāji, 13 organizāciju pārstāvji un svētku rīcības komitejas izraudzītie padomes locekļi, kopskaitam sasniedzot ap 50 dalībnieku, kas attēlā visi nav redzami. Sapulcē izraisījās arī vispusīgas debates, gan par nākošo dziesmu svētku sarīkošanas vietu, gan svētku atlikuma sadali. Foto: J. Liģers

Izsaku sirsnīgu pateicību Latviešu virsnieku apvienībai, DV Toronto nod. saimei, Latviešu Pensionāru apvienībai Toronto, Austrumu ev.-lut. latv. draudzes māc. A. Briedim un visiem draugiem un labvēļiem, kas mani atcerējās 70 gadu jubilejā.

Mīļš paldies.

Alberts Bērziņš

SAULAINEI

meklējam enerģisku

saimnieku - pārvaldnieku

ģimenes cilvēku, sākot ar 1. maiju. Labs atalgojums, brīvs dzīvoklis — virtuve un 3 istabas. Sievai izdevība piepelnīties vasarā. Informācijai: G. Tannis, 6 Harnish Cres., Willowdale, Ont. M2M 2C1, telef. (416) 225-8635.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

22. janv. pl. 7.30 vak., Tartū kolledžā 310 Bloor St. W., Studenšu korporāciju kopas slēgts tējas vakars Biļetes iepriekšpārdošanā (ne rezervējamas) pie seniores Intas Malēja, 419 Markham Rd., Apt. 106, Scarboro, Ont. M1J 3E1, līdz 15. janv., pēc tam sarīkojuma vakarā pie kases.

23. janv. pl. 2 pēcp. Latviešu namā TLB rīko K. Zenaiša priekšlasījumu „Pasaules brīvo arodu organizāciju iespaids uz apspiestajām" tautām."

27. janv. pl. 2 pēcp. Latviešu namā Toronto latv. pensionāru apvien. gada sapulce ar vēlēšanām.

29. janvārī Lietuviešu namā 1021, College ielā, Kalvis 25 gadu atceres koncerts, balle.

29. janvārī pl. 6. un 30. janv. pl. 5 Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums ar Drāmas pulciņa izrādi — V Richtera komēdiju „Pīlēns".

1976. / 1977. GADA TORONTO KONCERTAPVIENĪBAS KONCERTI

5. februārī, ceetdien, Filadelfijas ansamblis „Melodija", mūzikālā vadītāja Gunta Plostniece.

21. aprīlī soprāns Rita Dzilna-Zaprauska, pie klavierēm Edite Timermane.
Visi koncerti notiks Sv. Lorenca Taunhallē.

4. febr. pl. 8 vak. gleznotāja Jāņa Zuntaka jublejas izstādes atklāšana Sv. Jāņa baznīcas telpās. Atklās LNAK kultūras nozares vad. I. Purva. Izstāde atvērta 5. un 6. februārī no pl. 2 dienā līdz 8 vakarā.

5. februārī Daugavas Vanagu namā DV Toronto nodaļas masku balle „Kanaks brūtes dancināja."

5. februārī pl. 7.30 vak. DV namā gadskārtējā masku balle Kanaks brūti dancināja.

5. febr. pl. 12.30 (pēc dievkalpojuma) Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās archibīskapa A. Lūša referāts Mūsu baznīca un nacionālās problēmas. Pēc tam par pasaules baznīcu asambleju Nairobi, Kenijā, uzņemtās un tikko saņemtās filmas Būsim vienoti un brīvi izrāde.

6. febr. pl. 3 pēcp. Sv. Andreja baznīcā Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību gada svētku dievkalpojums ar svētku aktu sarīkojumu zālē.

6. febr. pl. 4 pēcp Latviešu namā LPB Kanadas kopas un LNAK kultūras nozares literāra pēcpusdiena „Autoru balsis un atbalsis". Referents Dr. H. Tichovskis, ar darbu lasījumiem piedalās Arturs Baumanis, Maksis Čulītis, Irma Grebzde un Indra Gubiņa. Pieteicēja Inta Purva. Programmas otrā daļā klausītāju jautājumi un autoru atbildes Dr. H. Tichovska vadībā. Sarīkojuma atkārtojums Londonā, 6. martā.

12. febr. pl. 7 Lietuviešu zālē, 1573 Bloor St. W., vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts.

12. febr. pl. 8 vak. Latviešu namā „Baltic Bash" ballīte. Ieeja 2 dol. Diždanča sarīkojums.

13. februārī, no pl. 11 līdz pl. 1 pēcp. DV namā Latviešu rīti.

13. febr. pl. 2.30 pēcp. Latviešu namā Dr. B. Kokina referāts „Cilvēks technikas valgos". TLB sarīkojums.

19. febr. pl. 6 vak. Latviešu namā katoļu draudzes dāmu komitejas aizgavēņa vakars ar attiecīgu programmu. Bufete ar dažāda veida pankūkām un atspirdzinājumiem.

19. febr. pl 7.30 vak. Latviešu namā TLB karnevāls „Universa vārtos". Spēlēs Runči.

20. febr. pl. 3.30 pēcp. Latviešu namā mūzikāli literāra pēcpusdiena — dzeja dziesmā — ar Kalvis piedalīšanos. TLB.

20. febr pl. 6 vak. Sv. Andreja baznīcā garīgs koncerts, veltīts Marisa Vētras stipendiju fondam. Piedalās Marta Makvīkare, soprāns, Ingeborga Birne-Veinberga — soprāns, Juris Ciruls — baritons, Edite Timermane — ērģeles un māc. Ā. Čops.

20. febr. pl. 12.30 DV namā DV Toronto nodaļas biedru pilnsapulce.

20. febr. pl. 5 pēcp. Sv. Jāņa baznīcas zālē Saulaines nometnei veltīts dziesmu undzeju vakars.

26. februārī pl. 7 vak. Latviešu namā tradicionālā pankūku balle Rīko Latviešu nama dāmu komiteja. Ieeja brīva.

27. febr. pl. 1. pēcp. Sv. Andreja baznīcas zālē TLB sestdienas skolas bērnu lugas Pelēkās pils mantinieki atkārtojums.

26. febr. Seneka kolledžā Daugaviņas rīkotais Baltiešu vakars.

3. — 6. martam LNJAK rīko Šī māksla ir jauna Harbourfront telpās 235 Queens Quay West.

12. martā DV vīru koŗa 10 gadu atceres sarīkojums 1021 College St.., Lietuviešu namā.

26. martā Lietuviešu namā, 1021 College St., Dainas koŗa koncerts.

3. aprīlī Sv. Andreja draudzes koŗa 25. gadskārtējais koncerts.

16. aprīlī pl. 7 vak. Lietuviešu zālē 1021 College ielā, Toronto, vanadžu koŗa Zīle gadskārtējais koncerts.

30. apr. un 1. maijā Bickford Park vidusskolā Ādolfa Alunāna dziesmu spēle „Seši mazi bundzinieki", DV teātŗa sarīkojums.

HAMILTONA

12. februārī pl. 7.30 Roberts rest. Sanford un King — Karnevāls Pigbridžā „Ja man būtu tā naudiņa . . ." DV

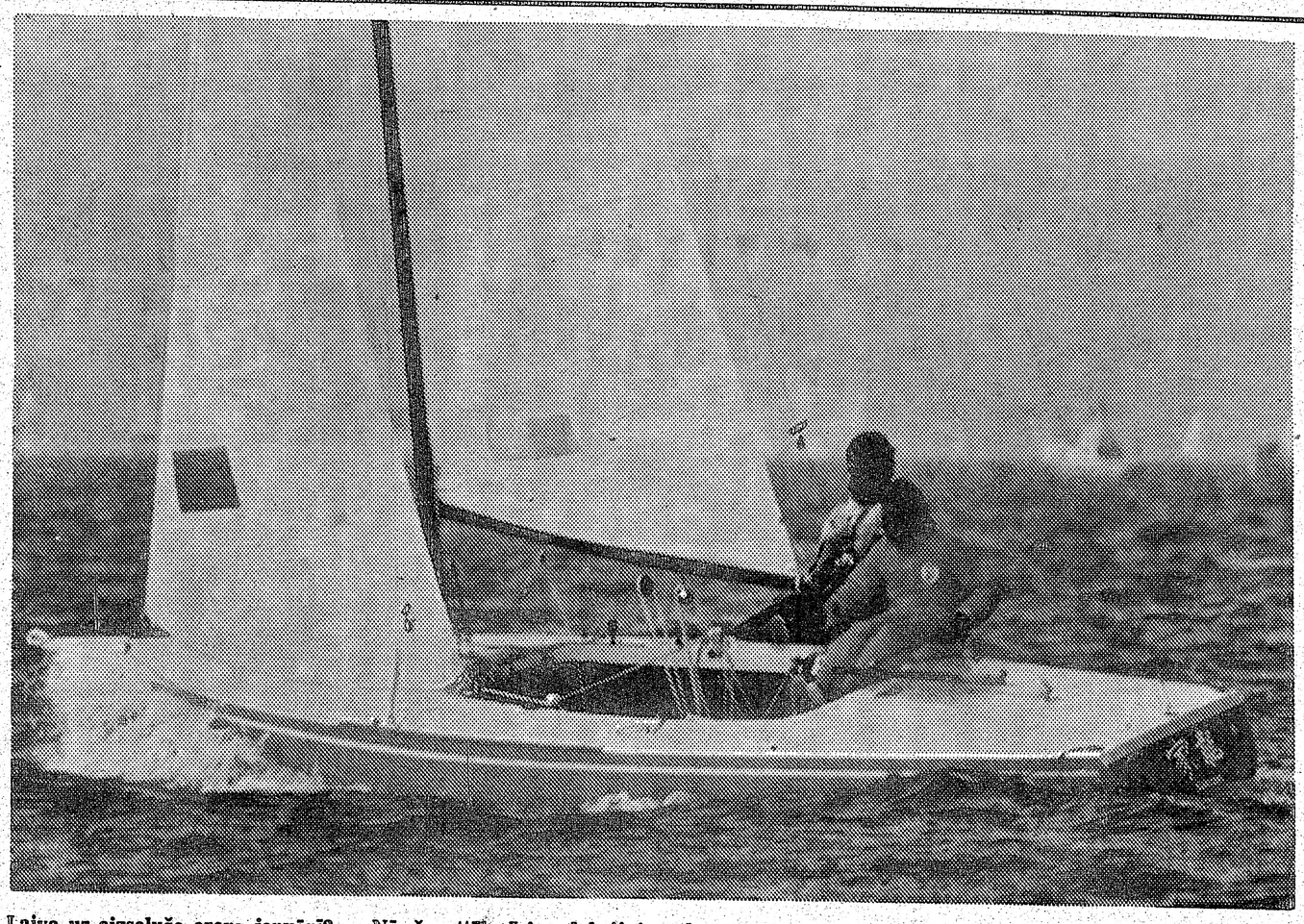

Laiva uz aizsaluša ezera janvārī? — Nē, šo attēlu LA redakcijai nodeva mūsu tautietis Voldemārs Feldmanis, kas bija ieradies Toronto no Vircburgas, Rietumvācijā, lai parādītu mūsu lasītājiem negrimstošo un vieglāko buŗu laivu Dyas, ko no speciālas vieglas masas gatavo Fritzmeier firma Rietumvācijā, ko viņš pārstāvēs šinī kontinentā, piedaloties arī otrām mūsu tautietim V. Martinaitim no Toronto. Šī tipa modelis bija redzams arī interesantajā laivu skatē no 14. — 23. janvārim Toronto, Koliseuma ēkā, Kanadas nacionālās izstādes laukumā. Laiva sveŗ nepilnas 1500 mārc. un spēj uzņemt līdz 4 pasažieŗiem. Tā izmaksā ap 7000 dol. No 5. — 13. febr. šīs laivas būs redzamas izstādē Detroitā, bet no 17. — 23. febr. Miami, Floridā. Pirmo laivu ASV pasūtinājis Zigurds Ozols Kolumbusā, Indianā. Laivas būvēs tepat Toronto ar vietējo darba spēku, sākumā nodarbinot ap 30 cilvēku.

DV Kanadā pievienojas LNAK viedoklim

PAR ATBILDI DR. V. MUIŽNIEKAM LEMS, KAD VIŅŠ BŪS ATBILDĒJIS UZ LNAK JAUTĀJUMIEM

DV KANADĀ VALDES SĒDE TORONTO

DV Kanadā valdes paplašinātā sēdē 15. janvārī DV namā piedalījās arī Latvijas goda konsuls Toronto Dr. E. Upenieks, kas novēlēja DV saimei sekmes jaunajā gadā un informēja par rakstnieces Zentas Mauriņas fonda darbību. Bez konsula fondā vēl darbojas rakstnieks Jānis Klīdzējs, Inta Purva un Monika Jonāne. Sakarā ar gaidāmo rakstnieces 80 gadu jubileju, padomā izdot viņas dzīves grāmatu Dr. H. Tichovska sakārtojumā. Fonda mērķos arī atbalstīt daudzbērnu ģimenes šeit un dzimtenē. Tāpat sekmējama dzimtenes baznīcu atjaunošana. Dr. E. Upenieks ierosināja fondu iesaistīt DV organizācijā, kam sabiedrībā liela ietekme. Lai gan fonda darbs galvenokārt centrējas ASV un Kanadā, būtu vēlams to organizēt pie DV globālā mērogā. Pārrunājot šo jautājumu, valde atzina, ka jāsazinās ar DV centrālo valdi.

DV pārstāvis Baltiešu veterānu korpusā E. Ozols informēja, ka korpuss noorganizējies vēl Hamiltonā, interesi izrāda arī Montreala. Vēlams, lai tas organizētos arī citos latviešu centros.

K. Zenaitis informēja par Baltijas tautu federācijas Kanadā noorganizēto tikšanos ar Kanadas parlamenta locekļiem Igauņu namā Toronto. Sanāksme labi izdevusies. Galvenais pārrunu temats bijis augstā padomju muita dāvanu saņiem un šķirto ģimeņu apvienošana. K. Zenaitis aicināja informēt sava iecirkņa deputātus par mūsu aktuālām problēmām un aicināja rakstīt arī pateicības vēstules parlamenta locekļiem, kas izrādījuši mums savu atbalstu. Tuvākā nākotnē iecerēts rīkot līdzīgas sanāksmes, it sevišķi Belgradas konferences priekšvakarā, kas risināsies jūnijā un kur pārrunās Helsinku lēmumu pārkāpumus, kādēļ sagādājami pret Par. savienību attiecīgi apsūdzības materiāli Sēdē K. Zenaiti apstiprināja par DV KV pārstāvi politiskos jautājumos.

A. Kalupnieks minēja, ka līdzīgas sanāksmes agrākos gados jau organizētas Hamiltonā. Priekšsēdis G. Brikmanis uzskatīja par labu informācijas materiālu aizvadītajā gadā LNAK izdoto un politiskā darbinieka J. Lejiņa sakārtoto grāmatu par žīdu un latv. attiecsmēm mūsu valsts brīvības laikā. O. Kļavenieks domāja, ka arī DV nodaļās būtu izraugāmi politiskie darbinieki, kas varētu izteikt mūsu vajadzības kontaktos ar kanadiešu politiķiem un presē.

R. Britāls informēja, ka Nujorkā pašlaik iznākusi kāda grāmata angļu valodā, kuŗā aizkarti vairāki latvieši, to vidū arī DV organizācijas goda priekšsēdis pļkv. V. Janums.

Turpat 2 stundas aizņēma pārrunas par Dr. V. Muižnieka publicēto rakstu, minot sešas centrālās organizācijas, kuŗām vajadzētu lemt par viņa atgriešanos ieņemtajos sabiedriskajos amatos, pēc tam kad viņš pēc dzejnieka Jāņa Petera un čekista J. Aneraudas viesošanās viņa mājā no saviem pienākumiem bija atteicies, jo trimdas presē izcēlās skaļas pārrunas.

DV Hamiltonas nod. priekšsēdis O. Ieviņš, DV Toronto nodaļas priekšsēdis V. Plūdons, I. Zamlovskis, E. Pulciņš, A. Šterns, R. Britāls, A. Kalupnieks, Zigrīda Masīte un A. Čivželis, ierosināja pievienoties LNAK valdes viedoklim. Lai gan Dr. V. Muižnieka līdzšinējie darba veikumi atzīstami, tomēr nav iespējams akceptēt faktu, ka komūnisma režīma pārstāvji viesojušies viņa mājā. DV Kanadā valdes jaunatnes nozares vadītājs Dr. V. Gulēns izteicās par Dr. V. Muižnieka aicināšanu palikt darbā, jo viņš tur „dod „savas sirds asinis" un aicināja pievienoties ASV DV viedoklim. Līdzīgi ieskati arī DV Londonas nod. priekšsēdim R. Alksnim un K. Benconam.

G. Brikmanis konstatēja, ka visi atzīst Dr. V. Muižnieka nopelnus, bet nevar pieļaut, ka aktīva latviešu izglītības darbinieka mājās viesojas cilvēki, kas nāk no čekas aprindām, un dzejnieks Jānis Peters pat atļāvies leģionārus nosaukt par cūkām . . . Tā būs Dr. V. Muižnieka neapdomības vaina, ja izjuks iecerētā Amerikas latviešu ģimnazija, norādīja G. Brikmanis.

Pieņēma šādu atzinumu: Pašreizējā situācijā DV Kanadas

(Turpinājums 11 lp.)

Jūras pērles kafejnica

Tā sauca LNJAK 16. janvārī rīkoto dziesmu, deju, filmu un dzejas pēcpusdienu Harborfront restorāna telpās, Ontario ezera krastā, kas pulcināja ap 300 interesentu, to vidū vairākus sveštautiešus.

Par spīti nežēlīgi aukstajam laikam, Toronto latviešu saime šajā jauniešu sarīkojumā bija labi pārstāvēta. Tas bija viens no vērtīgākajiem sarīkojumiem šī gada sākumā.

Plašais, ap 5 stundu gaŗais sarīkojums iesākās ar dokumentārfilmas My Latvia izrādi. Šis Alberta Jekstes darbs vērtīgs mūsu traģiskā likteņa pierādījums par komūnistu varmācībām. Tas lieku reizi atgādina Latvijas brīvvalsts un sekojošo komūnistu okupāciju visās trīs Baltijas valstīs. Protams, filmas degpunktā mūsu tautas liktenis: komūnistu invāzija, miera līgumu laušana, nevainīgu cilvēku spīdzināšana cietumos un ieslodzījumos, masu likvidācijas, deportācijas, īpašumu nacionālizēšana un, protams, padomju varas lielā, nerimstošā propaganda. Šīs filmas kopiespaids sevišķi liels bija tiem, kas paši nav piedzīvojuši komūnistu ļaundarības. Tādēļ to būtu ieteicams daudz biežāk rādīt kanadiešiem un pārējiem, kam maz zināšanu par padomju iekārtu.

Noskatoties šo vēstures dokumentu, radās doma, ka nākotnē to vajadzētu techniski uzlabot. Arī gadu tecējumā komentētāja piezīmes būtu maināmas. Nevar vairs teikt, ka šie drausmīgie notikumi norisinājās „tikai priekš 14 gadiem".

Otra, ļoti noderīga filma mūsu likteņa atspoguļošanai bija Iestāde O.C. 78.7, kas slepeni uzņemta un izvesta no Latvijas. Šī nozīmīgā filma savu pirmizrādi piedzīvoja Toronto. Tagad tā jūtami papildināta ar faktiem. Starplaikā radīti komentāri angļu valodā, tajā tagad arī vērtīgas diagrammas. Kā jau minēts agrāk LA slejās, šajā ieslodzījumā Rīgā, Krustpils ielā, joprojām mīt ap 230 latviešu, kuŗus pa dienu nodarbina spaidu darbos nometnes tuvumā. Filma, kas rāda necilvēcīgos apstākļus, uzņemta slepeni, kaut kad laikā no 1972. — 1975. gadam ar teleobjektīviem.

Šai nopietnajai daļai sekoja ilgāks pārtraukums, kas deva klātesošajiem iespēju pakavēties pie bufetes.

Sarīkojuma otro daļu iesāka allaž populārais Diždancis, stājoties skatītāju priekšā ar četrām labi sagatavotām tautas dejām. Pat kanadiešu viesi ar lielu sajūsmu uzņēma Saules deju, Rucavieti, Jautro pāri un Ķekatniekus. Astoņu dejotāju ansamblis reizē parādīja sveštautiešiem latvisko etnografiju ar sāviem krāšņajiem tautas tērpiem.

Ģitaras mūziku LNJAK sarīkojumā pārstāvēja programmas pieteicējs Visvaldis Freimanis un Andrejs Rītiņš. Abi mūziķi iepriecināja lielo audienci ar latviešu populārajām dziesmām, tā izpelnoties aplausus.

Visnopietnāko mākslu Jūras pērles kafejnīcā parādīja Aldas Henišas baleta skolas audzēkņi ar vispusīgu programmu. Uzstājās pavisam 12 topošās balerīnas — visas angļu izcelsmes, izņemot latvieti — Elitu Johansoni.

Baleta programmā kā pirmā bija samērā īsa, bet ļoti izteikta deja ar nosaukumu Skybird (Debess putns), kuŗai mūziku sarakstījis pazīstamais amerikāņu dziedonis Nīls Daimonds. Jau plašāka rakstura prezentācija bija Čaikovska Puķu valsis no komponista plaši pazīstamā baleta Riekstkodis. Šajā darbā jau tiešāk parādījās Aldas Henišas nopelni paidagoģiskā laukā. Choreografija bija konvencionāla, bet atbilstoša baleta skolas vajadzībām. Visvairāk imponēja labi darinātie kostīmi un audzēkņu lielais dejošanas entuziasms. Bieži jau ar entuziasmu vien jaunie baletnieki var sasniegt lielus panākumus.

Jive talking bija īsa raksturdeja modernā džeza versijā, kas gan stilistiski neiederējās sarīkojuma programmā. Tas pats sakāms par laikmetīgo divdeju Soolaimon, arī Nīla Daimonda mūzikas ražojums. Kaut minētā darbā domāts rādīt „seksapīlu", pat moderna skatītāja uztverē tas nelikās sevišķi izdevies. Mākslinieciski vislabākos panākumus A. Henišas audzēkņi guva ar Rossīni Tarantellu — darbs, kas nekad nenoveco — un programmā neminēta autora Variācijām.

Pēdējā bija solo deja, ko veiksmīgi nodejoja kanadiete Leslija Eliota. Šai dejotājai tikai 15 gadu, kam bija grūti ticēt, redzot jauno dejotāju uz dejas grīdas.

Ar dzejdarbiem un vokālo mūziku programmu iespaidīgi beidza Rita un Imants Baruši. Rita sniedza pašas komponētu dziesmu, folkloras idiomā angļu valodā, kuŗai sekoja viņas „maratondzeja" — interesants domu un jūtu sakopojums. Brālis Imants arī sniedza dzeju, bet angļu valodā. Ar vokālo duetu — Kaŗavīra dziesma beidzās LNJAK sarīkojums.

Aleksandrs Kalniņš

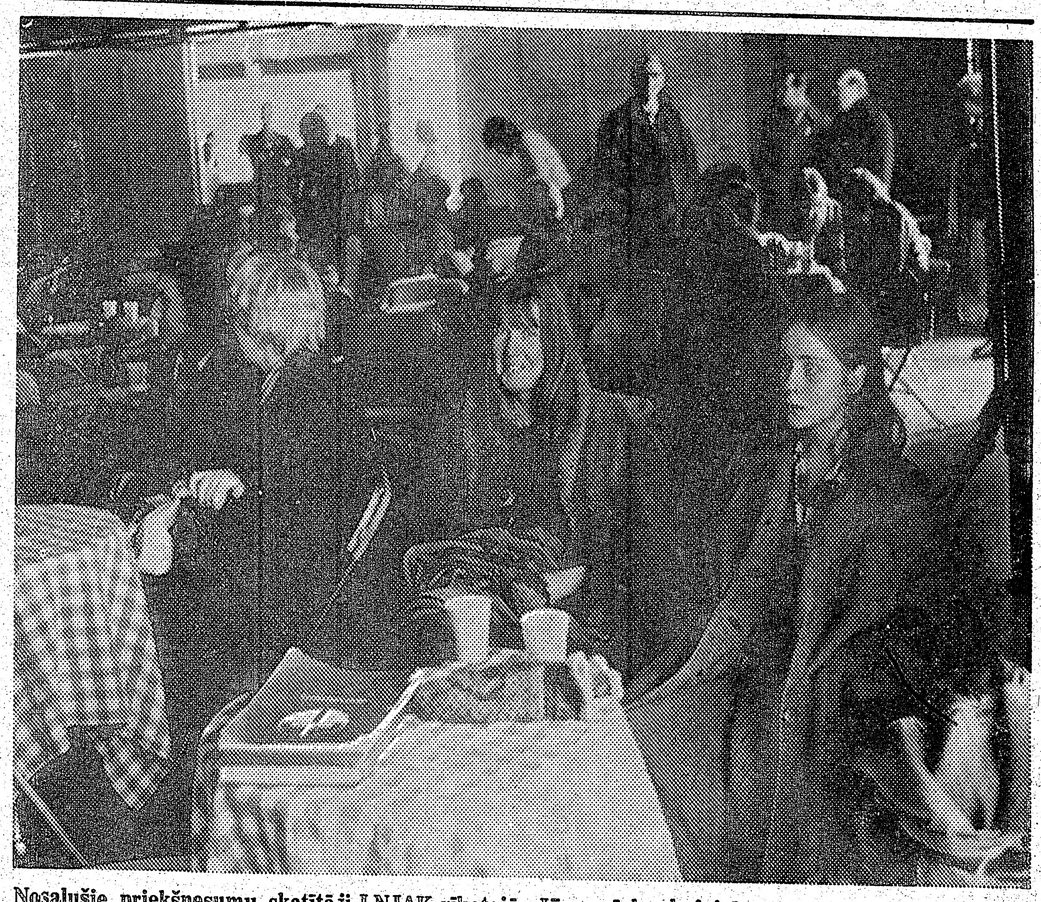

Nosalušie priekšnesumu skatītāji LNJAK rīkotajā „Jūras pērles kafejnīcā Harborfront telpās pie Ontario ezera. Siltās ziemas drēbes un rakstainie dūraiņi spēj spītēt pat vislielākajam ziemas aukstumam.
Foto: Aleksandrs Kalniņš

LABOJUMI

„Ziemas svētku vakara korālis" (iespiests mūsu laikraksta sestdienas, 1976. g. 25. dec., 51. numurā) autors ir māc. Dr. Valdis Mežezers. Dziesmas trešā panta trešā rinda pareizi lasāma: „Tur, kur Mīlestība mīt", ceturtā panta ceturtā rinda pareizi lasāma: „Kristus Bērnam visus klāt."

Mūsu laikraksta 15. janv. n-rā priekšpusē iespiestā attēla autors ir J. Liģers, ne E. Šulcs, kā nepareizi iespiests.

DV Kanadā pievienojas . . .

(Pārnesums no 10. lp.)

valde pievienojas LNAK ieņemtajam viedoklim. Pēc Dr. V. Muižnieka atbildes uz LNAK jautājumiem DV Kanadas valde ieņems savu patstāvīgu viedokli

Delegātu pilnsapulci 12. un 13. martā ievadīs ar svētbrīdi pl. 10 no rīta. Nodaļas aicinātas pasteigties ar pārskatu iesūtīšanu DV KV. Par nominācijas komisijas priekšsēdi izraudzījā valdes priekšsēža vietnieku E. Pulciņu. Sakarā ar Draudzīgā aicinājuma atceres dienu, kasieŗa R. Britāla ierosmē, piešķīra LNAK skolu daļai 250 dol. Viņš arī informēja, ka strēlnieku Ziemsvētku kauju 60 gadu atceres svētkos pasniegta aploksne (100 dol.). Valdi tur pārstāvējis A. Šterns. Izmaksāti 200 dol. no Bēru fonda mirušā Andreja Bodnieka piederīgajiem. No Ziemsvētku līdzekļu vākšanas akcijas DV KV saņēmusi 2718 dol. Dziesmu svētku padomē kā DV pārstāvis izraudzīts Imants Purvs.

Ziemsvētku tirdziņš devis 3712 dol. atlikumu. Saimn. daļas vad. A. Šterns sveicis mākslinieku Arnoldu Nulīti 80 gadu jubilejā ar aploksni. Pēc E. Pulciņa ierosinājuma, uz dzimteni nosūtīs pārtikas saini. Jaunatnes nozares vadītājs Dr. V. Gulēns izkārtojis 2. Nākotnes darba semināra otro dienu un izteica pateicību māc. J. Cālītim un tālajai viešņai Baibai Caunītei, kas bija ieradusies no Klīvlandes. Dr. V. Gulēns teicis valsts svētku runas Montrealā un Londonā, piedalījies jaunatnes salidojumā Mineapolē ar referātiem.

Kultūras daļas vad. E. Treilons informēja par izdotajām grāmatām — E. Freimaņa Divas pasaules un J. Zariņa Cepure ar zelta vārpu. Uz Vāciju nosūtītas 2 lugas skaņu lentēs. Trešā luga sagatavošanā. J. Gailītis neredzīgo bibliotēkai nosūtījis 1 lenti.

Sporta nozares vad. J. Treijs ziņoja, ka beigušās maksķerēšanas sacensības par lielāko līdaku. Izkārtotas DV CV globālās šaušanas sacensības. Jaunu balvu iegādei piešķīra 125 dol.

Z. Masīte informēja, ka sakārtojusi apbalvoto un mirušo DV biedru sarakstu. Sakopoti delegātu sapulces lēmumi un izvilkumi. Iekšējās informācijas daļas vad. R. Alksnis ziņoja, ka noorganizēta labāko nodaļu izvērtēšanas komisija, kuŗā ir priekšsēdis, tāpat tajā darbojas Londonas vanadžu kopas priekšniece Ilga Bērziņa un nod. valdes loc. Z. Petrovskis.

Priekšsēdis G. Brikmanis saņēmis un izsūtījis Jaungada vēlējumus. Savā Jaungada vēlējumā archibīskaps A. Lūsis pateicies par DV baznīcai piešķirtajiem 500 dol., delegātu izdevumiem Nairobi konferencē. Arī šajā sēdē baznīcas informācijas darba sekmēšanai piešķīra 500 dol. G. Brikmanis darbosies skautu jubilejas gada komisijā. Sēdes ievadījumā ar klusuma brīdi godināja mūžībā aizsauktās vanadzes Astrīdu Veisu un Leontīni Āboltiņu.

O. K.

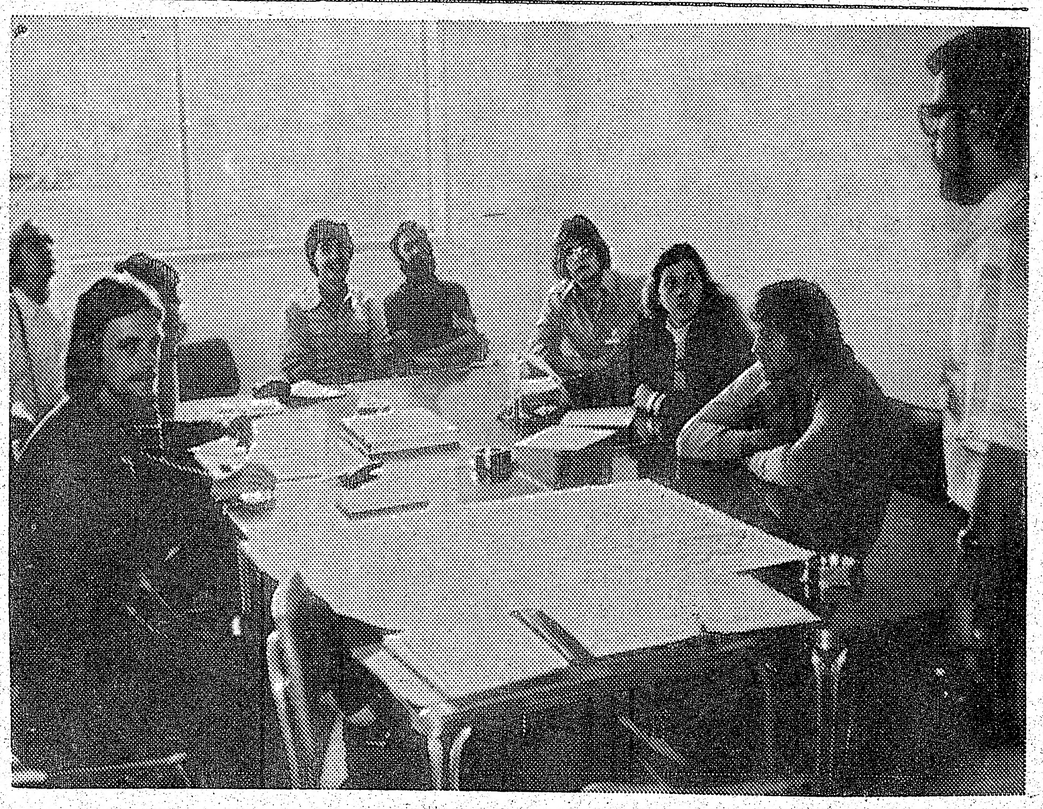

Venecuelas latviešu jaunatnes vadītājs Guntars Gedulis (attēla labajā pusē), apmāca 2x2 nometnē Venecuelā latviešu izcelsmes jauniešus latviešu valodu nerunātāju grupā. Šie jaunieši auguši pa lielākai daļai jauktu laulību ģimenēs.
Foto: Jāmis Valdmanis

Latvijā augsta mirstība nelaimes gadījumos

(Turpinājums no 6. lp.)

šā laikā samazinājies par 16 proc.; rezultātā Latvijā gadā pieaugums ir tikai divi cilvēki uz katriem 1000 iedzīvotājiem.

Latvijā mirstība pieaugusi bērniem līdz 1 gada vecumam, arī vīriešiem sakarā ar dažāda veida nelaimes gadījumiem, kas pārsniedz dabisko mirstību par 8,6 proc. Autors piemin, ka nelaimes gadījumus bieži izraisot alkohola lietošana.

Autors savā apcerē nav atsevišķi apskatījis negadījumus darbā un satiksmes dēļ, kas ir augstāki nekā biezi apdzīvotajā Rietumvācijā, kur ir viens auto uz 2,5 iedzīvotājiem. Latvijā 1975. g. satiksmes negadījumos nogalināti 600 cilvēki. Protams, tie visi nebija latvieši, bet var pieņemt, ka vairāk nekā puse bija, jo vēl jau latvieši turas pārsvarā, izņemot Rīgu un citas lielākas pilsētas.

Latvijā latviešiem dabiskais pieaugums ir mazāks nekā citām tautībām, bet mirstība daudz lielāka, jo lielāks veco cilvēku koeficients. Diezin vai latviešiem būs pieaugums divi gadā uz 1000 cilvēkiem, jo B. Mežgailis savā rakstā runā par visiem tagadējās Latvijas iedzīvotājiem. Pēdējie tautas skaitīšanas dati gan liecināja par nelielu latviešu pieaugumu, ap 4000 gadā; pēc tam dzimstība vēl vairāk pazeminājusies, bet mirstība pieaugusi.

B. Mežgailis gan izsaka cerību, ka demografiskais stāvoklis drīzumā pakāpeniski uzlabošoties, bet tā ir tikai cerība. Mēs visi ceram, ka latviešu tauta Latvijā arī zem svešas varas izturēs un pastāvēs.

Pēteris Bauzis

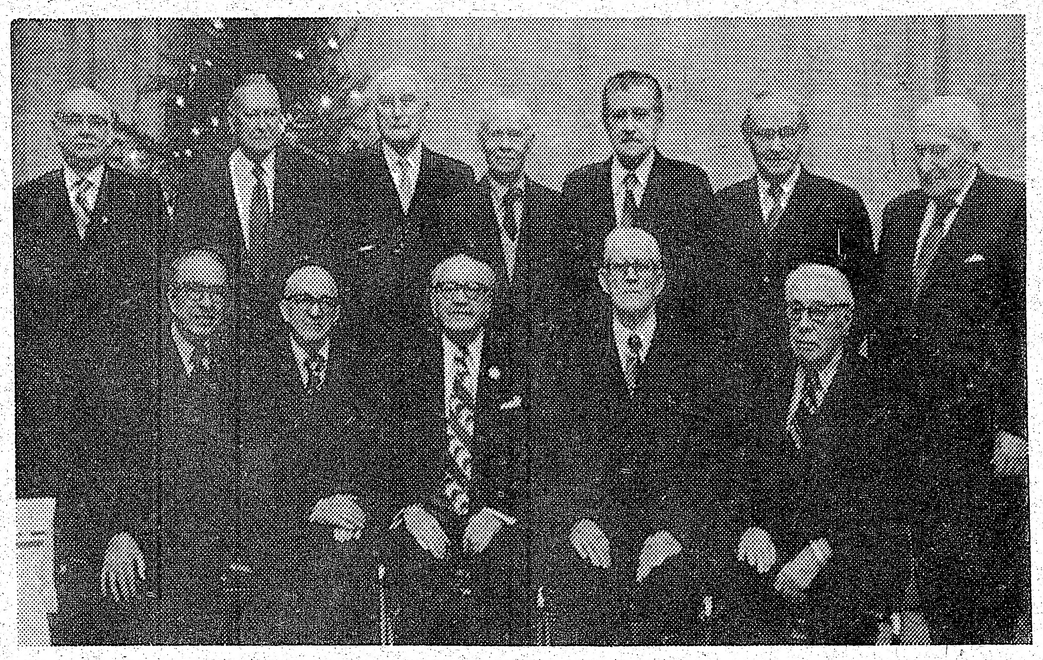

Latviešu veco strēlnieku rindas ik gadus paliek retākas. Augšējā attēlā redzama grupa veco cīnītāju, kas bija ieradušies Ziemsvētku kauju 60 gadu atceres sarīkojumā Toronto. 1. rindā no kreisās: Jūlijs Asaris (Montreala), Latviešu kara veterānu strēlnieku biedrības Kanadā valdes priekšsēdis Arvīds Lūsis, Aleksandrs Tirzītis, Jānis Cielava un Pēteris Puļķis. 2. rindā no kr.: Augusts Skrinda, Oskars Dzērvītis, Rūdolfs Riekstiņš, Fricis Vīksne, Eduards Apenis, Pēteris Zariņš (Hamiltna) un Pēteris Menska. Foto: J. Liģers

KULTŪRAS DIENU SARIKOJUMI TORONTO

29. janv. pl. 6 vak. Latviešu namā

TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums. Kultūras dienu atklāšanas uzrunu teiks LNAK Izglītības nozares vad. J. Mežaks, bet Draudzīgā aicinājuma apceri ģimn. abitūrientu klases audzēkne Sandra Bādere. V. Richtera komēdija „Pīlēns" — ģimnazijas Drāmas pulciņa iestudējumā rež. H. Miķelsona vadībā.

29. janv. pl. 7.30 vak. Lietuviešu namā

(College St.) vīru ansambļa Kalvis 25 g. jubilejas koncerts. Mūzikālais vadītājs J. Dzeguze.

30. janv. pl. 5 vak. Latviešu namā

TLTA ģimnazijas Drāmas pulciņa V. Richtera komēdijas „Pīlēns" izrādes atkārtojums.

4. febr. pl. 8. vak. Sv. Jāņa bazn. telpās

Gleznotāja Jāņa Zuntaka jubilejas izstāde. Atklāšanas uzrunu teiks LNAK Kultūras nozares vadītāja I. Purva. Izstāde atvērta 5. un 6. febr., no pl. 2 pēcp. līdz 8 vak.

6. febr. pl. 4 pēcp. Latviešu namā

LPB Kanadas kopas un LNAK Kultūras nozares literārā pēcpusdiena Autoru balsis un atbalsis. Jaundarbus lasīs Arturs Baumanis, Maksis Čulītis, Irma Grebzde un Indra Gubiņa, ar ievadraferātu piedalīsies prof. Dr. H. Tichovskis. Autoru diskusijas ar klausītājiem. Programmas vadītāja I. Purva. Sarīkojuma atkārtojums Londonā (Ont.), 6. martā.

11. febr. pl. 7.30 vak. Sv. Jāņa bazn. telpās

Mākslinieku vienības Latvis izstāde; piedalās arī pie vienības nepiederoši mākslinieki. Atklāšanas uzrunu sacīs LNAK Kultūras nozares vadītāja I. Purva. Izstāde atvērta 12. un 13. febr. no pl. 1 pēcp. līdz 7 vakarā.

12. febr. pl. 7 vak. Lietuviešu zālē

(Bloor St.) vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts. Diriģents J. Barušs.

20. febr. pl. 3.30 pēcp. Latviešu namā

TLB literāri mūzikāla pēcpusdiena Dzeja dziesmā. Programmā (personīgi vai ar darbiem) piedalās: Ruta Atvasara, Andrejs Eglītis, Irma Grebzde, Guna Ikona, Krišs Ķepals, Tonija Krūka, Modris Lorbergs, archibīskaps Arnolds Lūsis, Inta Purva, Biruta Senkēviča, Jānis Tanks, Ingrīda Vīksna un citi. Ievadreferāts — LNAK valdes priekšsēdis Tālivaldis Kronbergs. Ar mūzikāliem priekšnesumiem piedalās vīru ansamblis Kalvis. Atlikums par labu LNF Zviedrijā.

LNAK Kultūras nozare

Elektroniski vadāma virtuve

Elektronikas izstādē Minchenē no 31 valsts piedalījās 1600 firmas Tas bija apliecinājums, cik ļoti ātri šī nozare attīstās.

Izstādes laikā bija izkārtotas daudzas preses konferences un kongresi, kur domas izmainīja elektronikas speciālisti un konstruktori no visas pasaules.

Izstādē ievērojama vieta bija ierādīta mikroviļņu, sevišķi mērinstrumentu tehnikai Mikroprocesori ir tālāk attīstītie mikrokompjūteri, neiedomājami mazi savos izmēros, bet šiem mikroelementiem nākotnē būs arvien svarīgākas funkcijas. Jau šodien mikroprocesors aizstāj simtiem elektromechaniskas daļas aparātu būvē un pārvēršas par elektroniskām smadzenēm. Uz viena, tikai dažu kvadrātmilimetru cieta kvarca kristalla var sakoncentrēt līdz 100.000 slēdžu elementu. Arī elektroniskie kondensātori, kas aizņēma daudz vietas aparātu mechanismā, tagad pārvēršas par mūzeju inventāru. Uz viena kvadrātmillimetra papīra biezuma plates var sakoncentrēt jau līdz 20.000 kondensātoru. Izstādē miljardiem daļas un elementi bija mikroskopiski. Viņu pārbaudei konstruēti speciāli mikroskopi, un mikroskopi arī viņu montāžai.

Produktronikas nodaļā bija daudz sarežģīto daļu izgatavošanas automatu. Arī mājsaimniecības uzlabošanai daudz darīts. Svarīgākais bija pilnīgi elektroniski vadāma virtuve, kas maksā 6 tūkstoš marku. Pastmarkas lieluma kompjūters pilnīgi patstāvīgi regulē un vada vārīšanas procesu, ko var programmēt vairākas stundas un dienas uz priekšu, kā arī programmēt, kad ēdienam jābūt gatavam. Šajā elektroniskā kompjūterā var programmēt pāri par 120 dažādu ēdienu pagatavošanas recepšu.

Pirmo reizi starptautiskā elektronikās izstādē Minchenē piedalījās arī Pad. savienība, bet viņas paviljons nereprezentēja jaunākos sasniegumus. Izstādītās daļas bija jau tehniski atpalikušas. Palika iespaids, ka Pad. savienība izstādē piedalījās tikai tāpēc, lai ieskatītos rietumu valstu elektronikas attīstībā, lai varētu savu spiegošanu labāk koncentrēt tur, kur var iegūt visjaunākos datus.

I. Blaževics

Iznākusi Krišjāņa Ozoliņa atmiņu grāmata

CELIES AUGŠĀ

Grāmata rakstīta raitā, saistošā valodā, kuŗā autors, pēc profesijās skolotājs, veltījis sirsnīgas rindas saviem vecākiem, sevišķi mātei, kas aizgājusi pāragrā nāvē, priekšvārdos aicinot: „Mīlējiet, godājiet savas mātes! Un ja arī viņas būtu kapā — viņu dvēseles vēl mūžīgi nebeidz sūtīt jums savu īsto, dziļo svētību!" Autors notēlojis savu ļoti smago pusbāŗa bērnību, ganu gaitas, vēlāk jaunekļa gadus, grūto izglītības ceļu un beidzot pirmo skolotāja darbu Līvbērzē, ģimenes dzīves nodibināšanu. Latvijai jau pietuvojies Pirmais pasaules kaŗš, pie Daugavas baigi rūc lielgabali. Grāmata sevišķi varēs interesēt mūsu tā laika vecāko paaudzi, bet tikpat labi ar vēlākās audzes. Tai 294 lappušu, un tā iznākusi glītā iesējumā, ar Dainas Skujas illustrācijām, Amber Printers and Publishers Ltd. iespiedumā Toronto. Grāmata maksā tikai $7.50. Dabūjama Daugavas Vanagu grāmatnīcā Toronto.

VENTAS (10.) GAIDU UN AIVIEKSTES (39.) SKAUTU VIENĪBU

25 GADA SVĒTKU VAKARIŅAS AR DEJU

sestdien, 1977. g. 26. februārī, pl. 18.30 vakarā

Hillcrest restorānā, 510 Conncession St., Hamilton, Ont.

Programmā: SILMAČU SIEVAS.

Spēlēs deju orķestris: RUNČI.

Ieejas maksa visam vakaram $12.50. Pieteikšanās un ieejas maksa nokārtojamas līdz 10. februārim pie M. Bites, 93 Garfield Ave. S., Hamilton, Ont., tel. 549-8668 vai N. Pulciņas 18 Parkside Dr., Hamilton, Ont., tel. 522-6103.

Apmeklēt lūdz gaidu un skautu vecāku padome.

2x2 nometnes vadības loka sēde zem Venecuelas palmām, 15 km no Karakasas. Kamēr ziemeļu puslodē mūs stindzina sals, dienvidos tajā pašā laikā visi jūtas ērti vieglajos vasaras apģērbos. Foto: Jānis Valdmanis

2 reiz 2 Venecuelā

Saulainajā Karakasā 26. decembrī ielidoja 75 latviešu jaunieši un lektori no ASV un Kanadas, lai piedalītos 14. Divreizdivi nometnē Iebraucējus sirsnīgi sagaidīja ap 40 Karakasas latvieši, lai savās mašīnās visus uzvestu 4500 pēdu augstajā kalnā uz Jelgavas vārdā nosaukto nometnes vietu. No modernās Utala Fonda ēkas balkoniem un ziedošiem dārziem pavērās plašs skats uz apkārtējiem kalniem, pakalniem un uz Karakasas debesskrāpjiem tālu ielejā.

Spraigā darbība Jelgavas nometnē sākās ar reģistrēšanos un ar iepazīšanās vakaru, kurā latviešu jaunieši no Argentīnas, Brazilijas, Venecuelas, Kanadas un ASV dejoja līkumdeju zem Venecuelas palmām un nobeigumā sadevās rokās 2 x 2 vakardziesmai „Daugav' abas malas". Jelgavas nometne Venecuelā atšķīrās no iepriekšējām 2 x 2 nometnēm ar to, ka tā bija pirmā nometne ārpus Ziemeļamerikas kontinenta un tādēļ arī pirmā nometne ar paplašinātu programmu dažādām vecuma grupām, lai iesaistītu lielāku skaitu vietējās latviešu sabiedrības. Bez parastās 2 x 2 programmas notika atsevišķa programma nākotnes divreizdivniekiem — jauniešiem no 13 — 16 g. v. un četri vakari Jelgavā ar programmu Venecuēlas latviešiem un viņu bērniem.

Jelgavas 2 x 2 nometni vadīja Aivars Osvalds, vietējo organizēšanas darbu Venecuelā veica Guntars Gedulis un Ivars Briedis, par financēm rūpējās Auseklis Zaķis, ieviržu un projektu programmas koordinēja Solveiga Miezīte un vakara programmas vadīja nākošās 2 x 2 nometnes Kalifornijā vadītājs Pauls Berkolds. Vakarus Jelgavā vietējais sabiedrībai koordinēja Pēteris Bolšaitis.

Nākotnes divreizdivnieku programmu vadīja LNJAK priekšsēde Maija Baruša ar Vizmu Maksiņu. Tajā piedalījās 12 jauniešu no abiem kontinentiem. 2 x 2 pamatprogrammā darbojās četras ievirzes: tautiskā mantojuma ievirzē, Dagnijas Staško vadībā piedalījās lektori — rotkalis Juris Kļaviņš, dainu pētniece Vaira Freiberga un dzejniece Valda Dreimane - Melngaile.

Sabiedrības un politikas ievirzi, par ko lielu interesi izrādīja jaunieši no Dienvidamerikas, vadīja vēsturnieks Jānis Trapāns ar politikas zinātnieku Jāni Peniķi. Latviešu valodas semināri noritēja divos līmeņos. Karakasas latviešu valodas skolotāji Guntars Gedulis un Baiba Bolšaite apmācīja latviski nerunājošos jauniešus, un Rietummičigenas studiju lektore Anda Libere darbojās ar latviešu valodas pratēju grupu. Pašdarbības programmu vadīja mācītājs Juris Cālītis ar psihologi Solveigu Miezīti. Šīs programmas temats, garīgā augšana, noveda pie nopietnām diskusijām par latvietības apziņas un piederības sajūtas veicināšanu kā personiskā, tā sabiedriskā dzīvē. Kā speciāllektori dažādās ievirzēs darbojās arī Imants Freibergs, Līga Ruperte un Ģirts Zeidenbergs.

Divas stundas katru pēcpusdienu dalībnieki pavadīja projektos vai interešu grupās, papildinot ievirzēs iegūtās teorētiskās zināšanas. Tautas deju projekts darbojās Zigurda Miezīša vadībā, garīgās audzināšanas pārrunu grupu vadīja mācītājs Juris Cālītis, koklēšanu visām vecuma grupām mācīja Aivars Staško un Pauls Berkolds, latviskus rokdarbus mācīja Ilze Valdmane un latvisku rotu kalšanu Juris Kļaviņš. Valdas Dreimanes - Melngailes vadībā latvisko svētku svinēšanas projekta dalībnieki izkārtoja vecgada vakara programmu ar latviskiem rotājumiem budēļiem, dziesmām un dejām.

Bez intensīvajām lekcijām, projektiem un raibajām vakara programmām divreizdivnieki izbaudīja divas ekskursiju dienas, kuŗās par transportu un viesmīlību rūpējās Karakasas latviešu sabiedrība. Ceļojums pār kalniem un jūrmalā pavadītā pēcpusdiena deva iespēju iepazīties ar Venecuēlas dabas dažādību. Pēdējā svētdienā divreizdivi dalībnieki piedalījās Karakasas ev. lut. Augšāmcelšanās baznīcas latviešu draudzes dievkalpojumā, ko vadīja mācītāji R. Reinfelds un J. Cālītis. Dievkalpojumā 2 x 2 koris dziedāja trīs dziesmas, no kuŗām divas bija Guntara Geduļa komponētas un tika atskaņotas pirmoreiz. Pēc dievkalpojuma bija kopējas pusdienas baznīcas blakustelpās un pēc tam Karakasas apskate.

Nelielā Karakasas latviešu sabiedrība bija ziedojusi nedēļu sava laika un daudz pūļu, lai padarītu šo 2 x 2 nometni par skaistu piedzīvojumu visiem, kas tajā piedalījās. Šoreiz viesiem no citām zemēm bija iespēja ne tikai iegūt latviskās zināšanas, piedaloties 2 x 2 programmā, bet bija iespēja arī iepazīties ar latviešu dzīvi Venecuēlā, izbaudot vietējo latviešu sirsnīgo viesmīlību un draudzību. Šo viesmīlību un sirsnību divreizdivnieki no Ziemeļmerikas un citām Dienvidamerikas zemēm nekad neaizmirsīs, un par to visiem Venecuelas latviešiem, 2 x 2 draugiem, izsaka lielu paldies.

A. L.

Ar zobenu un bībeli

Sveikt savu priekšnieku viņa 65. dzīves gadā 8. janvārī bija ieradušies Latviešu virsnieku apvienības Kanadā valdes un revīzijas komisijas locekļi un pasniedza gavilniekam Ervīnam Ziplānam kopēju velti — tēlnieka H. Lapiņa intarsijas technikā darinātu šķīvi. Sveicot gavilnieku, majors P. Balodis savā uzrunā uzsvēra, ka aizvadītie dzīves gadi un darbs latviešu sabiedrībā rādot, ka E. Ziplāna gaitas cieši saistītas ar zobenu un bībeli.

Jubilārs dzimis 1912. gada 1. janvārī Vidridžu muižā. Kā mazs zēns toreiz pieredzēja Vidridžu komandantūras cīņas ar vāciešiem 1919. gada jūnijā, un šis pārdzīvojums iededza dzirksti un vēlēšanos kļūt par karavīru. Rīgas 1. valsts ģimnaziju viņš beidza 1930. gadā un iestājās Latv. universitātē mežkopības fakultātē, vēlāk pārejot tautsaimniecības fakultātē.

Kara dienestu sāk 1934. gadā Vidzemes artilerijas pulkā, kur kā pirmais beidz instruktoru rotu un nolemj kļūt par profesionālu karavīru. Latvijas Kara skolu beidz 1938. gadā, sākot virsnieka gaitas smagās artilerijas pulkā. Turpinot militāro izglītību, E. Ziplāns 1940. gadā beidz armijas štāba kara topografa kursus.

Ervīns Ziplāns

Kara vētrām beidzoties un nokļūstot Kanadā, jubilārs atjauno studijas Toronto, kur 1957. gadā iegūst zvērināta rūpniecības grāmatveža grādu. Viņš ir viens no Toronto ev. lut. Austrumu draudzes dibinātājiem, tās pirmais sekretārs un 16 gadus veicis draudzes priekšnieka amatu. Parallēli šim darbam bijis sekretārs un kasieris savā korporācijā Fr. Lataviensis, darbojies kā revidents TLTA un Toronto latv. kreditsabiedrībā. E. Ziplāns darbojas arī baltijas studiju veicināšanas apvienībā, kur ir Kanadas sekcijas kasieris. Jau vairākus gadus vada Latviešu virsnieku apvienību Kanadā. Viņa dzīvesbiedre Emīlija ir tikpat rosīga sabiedriska darbiniece. Daudz baltu dieniņu!

J. L.

Ziemsvētku kauju atcere Saulainē

Tradicionālais bij. Kurzemes cīnītāju Ziemas svētku kauju atceres salidojums Saulainē 15. janvārī bija pulcinājis trīsdesmit piecus bij. karavīrus un viņu ģimenes locekļus svētbrīdī un saietā.

Uzrunā pie Kritušo karavīru piemineklja O. Ieviņš godināja cīņu biedrus un nolika DV Kanadas valdes un leģionāru sūtīto ziedu velti. Māc. Ķergis savā svētrunā aicināja kļūt mīlestībā pilnīgākiem, ticībā drošākiem un nākotnes cerību gaitās nešaubīgākiem, Latvijas brīvību zīlējot. Svētbrīdi beidza ar svētīšanas vārdiem un kopīgi nodziedātu Latvijas himnu.

Saietā Saulaines telpās S. Leimanis īsumā atminās pakavējās pie Ziemsvētku kaujām un nodeva slimības kavēto bij. Kurzemes cīnītāju K. Blumberga, O. Kļavenieka, V. Krūgera un J. Poguļa sveicienus.

Programmas daļā piedalījās A. Pērkons ar divi paša komponētām dziesmām pēc E. Raistera tekstiem, un ģitaras pavadījumu daudzajām kopdziesmām, kā arī M. Lorbergs ar dzeju skandējumu. Bagātīgu un gaumīgu cienasta galdu bija klājušas M. Tikiņa un A. Krūgere.

Šis bija jau 19. bij. cīnītāju salidojums Saulainē

(mo)

Zaķu balle bez zaķiem

Toronto mednieku un makšķernieku kluba gadskārtējā „Zaķu balle" 15. janvārī Latviešu namā pulcināja ap 175 apmeklētāju. Deju mūziku spēlēja Hamiltonas Runči. Bija visai bagātīga kluba biedru dāvāto medījumu un zivju loterija, ko vadīja J. Veckers ar A. Užuli. Kluba priekšnieka vietnieks Dainis Mārsons bija dāvājis lielu mākslīgu zaķi, jo sacīkstē ar dziļo sniegu medniekiem nav bijusi izdevība nošaut dzīvu zaķi. Laimestu ieguva Zenta Krastiņa. G. Paeglis bija dāvājis diviem laimestiem alņa cepeti, bet E. Rauda, A. Grebže un J. Beitiņš — pa vienam, A. Kristapsons — fazānu, bet V. Veidemanis meža zosi. K. Blumbergs un A. Harjū katrs bija devis pa tītaram, pārējos četrus bija dāvājuši anonimie labvēļi — kluba biedri. Zivis loterijai bija devuši makšķernieki H. Leitis, J. Muskats, G. Grasbergs, A. Smans, Ž. Bērziņš, bet P. Odiņš — torti. Bija pavisam 38 laimesti, un tos ieguvējiem pasniedza kluba priekšnieks J. Atmata. 100 ballinieki iekarsuši mēģināja noteikt svaru ezera forelei. Minētāji kā mazāko svaru bija uzdevuši 9 mārc. un 14. unces, bet lielāko — 25 mārciņas un sešas unces. Foreles ieguvējs A. Mīme bija „mērķējis" uz 15 mārciņām un septiņām uncēm. Svara noteikšanu vadīja V. Veidemanis. Atspirdzinājumu bufeti pārzināja V. Jostiņš ar J. Birznieku, bet par uzkožamiem gādāja kluba biedru dāmas Mirdza Zvirgzdgrauda ar Natāliju Āboliņu. Ar dziesmu un aplausiem sumināja Osvaldu un Liliju Palmerus 30 gadu laulības jubilejā, bet Rasmu Zoni dzimšanas dienā.

O. K.

(13. turpinājums)

Ja tēvs jau ar pirmajiem ironiskajiem jautājumiem nebūtu viņu aizkāris, saruna būtu iznākusi gluži citāda. Nu viņš bija rīkojies ar neloģiskiem salīdzinājumiem, labi zinādams, ka Latvija vēsturiski nekad nav bijusi daudznāciju zeme. Apmācīts Intūrista skuķis un reizē varbūt ar čekas spiedze viņu un citus tūristus bija vadājusi pa Rīgu kā jēru baru, rādot vecas mājas un stāstot visādus niekus par tagadējās Latvijas izaugsmi.

„Mans vārds ir Māra, nodarbošanās — studente, vasaras sezonā Intūrista darbiniece," jaunā meitene bija stādījusies priekšā ekskursantu baram. „Vecums — hm?" viņa kokeți pasmaidīja: „Starp divdesmit un trīsdesmit." Tad vēl piebildo: „Neprecējusies!" un atkal uzsmaidīja.

Linardam Pastalniekam, kas bija nostājies pašā priekšā, likās, ka šinī brīdī jaunā latviete tieši paskatījās uz viņu.

Māra tiešām veica savu uzdevumu ar lielu prasmi un mīlestību. Viņas balsij bija silts, samtains tonis, stāstot par izrādītām vietām, bet kļuva cieta un stingra, kad paskaidroja tūristu noteikumus un kā Rīgā jāuzvedas.

Linardu Pastalnieku Rīgas lidlaukā bija ieradies izvadīt liels radu un jauno draugu pulks. Kopā ar savu tūristu grupu līdz lidmašīnas starta brīdim bija arī Intūrista darbiniece Māra. Atvadoties no pavadītājiem, Linards lielajā barā bija noskūpstīts arī viņu. Māra uz brīdi palika samulsusi stāvot, bet sirsnīgi māja ar roku, kad Linards gausi kāpa pa laipu uz lidmašīnu, reižu reizēm atskatīdamies. Meiteņu skūpsti visā pasaulē laikam vienādi, bet Rīgā tiem ir vēl īpašs spēks.

Linards bija pārvedis no Rīgas ne vien melno balzamu un Māras skūpstu, bet arī viņas slepeni iedotu vēstuli. Tēvocis Rīgā gan bija brīdinājis neielaisties ar Intūrista aģentēm nekādos bīstamos sakaros, bet Māra bija tik sirsnīgi lūgusi un nevainīgi skatījusies Linardam acīs, ka viņam nebija spēka pretoties. Šinī brīdī viņa varēja iedot līdzi pat bumbu ar laika degli.

Ar Māras vēstuli kabatā Linards bija izgājis cauri visām krievu muitas kontrolēm. Kabatas jau nevienam nečamdīja, bet ja vēstule būtu iedota ļaunā nolūkā, muitnieki tūliņ būtu to atraduši un viņš tagad jau sēdētu aiz restēm. Linardam pat sametās kauns pašam par sevi, ka uz brīdi bija noticējis tēvoča brīdinājumam un Māru, šo zelta meiteni, turējis ļaunās aizdomās. Nabaga skuķis, kas bija iesprostots aiz dzelzs aizkara kā nevainīgs putniņš, gribēja kādu trimdinieku iepriecināt ar brīvāku vārdu no dzimtenes, kas citādi nebūtu bijis iespējams, jo vai tad nav zināms, ka Rīgas pastā visas uz ārzemēm sūtītās vēstules izskata ar pavairojamo stiklu, sevišķi, ja tās adresētas bijušajiem latviešu leģionāriem, kuru vārdi, droši vien, čekai zināmi. Māra bija tik uzmanīga, ka nebija uz aploksnes rakstījusi pat saņēmēja adresi, ja vēstule nokļūtu nepareizās rokās un padomju uzraudzības iestādes uzzinātu, ar kādiem briesmoņiem viņa sarakstās.

„Kā es zināšu jūsu vēstuli nodot?" Linards bija jautājis Mārai.

„Par to neraizējieties, mans jaunais draugs," bija teikusi zelta meitene, „nododiet to sava lidlauka uzgaidāmās telpās cilvēkam, kas prasīs, kā var nokļūt līdz Ventspils ielai."

Nabaga trimdinieks, kas interesējās par Ventspils ielu, tā bija sajūsmināts par Rīgas vēstuli, ka to tikpat kā izrāva no Linarda rokām un iejuka ļaužu pūlī, nepaspēdams ne pateikties...

Kad Linards savu piedzīvojumu ar Māru vēlāk pastāstīja Kalumam, tas īsi iesvilpās, bet nekā nesacīja.

„Tu domā, ka būšu izdarījis kādu kļūdu?" Linards jautāja, nojauzdams ko nelabu.

„Kļūdīties ir cilvēcīgi," Kalums atbildēja ar bieži lietoto frazi.

„Kā tu to domā?"

„Es domāju, ka sapīšamās ar sievietēm nekad nenoved pie laba gala."

„Vai tev bijis jau kāds līdzīgs piedzīvojums?" Linards interesējās.

„Bija, bet ne gluži tāds," Kalums īsi atbildēja.

„Ar ko?"

„Ar Žirbinska kundzi."

„Arī viņa tev lūdza izdarīt kādu pakalpojumu?"

„Arī man."

„Ar kādu vēstuli?"

„Žirbinska kundze taču nedzīvo Rīgā, te pasts ar speciāliem kurjēriem nav jāsūta," Kalums klusi iesmējās par tik naivu jautājumu.

„Ko tad Žirbinska kundze no tevis gribēja?"

„Nezinu. Palīdzēt viņai atrisināt kādu problēmu."

„Kādu?"

„Nezinu."

„Tu tiešām gribi ar mani jokot!" Linards gandrīz dusmīgi iesaucās.

„Joki ir veselīgi," Kalums izvairīgi atbildēja.

7.

Kādu dienu dzīvības apdrošināšanas birojā, kur Linards Pastalnieks vasaras mēnešos bija atradis nodarbošanos, lai iepelnītu naudu studijām, pēc viņa prasīja kāds glīti ģērbies kungs. „Džēms Kalniņš." viņš nosauca savu vārdu un sniedza ļenganu roku. „Ceļojumu biroja aģents."

Uz pasniegtās vizītkartītes Linards lasīja: „James Collin — Travel Service Representative".

„Tas jūsu vārds" Linards grozīja kartīti pirkstos.

(Turpinājums sekos)

Kārlis Dzelzītis

SONETS SONETAM

Man netīk brīvais pants,
Tas — vezums nesasiets,
Ko diletanti stumj
pa greizu ceļu
Lai slavēts sonets,
dzimis italiets,
Ar kuŗu kā ar kausu
dalli smeļu.

Tik sonetā es skaidrojos un zeļu
Dzimst vārdu veidols
pilnskanīgs un ciets.
Tas — dimantolis, ko es
straumē veļu.
Tas — dzejas dārza
burvīgākais zieds.

Tas — zelta aizjūgs,
kuŗā Pegazs trauc
Uz debesīm no zemes
skumjās lejas.
Vien ritma lielmeistari
tajā brauc:

Petrarka, Dante, Šekspīrs,
Pols Verlēns,
Bodlērs un Rainis, Virza.
Jau kā zēns
Es mīlēju šīs nemirstīgās sejas,

Kas mainīties un pilnveidoties
sauc.

(No Latv. rakstn. apv. 9. dzejlapas)

Edvarts Tūters

MIŅU ŽUBĪTE

Miņu žubīte atlaidās...
Nosēdās uz dvēseles
Palodas manas
Un sāka vīterot...
Vīterot klusi un dziļi:
„Vai senas dienas
Neatceries vairs?"
„Vai neatceries Vidzemīti
Skaisto —
Pa bērzu birztalām
Kur daudzreiz drasējām?"
„Un kā ar Kurzemīti —
Kur vīri sadega,
Kad tēvuzemei
Gaismu sauca?"
„— Mēs arī Rīgā bijām
Nešķiŗami —
Jaukajā Vērmaņu parkā
Pie rozēm;
Tu sapņoji un es —
Tev palīdzēju?..."

Miņu žubītei pateicos.
Miņas un atmiņas
Dvēseli spodrina:
Savzemei brīvību
Iekārot —
Dzīvīti gaišāku.

Valdis Mežezers

MAZA NAKTS DZIESMA

Saliksim kopā rokas —
Labi tā tuvību just.
Smagums lai sirdī plokas,
Rūpes un raizes var zust.

Klusums visapkārt dabā.
Druvās viz vārpas un sam.
Ko lai Tev saku, labā,
Vārdus kā sameklēt mam?

Siltums no zemes garo.
Rīts drīz mums izšķirties sauks.
Raugies, vēl zvaigznes staro.
Naktsmiers tik mīlīgs un jauks.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Eduards Silkalns

Dvēseles izglītība

Iešana skolā mūsu tautai pagātnē arvien nozīmējusi tiekšanos pēc materiālā stāvokļa, pēc personīgās labklājības uzlabošanas. „Zīdā un samtā tev' ietērpšu, māt," solās atraitnes dēls Plūdoņa poēmā, vilcienā dodamies uz augstajām skolām Sv. Pēterpilī. Studijas mūsu tautiešiem nekad nav varējušas būt laika kavēklis vien, glābiņš no garlaicības kā, teiksim, vienam otram angļu dižciltīgajam, kas laiku aizpildījis, studēdams senēģiptiešu architektūru vai persiešu poēziju, lai tad šajās neienesīgajās branžās pēc zinātniskā grada iegūšanas lēnām vien knibinātos tālāk. Latviešu cilvēkam, zemnieka dēlam, apstākļi likuši kļūt mediķim, inženierim vai citu nopietnu nozaru speciālistam, lai būtu nodrošināta dienišķā iztika, piedevām pa izcilākai ērtībai. No rentēm vai noguldītā kapitāla ienākumi nenāca.

Pret došanos zinību jūriņā un pret zelta krāšanu pūriņā visumā nebūtu ko iebilst, jo tās mūsu paaudzes, kas dzīvoja dzimtenē, ar savu akadēmisko censonību zeutu uzkrāja ne vien individam pašam, bet arīdzan visai tautai, veicinādamas pašu valsts un visas tautas materiālo augšupeju. Tiktālu viss būtu labi.

Tomēr no pagātnes uz tagadni pārnestā zinību sasaistīšana ar zīdu, samtu un zeltu vien mūsu trimdas apstākļos nav gluži vairs akceptējama. Vienā daļā vecāku un viņu bērnu tā rezultējas dziļāku zinību: dvēseles zinību, to zinību, kas veido cilvēku personību, mazvērtēšanā. „Mācies, dēliņ, to reizes rēķinu, tad tiksi nākošajā klasē," saka māte pirmziemniekam. „Pakal nu tos logaritmus, dēls, tad tiksi dzīvē tālāk uz priekšu," mudina tēvs vidusskolnieku. Bet tiem pašiem gādīgajiem vecākiem varbūt nepavisam vairs nerūp, vai dēliņš prot Dieva desmit baušļus un Kristus jauno bausli, visaugstāko, jeb vai viņš kaut cik saprotami un baudāmi prot tēvu valodā noskaitīt pa tautasdziesmiņai. Jo, lūk, reizes rēķins un logaritmi dzīvē pārvērtīsies zīdā, samtā un zeltā, bet kas tiks no baušļiem un dainām?

Un kas notiek tad, kad šādu vecāku dēls savas studijas beidzis? Protams, savas valsts mums šeit nav, bet vai no jaunā gudrinieka tiek kāds labums viņa tautai? Gribētos drīzāk teikt „nē" nekā „jā". Trūcīgā dvēseles izglītība gan reliģiskā, gan nacionālā plāksnē, nedod viņam pietiekami spēcīgus impulsus uzturēt saistības ar tautu, apmeklējot dievkalpojumus un kultūrāla rakstura sarīkojumus. Tā paša iemesla dēļ arī maks necik plaši nepaveras ziedojumam kādam sabiedriskam mērķim. Ir taisnība tam Melburnas tautietim, kas teica, ka trūcīgi pensionāri ziedojumu akcijās dod vairāk līdzekļu nekā mūsu jaunie, augsti skolotie „labi pelnītāji" — akadēmiķi.

Tādai vecāku pieejai savu bērnu audzināšanā, kādu aprakstīju iepriekšējā rindkopā, līdzi nāk pelējuma smaka. Tā vairs nav laikmetīga divu iemeslu dēļ.

Pirmkārt, augsta akadēmiska kvalifikācija un labs atalgojums nepavisam vairs neiet roku rokā, kā tas bija Sv. Pēterpils, Pērbatas un mūsu pašu Latvijas universitātes laikos. Mūsdienās veiksmīgs cauruļu licējs, televīzijas remontētājs vai patstāvīgs tirgotājs bieži vien pie mantības tiek ātrāk un vieglāk nekā akadēmiķis. Bez tam visā rietumu pasaulē tagad ir akadēmiķu pārprodukcija. 1975. gada jūnijā publicēti satistiskie dati rāda, ka no visiem Austrālijā pagājušā gadā akadēmisku gradu ieguvušajiem jauniešiem, 27 procenti strādā savai akadēmiskajai kvalifikācijai neatbilstošu darbu, ko gluži labi varētu veikt tāds, kam grada nav. Augsti mācītajiem vienkārši sāk pietrūkt piemērota darba.

Otrs apstāklis, kas liek padomāt! Vai laimes kalngali patiesi tiks sasniegti, ja visas kārtis liksim uz savu bērnu sagatavošanu ienesīgai profesijai? Taču pieaugot dzīves standartam un izpiešoties automatizācijai — cilvēkiem arvien vairāk paliek brīva laika. Vai vispār vairs tāda var būt pilnvērtīga izglītība, kas cilvēku gan labi sagatavo viņa maizes darba stundām, bet nepavisam nesagatavo patapai, vaļas brīžiem, — atpūtai.

Nule uzskaitīto apsvērumu dēļ padomāsim nopietni, vai mūsu bērni, kuru prāts līdz šim barots ar reizes rēķinu un logaritmiem, nebūtu pelnījuši, ka iemācām viņiem arī baušļus un tautasdziesmas. Bez tā zelta, ko glabājam makos, ir jau vēl cits, kas izstaro no vienas personības acīm, sarunas, izturēšanās. Īsti dziļš, kultūrāls cilvēks ir tāds, kas speciālizējies vienā branžā, bet kas nav nejūtīgs, ļukšs, nezinīgs vēl attieksmē pret daudziem citiem. Augstas oficiālo skolu zinības, kas noslēgtas ar B.A., M.Sc. vai Ph.D., vēl neko nenorāda par to īpašnieka dvēseles izglītību. Nepametīsim nu gan pēdējo novārtā! (Gaisma)

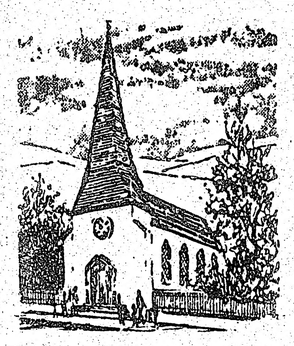

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cress., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide sastopams baznīcas kancelejā otrdienās no pl. 9.30 līdz 12.30, bet trešdienās un piektdienās no pl. 5 pēcp. līdz. 8 vakarā.

Februārī dievkalpojumi katru svētdienas rītu pl. 11.

6. martā pl. 6 vak. Kalpaka piemiņas dievkalpojums.

Māc: J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. Toronto. Mājā 8 Rolland Road, 482-5743.

Māc. J. Cālītis sastopams baznīcas kancelejā trešdienās no pl. 10 — 12 rītā un no 6 — 8 vakarā, bet ceturtdienās no pl. 10 — 12 dienā. Citā laikā — iepriekš sazinoties.

23. janvārī pl. 11 no rīta dievkalpojums.

30. janvārī pl. 3 pēcp. dievkalpojums.

6. febr. pl. 12.30 (pēc dievkalpojums. Gaidu un skautu gada svētki.

13. februārī pl. 11 no rīta dievkalpojums.

20. februārī pl. 3 pēcp. dievkalpojums.

27. februārī pl. 11 no rīta dievkalpojums.

6. februārī pl. 1 dienā dievkalpojums angļu valodā.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

23. janvārī pl. 1 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma nodarbību stunda pirmsiesvētes jauniešu grupai.

Māc. R. Ekšteins, 487 Brookdale Avenue, tālr. 782-8570. Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., tālr. 533-9458 Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 213 East 15th Street, Hamilton, Ont. L9A 4G1; tālrunis 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 7.30 —9.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

23. janvārī pl. 4 pēcp. dievkalpojums, pl. 5 pēcp. draudzes gada sapulce.

30. janvārī pl. 10.30 no rīta bērnu dievkalpojums, Bībeles klase un svētdienas skola. Pl. 11 draudzes dievkalpojums ar jauniešu piedalīšanos.

6. februārī pl. 10.30 no rīta bērnu dievkalpojums, Bībeles klase un svētdienas skola. Pl. 11 no rīta draudzes dievkalpojums ar dievgaldu.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G8 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

23. janv. pl. 11 no rīta draudzes gada sapulce dr. namā.

30. janv. pl. 13.30 dievkalpojums.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudzes Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

30. janvārī pl. 2 pēcp. dievkalpojums. Pēc tā draudzes gada sapulce.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 21 gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM

No Niagara WHLD raidītāja

Vadītājs A. Lakmanis. 106 Dorset Rd. Scarborogh, Ont., tālr. 261-4215.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgo latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagara WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Mikelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

107.7 un TV 29. staciju

pl. 11.30 no rīta.

Tuvāka informācija,

700 CLUB, CBN FM radio

tel. 889-3126.

Mūsu mīļā dibinātāja

Anna Liepiņš

dzim. Rags

aizsaukta mūžībā Latvijā

Dziļās sērās

korporācija Dzintra

Pēterpils Latviešu bēgļu centrālās komitejas darbinieks, bijušais Latvijas armijas Sapieru rotas instruktors, pionieris „Peace River" apgabalā Albertā, brālis, svainis, tēvocītis un draugs

Kārlis Hermanis Štāls

aizgājis pie tēvu tēviem 1977. gada janvārī Britu Kolumbijā.

Brāļi Žanis un Aleksandrs ar ģimenēm,
Lelde, Džefrijs un Karina,
Gordons un Elīna Sissoni.

GRĀMATAS DRAUDZĪGĀ AICINĀJUMA DĀVANĀM

A. Eglītis — Piecas dienas, rom.	$9.50
J. Daģis — Prezidents Kārlis Ulmanis	$16.00
A. Lejiņš — Gorkija iela 11A	$4.00
Māra Kalmane — Zemei un Cilvēkiem, dz.	$6.00
H. Krauja — Ziedošie negaisi, dzej.	$5.00
J. Babre — Mīlestības derība, vec. derīb.	$8.00
ACTA Latgalica 6	$10.00
M. Bukšs — Latgaļu atmūda	$15.00
U. Ģērmanis — Latviešu tautas piedzīvojumi, ilustr.	$18.00
RAKSTI II	$ 20.00
I. Grebzde — Sējējs izgāja sēt, rom.	$ 6.50
R. Rīdzinieks — Zelta motocikls, rom.	$ 8.00
K. Ķezbers — Mana Roma un Meka, atm.	$ 6.50
T. Zeltiņš — Leļļu meistars Eņģelis, rom.	$ 8.00
B. Bičole — Burot, dzej.	$ 5.00
T. Heijerdāls — Fatu - Hiva, paradīzi meklējot	$8.00
Dīķa 1977. gada sienas kalendārs	$1.40
J. Klīdzējs — Ievainotā dzīve	$8.50
K. Ozoliņš — Celies augšā, atm.	$7.50
A. Ozoliņš Likteņa ceļos, stāsti	$4.50
Baltijas vēstneša 25 gadu pieminai	$2.75
Okupētās Latvijas dienas grāmata	$7.00
Ingrīda Vīksna — Piecas naktis, poēma	$12.50
Latvians in Bicentennial America	$20.00
A. Klīve — Latvijas neatkarības gadi	$15.00
E. Tūters — Straumes brīvībai, dz.	$5.00
J. Zariņš — Cepure ar zelta vārpu, atm.	$6.00
J. Kronbergs — Biszales, dzej.	$9.50
A. Baumanis — Pa Kronvalda Ata pēdām	$8.00
Valmieras pulka vēsture	$18.00
Mārtiņa dziesmu grāmata	$8.00
A. Dravnieks, Latviešu literātūras vēsture	$11.25
Ceļa zīmes Nr. 58	$2.50
A. Bērziņš — 1939 gads	$9.50
K. Raudive — Laikmeta atjaunotāji, esejas	$6.50
B. Pukelevičute — Septembŗa sestdiena, rom.	$6.50
A Johansons — 1710—1800 Latvijas kultūras vēsture	$30.00
L. Bārene — Miera pēc, stāsti	$7.25
V. Hāzners — Laiks, telpa, ļaudis II d.	$15.00
L. Bārene — Dzīves straumē, rom.	$7.25
Al. Barons — Mana sieva, mans dēls? rom.	$8.00
E. Aistars — Adatas ēnā, rom.	$8.00
E. G. Uait — Audzināšana	$7.50
A. Baumanis — Grāfa kunga sūtnis, rom. I-II-II	$18.00
" — Saderinātie, rom. I-II	$12.00
" — Hernhūtieši, rom. I-II-III	$18.00
Arn. Rasa — Gaismas stars tumsā, apceres	$6.25
Māc. K. Briedis — Dieva Valstība ir Jūsu vidū	$7.00
Dž. Makfersona — Osians, skotu eps.	$7.50
Edg. Dunsdorfs — The Baltic Dilemma	$12.50
Art. Landsmanis — Pastāvēt vai izniīkt, Baltijas tautu destrukcija	$5.00

DABŪJAMAS

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5,

Tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem jāpieskaita 16%

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Māra Gugāns-Lūsis

RATAS

— ĶAUŅU OPTIĶIS

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251

Gatavo brilles pēc receptēm

Zeiss ● Rodenstock ● C'rist Dior rāmji

Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)

Pulksteņi: Omega, Tiosot Bulova.

Latviešiem atlaide.

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI

Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924

470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M6G 1A5

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ADAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5

Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.

921-7121

Nenokavējiet mūsu dāmu rudens un ziemas

MĒTEĻU UN KOSTĪMU

LIELO JANVĀRA FABRIKAS

IZPĀRDOŠANU

Mums ir lielā izvēlē dažāda stila un lieluma apģērbi, kas gatavoti no skaistiem — 100% vilnas audumiem un importēta tvīda materiāla ar grezniem ādas rotājumiem — minka, lapsas un rakūna. Jums ir iespēja iegādāties skaistu mēteli par pieņemamu cenu.

Nāciet un pievienojieties mūsu apmierināto apmeklētāju simtiem gadu gājumā.

BRISTON FASHIONS

312 ADELAIDE ST. W. (2 ielas uz austrumiem no Spadina ielas) 1. STĀVĀ. Tālr. 364-0944
366-4557

Atvērts no pirmdienas līdz sestdienai no pl. 9 rītā līdz 6 vak.

LASITĀJU VĒSTULES

(Turpinājums no 2. lp.)

šim reportāžas veidam ir V. Boķa raksts laikrakstā Latvija Amerikā — Viņiem bija jādzird Dievs, svētī Latviju.

Kā šī raksta autors protestēju pret V. Muižnieka minētām vispārējām frazēm un līdz ar to pret vērstiem apvainojumiem un aicinu V. Muižnieku paskaidrot, kuŗas tad ir „nepārbaudītās, sagrozītās, tendenciozās un implicējošās ziņas"? Vai tad Peters un Anerauds nebija okupētās Latvijas komūnisti? Vai tos jaunatnes pulciņam nepieteica L. Muižniece? Vai tie pirms un pēc sarīkojuma neuzturējās Muižnieka (jeb Muižnieku) mājā?

V. Boķis Kalamazū

VĒSTULE NO DZIMTENES...

Esmu saņēmis no savas radinieces, Latvijas bij. skolotāju institūta absolventes — vēstuli, kuŗā, sita starpā, viņa raksta: „... Tad par jūsu 'cieminiem' (Peters un Anerauds) nekā sevišķi izcila nevaru teikt. Dzeju grāmatas pamēģināšu sameklēt, bet kas attiecas uz A., tad varētu piebilst – vilks jēra ādā. Par divainām lugām var tikai pašūpot galvu — par melu, muļķības un nekaunības maisījumu. Viņu arods ir rakstīt un nostādīt jūs idiotu un atpakaļpalicēju muļķu stāvoklī. Žēl, ka neiedevu Tavai svainei, kad viņa bija Rīgā, lugas izlasīt, tad bilde' būtu skaidra..."

Pēc dažu mūsu tautiešu domām mums ar sirsnību šos „cieminus" vajadzēja uzņemt, uzklausīt — kā labiem mājas tēviem tas piederētos, arī sarunās mēģināt mainīt viņu uzskatus, pārvēršot tos par nacionāliem cīnītājiem, lai dzimtenei atbrīvotu no svešā jūga.

Peters, lasot savus dzejoļus, apliecinājis, cik tuvi viņam „brālīgo republiku" gruzīņi un armēņi. Atgriežoties no šīm „brālīgajām republikām" dzimtenē, viņš jutis, ka nekad nenosals, jo viņu sildīs šī „brālīgā" mīlestība.

Vai te nerunā „pravietis", kuŗa mērķis ir viena padomju tauta? Otrs biedrs — Anerauds — sevi apliecina savās lugās. Arī vientiešu ticībai, ka Petera un Anerauda sirdīs deg kaut dzirkstīte Latvijas brīvībai, vajadzētu robežu.

V. V. Floridā, ASV

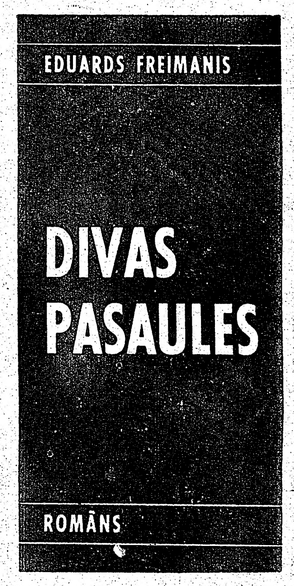

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nupat iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperback), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

Latviešu spits

FRAGMENTS NO KRIŠJAŅA OZOLIŅA ATMIŅU GRĀMATAS — CELIES AUGŠĀ! — AUTORA IZDEVUMS, 1976.

Dērpeles muižai pie gaļa mūŗa staļļa ēkas bija gaŗš šķūnis ar dažādiem stikla rakstiņiem jumtā. Tur stāvēja vienkāršie braucamie rati un vēl dažas grabažas. Milzīgā šķūņa vienu galu nošķīra rupji dēļi vai vienkāršas blankas. Telpa bija domāta visādiem zirgu pajūgiem, ko krusttēvs turēja apkoptus. Tiem bija vajadzīga kārtīga eļļošana. Kādu dienu krusttēvs man lika šos pajūgus saeļļot. Tā kā muižai bija ap 25 zirgu, tad, protams, visādu rīku zirgu iejūgšanai bija stipri daudz. Darbs nebija grūts, bet drusku gaŗlaicīgs. Pa darba stundām iet ārā no šķūņa un klaiņot apkārt nebija droši, ja krusttēvs vai viņa zvērīgais vagars mani ieraudzītu, tad droši viņi teiktu: „Krišelis ir slikts!"

Tāpēc es šķūnītī gan turējos, bet bieži šur tur paskatījos un šo to paklausījos, kas notiek lielajā šķūnī. Sienā, kas atdalīja telpu, bija visāda platuma spraugas. Es viemmēr izvēlējos piemērotāko. Kalpi brauca iekšā un ārā, būdami pārliecībā, ka neviena acs un auss nestāv pār viņiem nomodā. Tie laida vaļā jocīgas un kārdinošas sarunas un zobgalības. Un nabaga puikam tas bija kā medus uz maizes.

Vienā dienā, tā no rīta puses, es izdzirdu, ka lielo durvju eņģes tā lēnām nočīkst. Protams, man tūliņ jāredz, kas tas tāds par neparastu troksni.

Ko es ieraugu? Tas ir „uradņiks" (policists)! Viņš ir pilnā krievu cara laika uniformā ar tumši zilām biksēm, dzelteni platām bikšu apmalēm. Tāds pats zils mundieris mugurā ar koši dzeltenām vīļu apmalēm un lielām spožām pogām. Iespaidīga formas cepure un līdz ceļiem gaŗi zābaki ar spožiem sudrabotiem jātnieka piešiem. Pie jostas brūnā spīdīgā ādas somiņā skaidri redzams revolveris. Pār plecu krievu jātnieku īsā flinte — karabīne.

Es viņu redzu ar visiem viņa sejas pantiem un sīkajiem vaibstiem kā spogulī. Es redzu, ka viņš ir pilns nemiera un uztraukuma. Seja cieti savilkta, zobi liekas sakosti. Acis zibenīgi šaudās visapkārt. Visu laiku, bez apstājas, enerģiski tas staigā šurp un turp, šurp un turp pa mazu gabaliņu.

Lielās šķūņa durvis nočīkst. Kas tur? Nejaukais vagars veŗ durvis vaļā un rāda kādam kalpam, ka tam jāiet iekšā pie policista.

Pirmajā brīdī kalps satrūkstas. Viņš laikam nebija domājis, un arī laikam viņam netika teikts, kas viņu gaida.

Kalps gausi virzās uz policista pusi, policists speŗ noteiktus soļus, pienāk viņam klāt un cietā, bargā balsī uzsauc: „Ak tad tu esi tas rību lauzējs!?" Kalps, gribēdams sevi kaut kā aizstāvēt, vārgi iesaucas: „Nē! Bet kas te, ko jūs te?" Uzreiz policists ar savu labo roku „griež" viņam tādu pļauku pa vaigu, ka pļauka augstajā šķūņa telpā atbalsojas. Kalps smagi saraujas. Tad atliecas taisni un mēģina teikt: „Bet es to nē... ko jūs man!" Pēc šī iebilduma policists atspeŗas un gāž otru, vēl spēcīgāku sitienu kalpam pa vaigu, uzbrēkdams: „A?... Vai tu vēl gribi kungam rības ielauzt? A?"

Kalps stipri sagrīļojas, mēģina dažus soļus atkāpties un drūmi caur lūpām izspiež: „Kas jūs te esat?"

Uz to policists ar savu karabīnes resno galu dod atkal vienu sitienu kalpam pa sāniem, tā kā viņš stipri saliecas, un uzsauc: „Vai tu klausīsi kungam? ... Tu dzirdi? ... Vai tu klausīsi kungam?" un dod vēlreiz tādu pašu sitienu.

Nu kalps saliec muguru zemu, zemu. Nokāris galvu, tas liek policistam saprast, ka viņš ir nelaimīgs, bezspēcīgs, un nav viņam vairs pretinieks.

Dižais policists nu bija savu „darbu" padarījis, veikli pagriezās uz lielo durvju pusi un izgāja ārā. Policists apmierināts uzlēca seglos savam lepnajam, spīdošajam zirgam un rikšos steidzīgi aizlaida tālāk.

Nosodītais kalps šķibs, greizs aizvilkās aiz šķūņa. Tuvumā bija meža stūrītis ar lieliem, bieziem, zaļiem kokiem un krūmiem. Tur viņš palika vairākas dienas, bez ūdens un maizes, viens pats starp lielajiem kokiem. Viņš tur gulēja, vaidēja un visu laiku sāpīgi nīda cilvēkus.

J. Gaiļa gleznas Rīgā un Liepājā

Nesen ASV mirušā gleznotāja Jaņa Gaiļa atraitne nosūtījusi uz Rīgu sešas sava vīra pēdējā laikā darinātās gleznas un arī 1971. g. izdoto reprodukciju mapi, ar priekšvārdiem angļu un latviešu valodā.

Kaut gan gleznotāja dzīvesbiedre gleznas uz Rīgu nosūtīja jau 1975. g., Rīgā Draudzības namā tās bija izstādītas tikai 1976. g. novembrī, un arī tikai izredzētām personām, mākslinieciem, kultūras darbiniekiem, preses un radio pārstāvjiem, kā savā rakstā — Gleznotājs atgriežas mājā — Literātūras un Mākslas 1976. g. 11. decembŗa numurā ziņo V. Betlers.

Pēc skates kultūras sakaru komitejas priekšsēdis Alberts Liepa četras J. Gaiļa gleznas un reprodukciju mapi nodevis — Latvijas mākslas mūzejam, bet divas gleznas un reprodukciju mapi nodevis Liepājas mākslas mūzejam. Liepājas mākslas mūzejs, kā zināms, ieguva savā laikā J. Gaiļa diplomdarbu Labraga jūrmala.

V. Betlers arī nenoklusē, ka Gailis ar saviem darbiem piedalījies Parīzes un Briseles mākslas izstādēs, apbalvots ar Beļģijas un Spānijas nopelnu ordeni un ka viņa gleznas reprodukcija grezno Starptautiskās pasta federācijas simtgades atceres aploksni.

Par šo mākslinieka atraitnes dāvinājumu Betlers saka: „Tas laikam ir loģiskākais ceļš, pa kuŗu kaŗa vētrās pasaulē aizklīdušie mākslinieki var atgriezties mājās," bet noklusē, ka neviens okupētās Latvijas mūzejs nav nopircis nevienu „kaŗa vētrās "aizklīduša mākslinieka darbu, lai palīdzētu tam atgriezties mājās. Pat par Gaiļa atraitnes dāvinājumu Kultūras sakaru komiteja veselu gadu klusēja.

P. B.

LAIMESTI DV FONDA LOTERIJĀ

1976. g. 31. decembrī DV Fonda naudas loterijā laimējušas šādas lozes:

500 mārc. — 18366;
300 mārc. — 19188;
200 mārc. — 15743.

50 mārc: 15692; 11223; 10132; 27136; 23638; 19122; 13853; 5858; 13650; 7959.

25 mārc: 5834; 21482; 20343; 12189; 4285; 8983; 3803; 29104; 15349; 20301.

10 mārc: 16375; 18490; 4225; 1237; 1529; 19045; 27683; 6208; 22484; 24283; 28871; 27481; 23642; 19456; 16782; 17752; 8041; 12439; 25134; 6581; 2220; 24386; 26872; 13081; 26041.

Laimesti izņemami līdz 1977. gada 5. aprīlim. Loterijas biļeti piesūtīt Fr. A. Sīlis, Catthorpe Manor, Straumēni, Catthorpe, Nr. Lutterworth. Leics, LE17 6DF, England.

Pad. sav. visi iedzīvotāji - cietumnieki

VLADIMIRS BUKOVSKIS CIEMOS PIE ANGLIJAS LATVIEŠIEM

Eiropas sakaru grupa /ELG/ Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā techniskā atbalstā 9. janvārī DV Fonda namā, Londonā, bija noorganizējusi apspiesto tautu pārstāvju satikšanos ar Vladimiru Bukovski, ko nesen izlaida no Pad. savienības apmaiņai pret Čīles marksistu vadītāju un kas no saviem 34 dzīves gadiem 12 gadus pavadījis padomju spaidu darbu nometnēs un cietumos. Sanāksmē piedalījās pārstāvji no 12 apspiestajām tautām. Pēc sanāksmes V. Bukovskis satikās ar latviešiem kopējās vakariņās, kur LNPL priekšsēdis A. Abakuks viņam pasniedza piemiņai kokli ar dzintara izstrādājumiem.

Savā Anglijas apmeklējumā V. Bukovskis uzsvēra, ka nevienam nav pamata aizbildināties, ka rūpes par politiskajiem ieslodzītiem būtu „iejaukšanās citu valstu iekšējās lietās", jo jāpalīdz katram, ko vajā par viņa politisko, reliģisko vai nacionālo pārliecību. Šo Bukovska ieskatu plaši iztirzāja arī britu prese un televīzija. Pēc viņa ieskata lielvalstīm būtu izstrādājama starptautiska konvencija, kas vērstos pret politiski vajāto ievietošanu psīchiatriskajās slimnīcās un cilvēku tiesību apspiešanu.

Bukovskis atzīst, ka patlaban pretestība Pad. savienībā galvenokārt izpaužas vēl tikai intelektuāļu aprindās, kas prasa vārda brīvības un cilvēku tiesību respektēšanu, bet viņš ir pārliecināts, ka tā drīz izpaudīsies arī pad. strādnieku aprindās. Jautāts, cik Pad. sav. cietumnieku, V. Bukovskis atbildēja, ka visi 200 miljoni, kas tur dzīvo.

L.A.

MASKU BALLE

Kanaks brūtes dancinājā

sestdien, 5. februārī, pl. 20 DV namā,

125 Broadview Ave., Toronto.

Mūzika — George ILTAL (igauņu orķestris)

Ieeja — 5 dol. no personas, maskās 3.00 dol.
Jauniešiem 3dol.

Zāles dekorācija — māksl. Alfreds JAUNZEMS.

Pilna bufete. Labākās maskas godalgos.

Visus ielūdz DV Toronto nodaļas valde.

HOUSE OF DENMARK

1977. GADA JANVĀŖA

IZPĀRDOŠANA

Izpārdodam lielā vairumā skandinavu mēbeles un piederumus, lai atbrīvotu vietu jauniem sūtījumiem.

Arī no Dānijas importētās
DŪNU SEGAS VISOS LIELUMOS

House of Denmark

1942 Avenue Rd.
Toronto, 787-5767
2 ielas uz dienvidiem no 401. ceļa.

Atvērts ik dienas no pl. 10—9 vak.
sestdienās no pl. 10—6 vak.

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LAPI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

A. BERZIŅŠ Realty Ltd.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447

A. Eglītis – TV RENTALS
161A Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L3
Tel. 537-1401

PAVASARA LE 1-7353
DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

Ja esat nodomājuši iegādāties
Jaunu 1977. gada automašīnu,
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE **Tālr. HO 6-1131**
Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Av., Toronto 6.

LOTUS FLOWERS
792 Bathurst St.,
(pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
TEL. 533-3884
PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI
Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtījumu izpildīsim nekavējoties. Ināra un Arvīds Tīrums

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM
un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ mārc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — piektd. no pl. 9.00 — 7.00, sestdienās no pl. 9.00 — 5.00, trešdienās birojs slēgts.
Baltic Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
M6R 2N5 Tālr.: 531-3098.

Atklāts tilts pār Daugavu

TAS NOSAUKTS PAR MASKAVAS TILTU

Rīgā 1976. g. 16. decembrī satiksmei nodeva ceturto tiltu pār Daugavu, kas savieno Latgales priekšpilsētu ar Pārdaugavas Bauskas ielu — Ziepniekkalna rajonā. Tilts iet pār trim Daugavas salām: Mazo Zvirgzdu salu Daugavas labajā krastā, Zaķu salu Daugavas vidū un Lucavsalu Daugavas kreisajā krastā, tādēļ to arī sauc par salu tiltu. Kopā ar satiksmes mezgliem, tilts ir 3,5 km gaŗš un sadalīts divos līmeņos. Augšējais stāvs paredzēts autosatiksmei, apakšējais — gājējiem.

Kādas ielas tilts savieno, to Rīgas „Cīņa" un „Padomju Jaunatne" nepaskaidro, jo tad nebūtu vietas ne Vosa, ne Rubeņa, ne citu Rīgas komūnistu runām, kas sacītas, tiltu atklājot, slavinot Brežņevu un brālīgās republikas. Pēc kartes var spriest, ka Daugavas labajā krastā tilts sākas kaut kur Lāčplēša ielas galā, bet Pārdaugavā uziet uz Ziepniekkalna vai kādas citas tuvākas ielas. Rakstā teikts, ka jaunais tilts aizvada satiksmi pāri Daugavai, neskaŗot Rīgas centru.

Ceturtais tilts pār Daugavu bija nepieciešams, jo visus 33 komūnistu vadīšanas gadus rīdziniekiem bija jāiztiek ar trim tiltiem, tāpat kā neatkarīgās Latvijas laikā. Auto, tramvaju un trolejbusu satiksmei, tāpat kājniekiem, kalpo vecu vecais Pontonu tilts un pēckaŗa laikā uzceltais „draudzības" tilts Valdemāra ielas galā, bet dzelzceļa satiksmei atjaunotais dzelzs tilts. Otru dzelzs tiltu jaunā vara neatjaunoja.

Var iedomāties, kāda slodze bija jāiztur abiem Rīgas tiltiem, pilsētas iedzīvotāju skaitam palielinoties 800.000.

P. B.

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**
125 BROADVIEW AVE, Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ **vienu gadu** **$21.—**
☐ **6 mēnešiem** **$11.50**
☐ **3 mēnešiem** **$6.—**

Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Jauns abonents ☐ **pagarinājums** ☐
Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LTD. vārda

Dāviniet draugiem grāmatu
LAIKS, TELPA, ĻAUDIS
DV Centrālās valdes izdevumā un V. Hāznera redakcijā jau iznākušas grāmatas LAIKS, TELPA, ĻAUDIS divas daļas. Šī grāmata ir vēsturiska apcere par DV organizācijas 25 gadiem. Tajā apskatīts DV organizācijas darbs un izveidošanās no 1952. g. līdz 1973. gadam. Grāmatā 448 lappuses, 120 foto attēlu un 1640 personu vārdi. Šī grāmata var interesēt ne tikai DV organizācijas dalībniekus, bet ikvienu, kam interesē DV organizācijas mērķi un uzdevumi.
Grāmatas cena ASV un Kanadā 15 dol. Pasūtinot vismaz 3 vai vairāk eks. un iesūtot samaksu, paredzēta 20 proc. atlaide. Pasūtinājumi un maksājumi Kanadas dolaros, vai attiecīgas zemes valūtas vērtībā adresējami: Mr. K. Bencons, 223 High Park Ave., Toronto, Ont. M6P 2S5, Canada.
Apgādā vēl krājumā Laiks, Telpa, Ļaudis 1. daļa. Tās cena 14 dol., bet pasūtinot kopā ar 2. daļu var saņemt ar 20 proc. atlaidi. Sagatavošanā ir 3. daļa, kuŗā sīkāk būs pieminētas atsevišķo zemju nodaļu/apvienību un kopu darbība. Tā iznāks 1977. gadā.

Iznākusi pazīstamā triloģijas KĀVU GADOS autora
Jāņa Zariņa
interesantā grāmata par Smiltenes Piensaimniecības un lopkopības vidusskolu
Cepure ar zelta vārpu
Tas ir jauks jaunības atmiņu stāsts par brīvās Latvijas skolu jaunatnes dzīvi vispār. Grāmatai pievienotas arī vairākas illustrācijas no šīs Smiltenes lauksaimniecības mācību iestādes dzīves un Smiltenes apkārtnes. Autors, kas tagad pievienojies veļu pulkiem, silti notēlojis tā laika jaunās Latvijas valsts skolu jaunatnes dzīvi un entuziasmu divdesmitajos gados. Grāmatai 390 lappuses, un tā iznākusi glītā iesējumā Amber Printers & Publishers Ltd. izdevumā Toronto.
Cena tikai 6 dol. eksemplārā. *Atkalpārdevējiem 20% atlaide.*
AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 Broadview Ave. Toronto. M4M 2E9

Daugavas Vanagu nams
125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRA IZVĒLĒ. SVĒTDIENAS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12. dienā — 12 naktī,
piektdienās un sestdienās no pl. 12. dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country RE Ltd., Realtor
V. PALMA - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDIŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem - viesībām
kāj viesību galdus
Tel. 922-2931

VALUE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto
Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

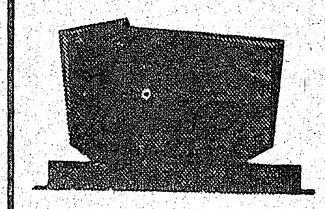

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu cenās

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen)
Peru pieniņš (Royal Jelly) no
ERGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17. Tālr. 534-0563

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN
Māju īpašnieki!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem
Ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:
1) Ietaupa darbu un laiku 2) Izolāciju un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, iegūstiet ALCAN 20 gadu garantiju.

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶIZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

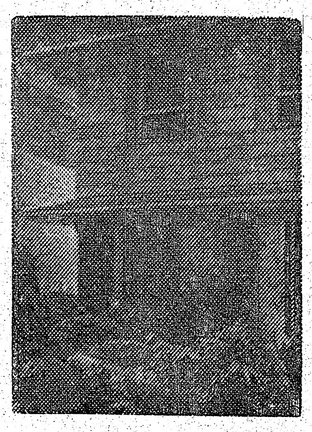

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864
Īpašnieks Artūrs Mīlmo
2226 Dundas St. W. Toronto, M6R 1X3

Dāvināsim latvisku dāvanu

LAIKRAKSTU LATVIJA AMERIKĀ

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar š. g. .....
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
.....
.....
Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu: .....

Nosūtu $21.- par savu dāvanu Latvija Amerikā Publishing Ltd., 125 Broadview Ave., Toronto Ontario, M4M 2E9

Lūdzu sūtīt man kā latviskās dāvanas devējam „LATVIJU AMERIKĀ par speciāli pazemināto cenu uz vienu gadu $17.- gadā.

Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
.....
☐ Jauns pasūtinājums
☐ Abonementa pagarinājums uz 1 gadu.
Kopā nosūtu $.....

Elza Avots
Broadview Wools, Arts & Crafts
574 Broadview Ave., dienvidrietumos no Danforth Ave.
Tālr. 469-2005
Piedāvā dažādas vilnas dzijas (vietējās un firmu) un izstrādājumus.
dāvanas dažādiem gadījumiem
latviskus rokdarbus, audumus u. c.
materiālus latvisku rokdarbu un tautas tērpu izstrādāšanai.

Džimija Kārtera ērai . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

izšķirsies, vai atstāt varu Kārtera rokās, vai arī ne.

Komūnistiskās iekārtas lielākais brīnums, kā to kādā zinātniskā apcerē piemin latviešu profesors Andrievs Ezergailis, nav spējusi atrast formulu normālai faktiskās izpildvaras nomaiņai. Ja Beržņevs pats rītdien atteiktos no sarkanā cara amatā vai nomirtu, tad nevis tauta, bet gan komūnistu partijas galms intrigu pilnā drāmā izvēlētos sarkanās imperijas jauno valdnieku. Šī jaunā valdnieka politiskās karjēras mūžs ir padots tiem pašiem sarežģījumiem un brīžiem pat vīsnežēlīgākiem faktoriem, kas pavadījuši visus kompartijas vadoņus kopš Ļeņina nāves 1924. gadā. Labi informētas aprindas pārliecinātas, ka Brežņevs ļoti labi apzinās nenormālo stāvokli — vecīgā politbiroja stūrgalvīgo nostāju pret vidējās un jaunākās paaudzes komūnistu funkcionāru pielaišanu partijas un valsts izpildvarā.

Brežņevs arī apzinās, ka pēc viņa aiziešanas uzliesmos cīņa par varu, sekos tīrīšanas — iekšpolitiska krize ar neaplēšamām sekām. Lietpratēji apgalvo, ka jo ilgāk tagadējais vecīgais politbirojs noturēsies pie varas, jo neganfāks būs lielais politiskais negaiss, un iespējams, ka šis negaiss varbūt radīs fundamentālas pārmaiņas visā padomju politiskā iekārtā. Prezidenta Kārtera padomdevējs valsts drošības jautājumos prof. Brežinskis ir šī zīmīgā vērtējuma autors: „Vētras gadījumā stīvā padomju iekārta var lūzt kā ozols. Tā nespēj liekties, lai pārlaistu negaisu."

Nenovēršamās lielās vētras pareģotāju vidū ir rakstnieks Solžeņicins, atomfiziķis Zachārovs un arī padomju vēsturnieks Andrejs Amalriks. Solžeņicina un Zachārova politisko težu atšķirība ir tā, ka pirmais vairs netic rietumu palīdzībai. Viņš ir pārliecināts, ka apspiesto miljoniem būs pašiem saviem spēkiem jāmokrata ienīstā režīma važas. Zachārovs savukārt liek lielas cerības uz rietumu demokratiju brīvības ideju un cilvēka tiesību restaurēšanu Pad. savienībā. Viņš pieņem, ka izšķirīgā nozīme te būs visas pasaules sabiedriskās domas spiedienam.

Šoreiz pakavēsimies pie vēsturnieka Andreja Amalrika vērā ņemamiem atzinumiem. Kā zināms, franču un italiešu komūnistu spiediena rezultātā viņš izkļuva no Pad. savienības. Ne čekā, ne soda nometnēs pavadītie gadi nav salauzuši šī padomju intellektuāļa apņēmīgo cīņu par taisnības un tiesību restaurēšanu Pad. savienībā. Pasaules uzmanības centrā Amalriks nonāca ar rietumos publicēto grāmatu „1984. gads". Šajā darbā viņš pareģoja, ka komūnisms Pad. savienībā beigs eksistēt 1984. gadā pēc Maskavas un Pekingas militārās konfrontācijas. Atcerēsimies, ka prezidents Fords savā laikā, paklausot ārlietu ministra Kisingera padomam, atteicās satikties ar brīvībā izkļuvušo komūnisma nejēdzīgās sistēmas apsūdzētāju Solžeņicinu. Kisingers baidījās, ka Forda tikšanās ar Solžeņicinu varētu ietekmēt Vašingtonas un Maskavas attieksmes resp. detanti. Lai cik neticami tas izklausītos, Kārtera administrācijas jaunais ārlietu ministrs Vance, kas nebūt nevar lepoties ar meteorītisku karjēru diplomātiskā laukā, savas nesenās rīcības dēļ it sevišķi mums būtu jāņem vērā. Jau pirms 20. janvāŗa jaunais ASV ārlietu ministrs satikās ar Andreju Amalriku„ lai uzklausītu viņa domas rietumu un austrumu konfrontācijas ietvaros. Amerikāņu prese pagaidām par šo zīmīgo tikšanos klusē.

Tanī pašā laikā jājautā, vai tā ir sagadīšanās, ka Oksfordas universitātes periodiskā izdevumā Austrumu un rietumu studiju žurnālā pēkšņi parādījies īss, bet nozīmīgs Amalrika apcerējums — Eiropa un Pad. savienība. Šajā apcerējumā Amalraks raksta: „Rietumos pašreiz valda uzskats, ka Eiropai nedraud padomju militāra invāzija. Es pats būtu ļoti pārsteigts, ja padomju militārie spēki rīt vai pēc nedēļas šķērsotu Rietumvācijas vai Austrijas robežas. Tanī pašā laikā esmu pārliecināts, ka Eiropas drošība nav atkarīga ne no Pad. savienības miermīlības, nedz arī no Eiropas valstu uzbrukuma atvairīšanas spējām, kas cita starpā ir ļoti apšaubāmas, bet gan to trim citiem faktoriem. Pirmais faktors ir amerikāņu bruņoto spēku klātiene Eiropā. Tas nozīmē, ka Pad. savienībai jebkādas militāras dēkas rezultātā ir jāparedz iespējamā amerikāņu atomieroču atmaksas akcija. Ja šāds atmaksas drauds neeksistētu, tad Rietumberlīne jau sen būtu okupēta. Otrkārt, ir jāņem vērā pašas Pad. savienības iekšējās problēmas, saimnieciskās grūtības un pieaugošais nemiers pat pašas kompartijas redzīgāko kadru vidū. Tam jāpievieno Maskavas neuzticība pret visām Austrumeiropas valstīm. Trešais faktors ir nepārtrauktais drauds no Sarkanās Ķīnas. Šī drauda dēļ Pad. savienība mēģina radīt stabilu stāvokli aizmugārē, jo Pad. savienības un Ķīnas militāras konfrontācijas gadījumā Maskava nespētu karot divās frontēs.

Ja mēs pieņemtu, ka Rietumeiropas drošība patiesi balstās uz šiem faktiem, tad mums jāatzīst, ka šī drošība nemaz nav tik stabila, kādai tai vajadzētu būt. Amerikāņu militārā klātiene Vecā kontinentā nav jāuzskata par ilgstošu parādību. Izolācionistu idejas kādā dienā var triumfēt ASV.

Nav jāaizmirst, ka Maskavas priekšlikums atvilkt no Austrumeiropas zināmus spēkus pretcenā par amerikāņu spēku atvilkšanu no Rietumvācijas var vienam otram izlikties gluži pieņemams darījums, vēl jo vairāk, ja to pavadītu propaganda, ka šāda darījuma rezultātā uzlabotos Pad. savienības un ASV attieksmes un rastos lielāka stabilitāte starptautiskā politiskā plāksnē. Padomju iekšējās problēmas, saimnieciskās grūtības, tautību apspiešana, inteliģences kritiskā nostāja un pieaugošā rūgšana tautā var piespiest Maskavas tagadējo valdību meklēt krizes novirzīšanu starptautiskā plāksnē, gluži tāpat kā tas notika 1905. un 1917. gada revolūcijās. Šādā gadījumā tagadējiem valdniekiem jāņem vērā, ka armijas svars pieaugs, un kādā dienā armija var teikt izšķirīgu vārdu. Rietumu pasaulei, un it īpaši ASV, ir jāmobilizē politiskā griba pretoties Pad. savienības plāniem Eiropā. Tanī pašā laikā rietumiem visiem līdzekļiem jāmēģina atbalstīt cilvēka tiesību cīnītāji pašā Pad. savienībā Rietumu pasaules un ASV valstu ārpolitikas panākumu atslēga meklējama Ķīnā. Visiem līdzekļiem jācenšas novērst Ķīnas politiskā un saimnieciskā nokļūšana Pad. savienības iespaidā. Tas nozīmē, ka jārada reāla tuvināšanās politika Pekingai. Ja rietumi kļūdīsies, tad var pienākt diena, kad Francija, Itālija un varbūt pat Lielbritanija nonāk Ungārijai vai Čechoslovakijai līdzīgā liktenīgā stāvoklī."

Tie ir vērā ņemami vārdi. Jācer, ka Amalrika brīdinājumu pareizi novērtēs vīrs, kas 20. janvārī stājās brīvo demokratiju vadības priekšgalā — prezidents Kārters.

Aleksandrs Ķegumnieks

Koklētājas zem Venecuelas palmām. Pa labi Ilze Valdmane apmāca jaunās 2x2 nometnes koklētājas.
Foto: Jānis Valdmanis

PASAULES NOTIKUMI

Aresti Prāgā

Prāgā arestēti četri cilvēku tiesību aizstāvji sakarā ar rietumos parādījušos jaunu čechoslovaku intellektuāļu manifestu „Charta 77", kurā protestēts pret cilvēku tiesību apspiešanu Čechoslovakijā. To parakstījuši ap 300 kultūras darbinieku. Ziņu aģentūra CETEKA paziņojusi 4 apcietināto vārdus. Tie ir: agrākie teātŗa direktori Otto Ornests un Františeks Pavličeks, lugu rakstnieks Vaclavs Havels un žurnālists Jiri Lederers. Apcietinātiem piemērots īpašs sodu likums „par valsts drošības apdraudēšanu, pretvalstisku darbību un republikas apmelošanu", par ko draud 2—15 gadu ieslodzījums vai pat nāves sods par „augstāko nodevību". Ziņu aģentūra piebilda, ka četri arestētie sazinājušies ar „naidīgiem ārzemju spēkiem un emigrantu centriem", kur iesniegti materiāli, kas esot naidīgi Čechoslovakijai. Šajās aktīvitātēs esot izmantoti kapitālistisko valstu diplomātisko misiju darbinieku pakalpojumi Čechoslovakijā. Kampaņa iesākta pirms 11 dienām. Līdzīgas vajāšanas pret cilvēku tiesību aizstāvjiem notiek arī Polijā un Austrumvācijā.

Miris Antonijs Idens

Agrākais Anglijas ministru prezidents Antonijs Īdens miris 79 gadu vecumā savās mājās 85 jūdzes no Londonas. Viņš jau kādu gadu slimojis ar ļaundabīgu aknu slimību un atradās atvaļinājumā Floridā. Kad slimība pasliktinājusies, viņš atgriezies Anglijā, jo vēlējies nomirt savā dzimtenē. Īdens 38 g. vecumā kļuva par 20. gadsimta jaunāko ārlietu ministru, un viņš satikās ar Musolīni un Hitleru debatēs. No ministru prezidenta amata Īdens atkāpās 1957. gadā Suecas kanāļa krizes dēļ, kad Ēģiptes Nassers nacionālizēja Suecas kanāļa sabiedrību, ko Īdens bija iecerējis pārvērst par starptautisku ūdensceļu.

Pret roņu mazuļu izskaušanu

Šveices dabas saglabāšanas aizstāvju grupas pārstāvis Francis Vēbers piedāvājis Kanadai 400.000 dol., lai izpirktu 170.000 roņu mazuļu dzīvības, kuŗus paredzēts nogalināt nākamo zvērādu medībās Kanadā. Vēbers arī solījies palīdzēt 150 cilvēkiem, kas pārtiek no roņu mazuļu medībām, lai atrastu tiem citu naudas pelnīšanas veidu. Kanadas zvejniecības ministrs paziņojis, ka šogad roņu medībās paredzēts kvotu palielināt no 43.000 dzīvniekiem uz 170.000. Šveicieši palīdzības fondu uzkrājuši, pārdodot rotaļlietas, kas gatavotas no roņādu imitācijām.

Kārters izvairās no pārbēdzēja

Kanadas nacionālā baleta solisti Karena Keina un Franks Augustīns savā padomju turnejā dejoja Bolšoja baleta uzvedumos Gisela un Gulbja ezers, saņemot 9 minūtes ilgas ovācijas par izcilu sniegumu. Kanadas baleta zvaigznes turneju turpināja 17. janvārī Tallinā, 21. un 23. janvārī Viļņā un 26. un 28 janvārī dejos Ķijevā. Turpretī pārbēgušā krievu baletdejotāja Michaila Barišņikova vārds svītrāts no ASV prezidenta Kārtera inaugurācijas koncerta programmas 20. janvārī Vašingtonā, lai neuztrauktu padomju valdību ar pārbēdzēja uzstāšanos šādā svinīgā gadījumā.

MILVOKI

● Gadskārtējā skautu un gaidu cīnītājiem veltītā piemiņas eglīte bija rīkota 9. janvārī pie Latviešu nama. Svecītes eglītē iededza mazskauti un guntiņas. Svētbrīdi vadīja māc. A. Kalnājs, bet par savām karavīra gaitām stāstīja Latvijas armijas un latviešu leģiona kapteinis S. Skurulis.

V. J.

6 MONTREALA

● Montrealas inženieŗu un techniķu kopu vada jaunievēlētais valdes priekšnieks G. Jēkabsons, viņa vietnieks A. Jekste, sekretārs P. Agrums, kasieris un sarīkojumu daļas vadītājs — J. Lakats un biedrzinis J. Drupals.

HAMILTONA

● Hamiltonas latviešu skautu un gaidu vecāku padome 16. janvārī, bija rīkojusi pēcpusdienu ar kafiju, amerikāņu loteriju, guntiņu un mazskautu priekšnesumiem. Māc. J. Cālītis referēja par pēdējo 2x2 nometni Venecuelā. Viņa stāstījumu ar krāsu diapozitīviem ilustrēja Jānis Valdmanis. Stāstījumam klausītāji sekoja ar lielu interesi. Vecāku padomes priekšsēdis Dr. P. Cakuls pateicās referentam un pasniedza grāmatu. Sarīkojums notika latv. baznīcas telpās un to vadīja skautu vad. E. Dāvidsons. Bija ieradušies ap 100 apmeklētāju.

J. G.